

STORTINGET

Innst. 173 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 237 L (2020–2021)

Innstilling fra finanskomiteen om Lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) og lov om tollavgift (tollavgiftsloven)

Til Stortinget

Sammendrag

Finansdepartementet legger med dette frem forslag til ny lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) og ny lov om tollavgift (tollavgiftsloven). De to nye lovene skal erstatte lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven). Det overordnede målet med forslaget er å etablere et oppdatert lovverk som er tilpasset Tolletatens ansvarsområder etter oppgaveoverføringen til Skatteetaten, både ved å synliggjøre etatens oppgaver etter eget regelverk og å klargjøre og forankre i loven at etaten også utfører en rekke oppgaver for andre myndigheter.

Reglene om toll og reglene om vareførsel i dagens tolloven regulerer ulike forhold som har til dels ulike formål. Toll er en avgift på nærmere bestemte varer som føres inn i landet, og reglene om toll gjelder i hovedsak plikten til å svare toll, beregning av toll og fritak for toll. Toll har i egenskap av å være et offentligrettslig pengekrav klare likhetstrekk med merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel av varer.

Vareførselsreglene har en mye bredere begrunnelse, og er et generelt rammeverk for inn- og utførsel av alle varer. Reglene skal sikre myndighetene opplysninger om og kontroll med alle varer som føres inn i og ut av landet. De gjelder dermed uavhengig av om det skal beregnes toll

ved innførselen. Både når det gjelder innhenting av opplysninger om varer som inn- og utføres, kontroll med vareførselen og sanksjoner ved lovbrudd er det behov for andre regler på vareførselsområdet enn for toll.

Departementet foreslår at reglene om toll og reglene om vareførsel inntas i to lover. Etter departementets vurdering vil en slik fordeling av regelverket legge til rette for at reglene på hvert av områdene kan få en bedre struktur og bli mer oversiktlige. Det vil igjen gjøre reglene mer tilgjengelig for brukerne. Det vil også gjøre det enklere å rendyrke regelverket ut ifra formålet med reglene, og lette arbeidet med regelverksendringer.

Departementet foreslår at ny lov om vareførsel og ny lov om tollavgift trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Ny lov om inn- og utførsel av varer

Forslaget til ny lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) viderefører i stor grad de bestemmelsene i dagens tolloven som gjelder innhenting av opplysninger om og kontroll med den grensekryssende vareførselen. Lovens systematikk er imidlertid noe endret sammenlignet med tolloven, både for å gjøre regelverket mer tilgjengelig og som en konsekvens av forslaget om en egen lov om tollavgift.

Departementet har lagt vekt på å synliggjøre at vareførselsloven også skal bidra til å beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer ved å sikre at restriksjoner gitt av hensyn til blant annet samfunnsikkerhet, beskyttelse av menneskers liv og helse, dyrevelferd, plantevern og miljøvern, overholdes. På disse områdene har Tolletaten viktige samfunnsoppgaver. Videre er bestemmelsene om plikter ved inn- og utførsel av varer og de enkelte tollprosedyrene i større grad enn i tolloven utformet etter mønster av tilsvarende regler i

EUs tollkodeks, når det gjelder oppbygging og begrepsbruk.

Departementet har også gått grundig gjennom kontrollbestemmelsene med sikte på å tydeliggjøre Tolletatens kontrollhemler, og dette er også særskilt omtalt i proposisjonens kapittel 6. Reglene om tollmyndighetenes adgang til å tilbakeholde og beslaglegge varer og behandlingen av slike varer, er klargjort, systematisert og samlet i et eget kapittel. I tillegg er straffebestemmelsene betydelig omarbeidet i samsvar med strukturen i straffeloven.

Lovforslaget er delt inn i 14 kapitler.

Kapittel 1 Innledende bestemmelser har bestemmelser om lovens formål. Loven skal sikre riktige og fullstendige opplysninger om varer som inn- og utføres, som grunnlag for fastsetting av avgifter og til bruk for kartlegging og statistikk. Tollmyndighetenes oppgaver for andre myndigheter ved kontroll av den grensekryssende vareførselen er særskilt nevnt i lovens formålsbestemmelse. Loven skal også sikre at Norge overholder sine forpliktelser etter internasjonale avtaler om grensekryssende vareførsel.

Lovens sentrale virkeområde er innhenting av opplysninger om og kontroll med varer som føres inn i og ut av tollområdet. Loven gjelder i tollområdet, som er det norske fastland og territorialfarvann, men ikke Svalbard, Jan Mayen og Norges biland. Det foreslås hjemmel for departementet til å gi forskrift om at loven eller deler av denne skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen, og om disse områdene hver for seg eller sammen skal være eget tollområde.

Kapittel 2 Plikter ved ankomst til tollområdet har blant annet bestemmelser om plikten til å gi forhåndsvarsel om varer og å legge frem varer for tollmyndighetene til kontroll. Plikten til å gi forhåndsvarsel gjelder i utgangspunktet for alle som bringer en vare til tollområdet, men det omfattende unntaket som følger av avtale med EU og Sveits, foreslås synliggjort i loven. Kapitlet har også enkelte bestemmelser som kun retter seg mot føreren av transportmiddel ved ankomst til tollområdet. Dette gjelder blant annet plikt til å sørge for at transportmiddelet går direkte til sted der tollmyndighetene er stasjonert, og plikt til å gi melding til tollmyndighetene om ankomst til bestemmelsesstedet.

Kapittel 3 Tollbehandling ved innførsel har bestemmelser om plikten til å tollbehandle alle varer som innføres til tollområdet. Varer som innføres, skal underlegges en tollprosedyre, men kan i særlige tilfeller i stedet gjenutføres eller avstås til tollmyndighetene. Videre reguleres plikten til å deklare alle varer som underlegges en tollprosedyre, og levering av deklarasjoner. Departementet foreslår egne bestemmelser om aksept av deklarasjoner, og om frigjøring av varer for disponering i tråd med den valgte prosedyren.

Kapittel 4 Tollprosedyrer ved innførsel har bestemmelser om tollprosedyrer ved innførsel av varer. Det er en bestemmelse om hver enkelt prosedyre hvor det fremgår hva prosedyren innebærer, blant annet om valg av prosedyren utløser plikt til å beregne tollavgift og andre avgifter. De aktuelle prosedyrene er overgang til fri disponering, forpassing, transittering, tollager, frisone, midlertidig innførsel og innenlands bearbeiding.

Prosedyren overgang til fri disponering innebærer at varen stilles til fri disponering og kan omsettes, brukes eller forbrukes i tollområdet. Det tilsvarer fortolling etter tolloven, og medfører at eventuell tollavgift og merverdiavgift og særavgift som påløper ved innførsel, skal beregnes. Varer som ikke skal innføres til tollområdet for overgang til fri disponering, må deklarerer for en av de andre tollprosedyrene. Disse prosedyrene har det til felles at tollavgift og andre innførselsavgifter som hovedregel ikke skal beregnes.

Departementet foreslår at innlegg av varer på tollager gjøres til en tollprosedyre, noe som vil innebære deklareringsplikt. Deklarering av varer under prosedyren tollager vil bidra til at tollmyndighetene får bedre kunnskap om den store mengden varer som innføres og legges på tollager. Det vil gi tollmyndighetene bedre muligheter for å motvirke ulovlig vareførsel, noe som vil bidra til rettferdige konkurransevilkår for lovlydige aktører. Regler om innholdet i deklarasjon for bruk av prosedyren tollager skal fastsettes i forskrift som sendes på høring.

Kapittel 5 Plikter ved utførsel og utstedelse av opprinnelsesbevis samler reglene som gjelder ved utførsel av varer fra tollområdet. På samme måte som ved innførsel av varer, skal den som utfører en vare fra tollområdet gi tollmyndighetene forhåndsvarsel om varen. Som i bestemmelsen om forhåndsvarsel ved innførsel av varer, foreslås det at unntaket fra plikten til å forhåndsvarse som følge av avtalen med EU og Sveits, tas inn i loven. Plikten til å legge varen frem for tollmyndighetene er synliggjort ved at den er regulert i egen bestemmelse. Videre fremgår det at varer som skal utføres fra tollområdet, skal tollbehandles og underlegges prosedyren utførsel, og at det skal leveres en deklarasjon. Det er også bestemmelser om aksept av deklarasjon og om frigjøring av varer for utførsel. I tillegg er det i kapitlet enkelte bestemmelser som kun retter seg mot føreren av transportmiddel ved avreise fra tollområdet.

Kapitlet har også bestemmelser om opprinnelsesbevis. Preferensielle opprinnelsesbevis utstedes for varer som skal utføres, for å oppnå tollbegunstigelse i et annet land, mens ikke-preferensielle opprinnelsesbevis kan ha betydning for anvendelse av handelstiltak og for andre formål innførselslandet måtte bestemme.

Kapittel 6 Klassifisering og tollverdi har innledningsvis en hjemmel til å gi forskrift om klassifisering av varer. Klassifisering av varer skal, som i dag, skje i samsvar med Konvensjonen om det harmoniserte system

for beskrivelse og koding av varer (HS-konvensjonen) og HS-nomenklaturen. Departementet kan i tillegg bestemme ytterligere oppdeling med formål å innhente opplysninger om varer til bruk for avgift, statistikk- og kontrollformål.

Kapitlet har også detaljerte bestemmelser om fastsetting av varers tollverdi, det vil si der tollavgiften skal beregnes i prosent av verdien. Reglene om varers tollverdi har betydning ved fastsetting av beregningsgrunnlaget for tollavgift, merverdiavgift og enkelte andre avgifter. Tollverdien benyttes også av Statistisk sentralbyrå for å utarbeide handelsstatistikken. I tillegg er tollverdien en viktig inngangsport for å avdekke handelsbasert hvitvasking av penger og ulovlige økonomiske strømmer.

Kapittel 7 Særlige forvaltningsregler har regler som erstatter eller supplerer forvaltningsloven. Det er blant annet bestemmelser om alminnelig opplysningsplikt, endring av opplysninger i deklarasjonen og bindende forhåndsuttalelser. Klagefristen foreslås forlenget fra tre til seks uker. Norge er etter EØS-avtalen protokoll 10 kapittel IIa – Tollsikkerhetstiltak, med vedlegg, forpliktet til å ha et system for å autorisere økonomiske operatører som er involvert i vareførsel over landegrensene, såkalte AEOer (Authorized Economic Operators). Dette er også regulert i kapitlet. Kapitlet har videre bestemmelser om tollmyndighetenes taushetsplikt og adgangen til å utlevere opplysninger til andre offentlige myndigheter. Bestemmelsen om adgangen til å utlevere taushetsbelagte opplysninger til andre offentlige myndigheter foreslås endret slik at det blir enklere å imøtekomme endringer i behovet for utlevering. Samtidig foreslås det i kapittel 8 at tollmyndighetenes adgang til å utlevere passasjeropplysninger som er innhentet for kontroll av vareførselen, begrenses i forskrift. Det samme gjelder opplysninger om grensekryssende trafikk innhentet ved bruk av skiltgjenkjenningssystem. Videre foreslås endringer i bestemmelsen om overført taushetsplikt.

Kapitlet har også bestemmelser om sammenstilling av personopplysninger, om lagring av personopplysninger og om bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer. Departementet foreslår i tillegg en hjemmel for bruk av personopplysninger i automatiserte avgjørelser.

Kapittel 8 Kontroll har omfattende hjemler for tollmyndighetens kontroll med den grensekryssende vareførselen, og hjemler som gir rett til å innhente ytterligere opplysninger fra den opplysningspliktige selv, tredjeparter og offentlige myndigheter. Tollmyndighetene kan også innhente opplysninger om passasjerer og besetning fra transportselskap og innhente opplysninger om grensekryssende trafikk ved bruk av skiltgjenkjenningssystem.

De sentrale kontrollbestemmelsene i tolloven §§ 13-1 og 13-3 foreslås videreført, men slik at vilkårene for at tollmyndighetene kan kontrollere i større grad tar

utgangspunkt i formålet, som er kontroll med varer som krysser grensen. Flere høringsinstanser har hatt merknader til disse forslagene, og det vises til særskilt omtale i proposisjonens kapittel 6 om Tolletatens kontrollvirksomhet, punkt 6.1. Der omtales også tollmyndighetenes adgang til systematisk og langvarig observasjon i punkt 6.2 og prosessuelle regler for kontrolltiltak i punkt 6.3.

Bestemmelsene i kapittel 8 er ellers i stor grad en videreføring av tollovens kontrollbestemmelser, men med enkelte presiseringer og lovtekniske endringer. Departementet foreslår blant annet at reglene om kontroll av person inntas i en egen bestemmelse, og at inngripende undersøkelse av personer hjemles klart i loven. Også tollmyndighetenes adgang til å bruke makt overfor personer som forsøker å unndra seg kontroll, og adgangen til å innhente opplysninger om passasjerer og besetning fra transportselskaper, som i dag er regulert i tollforskriften, foreslås regulert i loven.

Kapittel 9 Samarbeid med annen stat har bestemmelser om tollmyndighetenes samarbeid med andre lands myndigheter innenfor vareførselslovens saklige virkeområde. Norge har i dag en tollsamarbeidsavtale med Sverige inngått i 1959, og en avtale med Finland inngått i 1968. Som følge av svensk og finsk EU-medlemskap, ble avtalene reforhandlet i 1997 og påbygd med en avtale mellom EU og Norge.

Kapittel 10 Tilbakehold av varer som gjør inngrep i immaterialrettigheter regulerer tollmyndighetenes tilbakehold av varer som gjør inngrep i immaterialrettigheter og enkelte lignende overtredelser av markedsføringsloven. Reglene ble vesentlig endret ved lov 12. juni 2020 nr. 67 om endringer i varemerkeloven og tolloven mv. (gjennomføring av nytt varemerkedirektiv mv.).

Kapittel 11 Tilbakehold og beslag av varer mv. regulerer tollmyndighetenes adgang til å holde tilbake, beslaglegge, selge og destruere varer og andre gjenstander. Dagens bestemmelser om dette er plassert i både kapittel 4 og 16 i tolloven, og med henvisninger til hverandre. Reglene om adgangen til tilbakehold og beslag av varer er klargjort og samlet i et eget kapittel, med felles regler om salg og destruksjon. I tillegg foreslås nye regler om tollmyndighetenes adgang til å holde tilbake og destruere varer som er inn- eller utført uten tillatelser mv. fastsatt i annen lov.

Kapittel 12 Administrative reaksjoner og straff regulerer tollmyndighetenes adgang til å ilegge administrative reaksjoner som tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og bortfall av adgangen til å representere deklaranter. Straffebestemmelsene i kapitlet er betydelig omarbeidet sammenlignet med straffebestemmelsene i tolloven kapittel 16. Det gjelder først og fremst oppbyggingen av bestemmelsene som tilsvarer strukturen i straffeloven. Departementet foreslår også at enkelte straffebestemmelser ikke videreføres, enten fordi de straffbare hand-

lingene rammes av andre straffebud i loven eller i straffeloven, eller fordi ileggelse av overtredelsesgebyr anses som en tilstrekkelig sanksjon.

Kapittel 13 Handelstiltak har bestemmelser om iverksetting av handelstiltak for å beskytte det norske markedet mot ulike former for urettferdig konkurranse fra andre stater. Handelstiltak kan iverksettes som antidumpingtiltak, utjevningstiltak, beskyttelsestiltak og mottiltak. Adgangen til å iverksette slike tiltak er begrenset av WTO-avtalen. Også mange frihandelsavtaler har bestemmelser om når handelstiltak kan iverksettes mot en avtalepart. Kapitlet har også særlige regler om opplysningsplikt og undersøkelser i slike saker.

Ny lov om tollavgift

Forslaget til ny lov om tollavgift viderefører de bestemmelsene i tolloven som gjelder selve tollkravet, blant annet bestemmelser om når tollavgift skal beregnes og hvem som er ansvarlig for tollavgift, satser og beregningsgrunnlag for tollavgift, preferansetollavgift, nedsettelse av tollavgiftssats for landbruksvarer og fritak for tollavgift. Departementet har særlig lagt vekt på å tydeliggjøre hvem som kan bli ansvarlig for å beregne tollavgift i forskjellige situasjoner, og å avklare hvilke fritak for tollavgift som har sin hovedbegrunnelse på tollavgiftsområdet og dermed bør reguleres i tollavgiftsloven. Landbruksmyndighetenes adgang til å sette ned de ordinære tollavgiftssatsene på landbruksvarer videreføres med enkelte mindre endringer. I tillegg foreslår departementet en ny ordning for å bedre kontrollmulighetene og regulere et eventuelt ansvar for tollavgift når landbruksvarer som er innført med redusert tollavgiftssats på vilkår om sluttbruk, selges videre.

Departementet har ved gjennomgang av forvaltningsreglene for tollavgift sett hen til skatteforvaltningsloven, som gjelder for alle andre skatte- og avgiftskrav. Tollavgift er, som de andre skatte- og avgiftskravene, et offentligrettslig pengekrav, og departementet mener at forvaltningen av disse bør følge generelle regler dersom ikke særskilte hensyn tilsier særregler. De sentrale forvaltningsbestemmelsene i tollavgiftsloven er derfor utformet i samsvar med skatteforvaltningslovens bestemmelser, så langt det passer. Dette gjelder blant annet reglene om opplysningsplikt, fastsetting og beregning av tollavgift, endringsregler og -frister og sanksjoner. Denne delen av forslaget innebærer enkelte materielle endringer, blant annet forlenges den ordinære endringsfristen fra tre til fem år. Departementet foreslår også at vilkårene for å ilegge tilleggsavgift og satser for tilleggsavgift utformes tilsvarende som for tilleggsatt etter skatteforvaltningsloven.

Lovforslaget er delt inn i 13 kapitler.

Kapittel 1 Innledende bestemmelser har bestemmelser om lovens virkeområde, definisjoner av enkelte sentrale ord og uttrykk i loven, samarbeid med annen

stat og forholdet til forvaltningsloven. Lovens saklige virkeområde er plikt til å beregne tollavgift for varer som innføres til tollområdet, og fastsetting av tollavgift. Lovens stedlige virkeområde er tollområdet, det vil si det norske fastland og territorialfarvann, men ikke Svalbard, Jan Mayen og Norges biland.

Kapittel 2 Plikt til å beregne tollavgift har bestemmelser om når tollavgift skal beregnes, tidfesting, hvem som skal beregne tollavgift og medansvar for tollavgift. Som følge av nye prosedyrer i vareførselsloven, er disse bestemmelsene utformet på en annen måte enn i tolloven. Departementet har dessuten lagt vekt på å klargjøre når avgiftsplikten oppstår. Videre er tollovens uttrykk «tollskyld», som et samleuttrykk for plikten til å svare toll, erstattet med «plikt til å beregne tollavgift». Som følge av dette videreføres heller ikke uttrykket «tollskyldner». Uttrykket tollavgiftspliktig omfatter en snevrere gruppe enn tollskyldner i tolloven. Gruppen som ikke anses som tollavgiftspliktig, vil imidlertid kunne bli medansvarlig for tollavgift. Kapitlet har også en ny bestemmelse om at den som erverver en vare som er innført med nedsatt tollavgift på vilkår om at varen brukes på en bestemt måte, blir tollavgiftspliktig ved brudd på vilkåret.

Kapittel 3 Satser og beregningsgrunnlag for tollavgift regulerer hvilke satser som fastsettes av Stortinget og kunngjøres som del av tolltariffen. Dette er de ordinære tollavgiftssatsene og preferansetollavgiftssatser for varer med opprinnelse i land Norge har frihandelsavtale med, og varer med opprinnelse i land Norge ensidig gir tollavgiftsbegunstigelse. Kapitlet har også hjemmel for departementet til å sette ned de ordinære satsene for landbruksvarer. Denne myndigheten til å forvalte tollvernet for landbruksvarer er tildelt Landbruks- og matdepartementet. Bestemmelsene om beregningsgrunnlaget for tollavgift gir nærmere regler om beregning på grunnlag av vekt, volum, antall og verdi. Når beregningsgrunnlaget er verdi, er det tollverdien som er beregningsgrunnlaget. Bestemmelsene om tollverdi er inntatt i kapittel 6 i vareførselsloven. Kapitlet har også bestemmelser om beregningsgrunnlag ved utenlands bearbeiding og når varen er skadet eller bedervet.

Kapittel 4 Opprinnelse har bestemmelser om opprinnelse når varer innføres til tollområdet. Bestemmelser om preferensiell opprinnelse har betydning for om det kan gis tollavgiftslettelse etter frihandelsavtale eller det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP). Bestemmelser om ikke-preferensiell opprinnelse har betydning for andre spørsmål enn preferansetollavgift, for eksempel tollavgift som ilegges etter vareførselsloven kapittel 13 om handelstiltak.

Kapittel 5 Nedsettelse av tollavgiftssats for landbruksvarer har bestemmelser om de ulike ordningene for nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer. Denne myndigheten etter tolloven er tildelt Landbruks-

og matdepartementet ved kongelig resolusjon, og forvaltes av Landbruksdirektoratet i første instans. Tollavgiftssatsene for landbruksvarer kan settes ned som generell nedsettelse, som individuell nedsettelse etter søknad eller ved fastsetting av tollkvoter der kvoteandeler tildeles ved auksjon eller på annen måte. Departementet foreslår en hjemmel for landbruksmyndighetene til å sette ned tollavgiftssatsen med virkning utover budsjettåret med forbehold om at tolltariffen ikke endres, og til å treffe vedtak uten mengdebegrensning når det anses hensiktsmessig.

Kapittel 6 Fritak for tollavgift har bestemmelser om fritak fra plikten til å svare tollavgift for enkelte varer og i enkelte situasjoner. Tolloven kapittel 5 har i dag regler om tollfritak som også gjelder for merverdiavgift via henvisning fra merverdiavgiftsloven. Mange av fritakene i tolloven kapittel 5 foreslås videreført i merverdiavgiftsloven kapittel 7 fordi de har størst betydning for merverdiavgift, mens enkelte fritak videreføres i vareførselsloven kapittel 4 som unntak fra deklarasjonsplikt. I tollavgiftsloven foreslås det inntatt enkelte fritak som primært gjelder for tollavgift, samt en bestemmelse som oppstiller fritak når det foreligger unntak fra deklarasjonsplikten i vareførselsloven kapittel 4. I tillegg inneholder kapitlet en bestemmelse om at departementet i forskrift kan bestemme at fritak i merverdiavgiftsloven kapittel 7 gjelder tilsvarende for tollavgift. Selv om lovstrukturen som foreslås for tollfritak er ny, videreføres alle gjeldende tollfritak.

Kapittel 7 Refusjon av tollavgift ved gjenutførsel gjelder refusjon av tollavgift ved gjenutførsel av varer. Tollavgiften kan refunderes ved gjenutførsel av vare benyttet ved reparasjon eller bearbeiding, og ved gjenutførsel av vare i uendret stand. Kapitlet har også en bestemmelse om delvis refusjon når en vare som innføres midlertidig til leie eller lån gjenutføres senere, og ikke fyller vilkårene for å kunne deklarerer for tollprosedyren midlertidig innførsel. Tollavgift kan også refunderes når en vare gjenutføres fordi den er feilsendt, feilbestilt eller ikke levert som avtalt. Kapitlet viderefører tolloven kapittel 11 uten vesentlige endringer. Fristen i tolloven § 11-2 annet ledd på ett år fra gjenutførsel for å fremme krav på refusjon foreslås imidlertid ikke videreført. I stedet foreslås det at fristen reguleres av den alminnelige foreldelsesfristen, som er tre år fra kravet på refusjon tidligst kunne vært fremmet.

Kapittel 8 Særlige forvaltningsregler har regler som erstatter og supplerer forvaltningsloven på enkelte områder. Departementet foreslår endringer i oppbyggingen av bestemmelsene om taushetsplikt og utlevering av opplysninger til offentlige myndigheter, som i tilsvarende bestemmelser i vareførselsloven. Videre foreslås enkelte materielle endringer, blant annet i bestemmelsen om overført taushetsplikt og ved forlengelse av klagefristen fra tre til seks uker. Kapitlet har også bestem-

melser om ubekreftede personopplysninger i tips mv., sammenstilling av personopplysninger og automatiserte avgjørelser og bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer.

Kapittel 9 Opplysningsplikt, fastsetting og beregning av tollavgift har innledningsvis en bestemmelse om alminnelig opplysningsplikt som retter seg mot den som leverer melding for tollavgift. Bestemmelsen angir hovedinnholdet i denne opplysningsplikten, som er å gi riktige og fullstendige opplysninger.

Kapitlet har også bestemmelser om levering av melding for tollavgift, om fastsetting og beregning av tollavgift og om endring av egen fastsetting. Disse bestemmelsene er en konsekvens av departementets forslag om å utforme sentrale forvaltningsbestemmelser i tollavgiftsloven i tråd med skatteforvaltningslovens bestemmelser.

Etter forslaget skal melding for tollavgift leveres av den som deklarerer en vare for tollprosedyren overgang til fri disponering. Det er bruk av denne prosedyren som innebærer at eventuell tollavgift og andre innførselsavgifter oppstår. Melding for tollavgift skal gis som del av deklarasjonen som leveres etter vareførselsloven, og inneholde alle opplysninger som har betydning for fastsetting av tollavgift. Departementet foreslår at den som leverer melding for tollavgift, fastsetter grunnlaget for tollavgift ved levering av meldingen og beregner tollavgift av det fastsatte grunnlaget, såkalt egenfastsetting.

Departementet foreslår videre at den som har levert melding for tollavgift, skal kunne endre egen fastsetting av tollavgift ved å levere en endringsmelding. Adgangen til egenendring innføres av praktiske hensyn, og fordi det ikke bør brukes for mye ressurser på feil som enkelt lar seg rette opp. Fristen for å levere endringsmelding er tre år.

Kapittel 10 Kontroll har bestemmelser om tollmyndighetenes adgang til å innhente kontrollopplysninger fra den tollavgiftspliktige og fra tredjeparter, men begrenset til å gjelde kontroll av plikten til å beregne tollavgift og fastsatt tollavgift. Kapitlet har også bestemmelser om tollmyndighetenes adgang til å ilegge bokføringspålegg og om klage over bokføringspålegg.

Kapittel 11 Endring uten klage og endringsfrister gjelder tollmyndighetenes adgang til å endre en tollavgiftsfastsetting og frister for slik endring. Departementet foreslår at bestemmelsene utformes i tråd med tilsvarende bestemmelser i skatteforvaltningsloven, så langt de passer. Det innebærer at tollmyndighetene kan endre enhver tollavgiftsfastsetting når fastsettingen er uriktig. Bestemmelsen skiller ikke mellom endring til gunst og endring til ugunst, slik tolloven gjør. Det avgjørende er om fastsettingen er uriktig. Konsekvensen av den uriktige fastsettingen må være at det er beregnet for mye eller for lite tollavgift. I motsetning til tolloven, fremgår det av loven hvilke hensyn tollmyndighetene

skal ta i betraktning når de vurderer om en fastsetting skal tas opp til endring. Dette bidrar til likebehandling og forutsigbarhet.

Forslaget innebærer også at den generelle fristen for å ta en sak opp til endring økes fra tre til fem år, med en tiårsfrist dersom saken gjelder graverende unndragelse av tollavgift. Femårsfristen vil gjelde både ved endring til gunst og ved endring til ugunst, mens tiårsfristen bare er aktuell ved endring til ugunst.

Departementet foreslår i tillegg å videreføre en bestemmelse om departementets adgang til, på visse vilkår, å treffe enkeltvedtak om nedsettelse av tollavgift.

Kapittel 12 Administrative reaksjoner, straff og søksmål regulerer tollmyndighetenes adgang til å legge administrative reaksjoner i form av tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og tilleggsavgift, og har i tillegg en bestemmelse om straff for unnlatt medvirkning til kontroll. Departementet foreslår at reglene om tilleggsavgift utformes i tråd med reglene om tilleggsatt etter skatteforvaltningsloven, så langt de passer. Det innebærer blant annet endringer i reglene om hvem som kan ilegges tilleggsavgift, og i satsstrukturen samt klarere unntaksregler. Tilleggsavgift ilegges en tollavgiftspliktig som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til tollmyndighetene, eller unnlater å gi pliktige opplysninger, når opplysningssvikten eller pliktbruddet kan føre til avgiftsmessige fordeler. Tilleggsavgift skal imidlertid ikke ilegges dersom den tollavgiftspliktiges forhold kan anses unnskyldelig. Hvem som er tollavgiftspliktig, følger av bestemmelser i kapittel 2 som skiller mellom tollavgiftspliktig og medansvarlig for tollavgift, blant annet for å tydeliggjøre og begrense den gruppen som kan ilegges tilleggsavgift.

Videre er satsen for tilleggsavgift samordnet med satsen for tilleggsatt.

Kapitlet har også en bestemmelse om fristen for søksmål mot tollmyndighetenes vedtak, med forslag om at søksmålsfristen skal avbrytes dersom det omtvistede spørsmålet klages inn for Sivilombudet.

Bakgrunnen for lovforslaget

Tolletatens samfunnsoppdrag er å sikre at lover og regler for toll og grensekryssende vareførsel etterlevs. Dette innebærer at Tolletaten skal forvalte og medvirke til at dette regelverket følges, blant annet ved å informere og rettlede aktørene. Samtidig skal Tolletaten legge til rette for effektiv handel og vareførsel.

De siste årene er det gjennomført flere endringer i oppgavefordelingen mellom Tolletaten og Skatteetaten. 1. januar 2016 ble innkreving av toll, merverdiavgift ved innførsel og særavgifter overført til Skatteetaten, og Toll- og avgiftsetaten endret samtidig navn til Tolletaten. Fra samme tidspunkt ble også forvaltningen av særavgifter for registrerte virksomheter og motorvognavgifter overført til Skatteetaten, og 1. januar 2017 ble ansvaret for

merverdiavgift ved innførsel og særavgifter for ikke-registrerte virksomheter overført.

Hovedformålet med oppgaveoverføringen har vært å reddykke Skatteetatens og Tolletatens hovedoppgaver, styrke arbeidet mot svart økonomi, styrke kontrollen av vareførselen over grensen, forenkle for innbyggere og næringsliv og redusere ressursbruken. Tolletaten ble styrket for å drive effektiv kontroll og administrasjon av vareførselen. Skatteetaten har fått et helhetlig ansvar for reglene om merverdiavgift og særavgifter.

Som ledd i arbeidet med å styrke Tolletatens vareførselskontroll ble det med virkning fra 1. januar 2017 vedtatt enkelte utvidelser og presiseringer av kontrollbestemmelsene i tolloven. Tolletaten fikk også nye reaksjons- og sanksjonsmuligheter, blant annet adgang til å legge overtredelsesgebyr ved brudd på pliktreglene i tolloven kapittel 3 og 4. I tillegg ble det vedtatt at Tolletaten kan lagre opplysninger om grensekryssende trafikk innhentet ved bruk av skiltgjenkjenningssystemet ANPR i seks måneder.

I etterkant av disse lovendringene har departementet gått gjennom og vurdert behovet for endringer både når det gjelder lovstruktur og begrepsbruk samt materielle endringer på sentrale områder. Det overordnede målet med dette arbeidet har vært å etablere et oppdatert lovverk som er tilpasset Tolletatens ansvarsområder etter oppgaveoverføringen til Skatteetaten, både ved å synliggjøre etatens oppgaver etter eget regelverk, og å klargjøre og forankre i loven at etaten også utfører en rekke oppgaver for andre myndigheter.

Dagens toll og vareførsel gjelder både toll og vareførsel, men toll og vareførsel kan likevel ses på som to ulike områder. Toll er et offentligrettslig pengekrav som skal beregnes som følge av at en vare innføres til landet, mens reglene om vareførsel er prosedyre- og kontrollregler for inn- og utførsel av varer som gjelder uavhengig av om det skal beregnes toll som følge av innførselen. Ved skatteforvaltningsloven ble forvaltningsreglene for de fleste skatte- og avgiftskrav grundig vurdert. Det har ikke vært foretatt en tilsvarende gjennomgang av forvaltningsreglene for toll. Departementet har derfor gått gjennom forvaltningsreglene for tollkravet og vurdert disse opp mot bestemmelsene i skatteforvaltningsloven.

Tolletatens oppgaver omfatter også bistand til andre myndigheter, først og fremst ved kontroll av inn- og utførsel av restriksjonsbelagte varer. Denne oppgaven har ingen betydning for tollkravet. Vareførselsregelverket har derfor et langt videre anvendelsesområde enn reglene om toll, og det er til dels andre hensyn som gjør seg gjeldende ved utformingen av regelverket.

De ulike hensynene og anvendelsesområdene for reglene om vareførsel og reglene om toll har synliggjort behovet for å klargjøre hvilke bestemmelser i tolloven som gjelder vareførsel, og hvilke bestemmelser som gjelder toll. Det er for eksempel klart at de vide kontroll-

hjemlene i tolloven primært er begrunnet i vareførselskontrollen. Begrepsbruken i tolloven gir ofte ikke et klart svar ettersom «toll» i mange sammenhenger brukes på områder som gjelder generelt for vareførselen, enten det skal beregnes toll eller ikke ved innførsel av en vare. Som følge av arbeidet med å klargjøre hva de enkelte bestemmelsene regulerer, har departementet kommet til at reglene om beregning og fastsetting av toll bør skilles ut fra regelverket for Tolletatens oppgaver med å innhente opplysninger om og kontrollere vareførselen over grensen.

Utenlandsk rett, høring, ny lovstruktur, Tolletatens kontrollvirksomhet, konsekvenser av forslaget, ikrafttredelse og overgangsbestemmelser samt merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget er nærmere omtalt i proposisjonen.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, lederen Eigil Knutsen, Abel Cecilie Knibe Kroglund, May Britt Lagesen og Mona Nilsen, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Sigbjørn Gjelsvik og Geir Pollestad, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Rauand Ismail, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at gjeldende tollov ble vedtatt av et enstemmig storting i desember 2007 og trådte i kraft 1. januar 2009. Loven erstattet lov om toll (tolloven) fra 1966. Også den gangen var det tale om en i hovedsak strukturell og teknisk endring av lovverket. Selv om loven av 2007 beholdt sin korttittel tolloven, ble den formelt hetende lov om toll og vareførsel, for å understreke det skillet som nå søkes ytterligere tydeliggjort. Komiteen merker seg at kimen til det som nå foreslås som en oppdeling av tolloven i to ulike lover, henholdsvis lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven) og lov om tollavgift (tollavgiftsloven), således ble sådd for lang tid siden. Komiteen registrerer at det like fullt har vært stor motstand fra en rekke høringsinstanser i høringsrunden mot oppdelingen av loven, mens andre høringsinstanser har sluttet opp om den foreslåtte endringen. Komiteen vil fremholde at det finnes argumenter både for og imot den delingen som nå foreslås.

Komiteen påpeker at mens det gikk over 40 år mellom de to tidligere lovene, foreslås nå et nytt lovverk etter knapt 15 år. Utarbeiding og implementering av et nytt lovverk av denne typen er komplisert, arbeidskrevende og kostbart. Komiteen vil påpeke at det er viktig med en klar begrunnelse når man skal sette i gang prosesser av dette omfanget. Komiteen vil uttrykke stor forståelse for at prosessen har vært krevende for mange parter. Komiteen opplever at det er stor enighet om at lovarbeidet, som har pågått i mange år, nå fullføres.

Komiteen viser til at «[d]et overordnede målet med forslaget er å etablere et oppdatert lovverk som er tilpasset Tolletatens ansvarsområder etter oppgaveoverføringen til Skatteetaten». Komiteen merker seg at departementet mener at toll i egenskap av å være et offentligrettslig pengekrav har klare likhetstrekk med merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel av varer, mens vareførselsreglene har en mye bredere begrunnelse. Komiteen understreker at dette er en del av begrunnelsen for oppdelingen av tolloven i to separate lover.

Komiteen viser til at flere av høringsinstansene har uttrykt bekymring for at det nye lovverket er vanskeligere tilgjengelig og mindre brukervennlig enn den gamle loven. Komiteen vil understreke at det er viktig at det utarbeides gode veiledere og gis god veiledning både til brukerne og til offentligheten om det nye lovverket. Det er også viktig at forskriftsverket utarbeides og struktureres med tanke på oversiktighet og enkelhet. Komiteen er kjent med at det ble lagt stor vekt på brukervennlighet under lovarbeidet forut for endringen i 2007, og at man da fremhevet at lovbrukerne ville finne de aller fleste bestemmelser om toll og vareførsel i én lov.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, vil fremheve innspillene fra Norsk olje og gass om tollbehandling ved vareførsel til og fra sokkelen. Etter flertallets mening bør denne prosedyren i den grad den er nødvendig, forenkles for å redusere unødvendige kostnader og tidsbruk og legge til rette for mest mulig effektiv drift. Flertallet forutsetter at dette følges opp i forskrift.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, forutsetter at hensynet til brukervennlighet ivaretas minst like godt når loven nå deles opp. Dette flertallet vil videre understreke at det i et demokratisk samfunn har en selvstendig verdi at lovverk er tilgjengelig og forståelig for innbyggerne.

Enhver byråkratisk prosedyre skal, slik dette flertallet ser det, være nødvendig, forholdsmessig og så enkel som mulig ut fra formålet. Dette flertallet

viser videre til at visse opplysninger både i dag og i det nye forslaget forutsettes oppgitt både i Tolletatens system TVINN og i skattemeldingen for merverdiavgift. Dette flertallet ber departementet utrede muligheten for å finne løsninger som unngår dobbeltrapping og reduserer ekstraarbeid for næringslivet.

Dette flertallet viser til at det som ledd i arbeidet med å styrke Tolletatens vareførselskontroll med virkning fra 1. januar 2017 ble vedtatt enkelte utvidelser av kontrollbestemmelsene i tolloven. Tolletaten fikk også nye reaksjons- og sanksjonsmuligheter, blant annet adgang til å ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på pliktreglene i tolloven kapittel 3 og 4. Dette flertallet merker seg at kontrollhjemlene for Tolletaten er gjenstand for debatt, og at man i lys av blant annet en betydelig teknologisk utvikling og endringer i vareførselen og samfunnet for øvrig vil måtte vurdere ytterligere utvidelse av Tolletatens kontrollhjemler. Dette flertallet vil i den forbindelse vise til de innspill som er kommet fra fagmiljøet, som svært viktige i det videre arbeidet med å utvide Tolletatens kontrollhjemler. Dette flertallet påpeker særskilt at det kan være viktig at Tolletaten har mulighet til å samordne kontroller etter de to nye lovene, dele informasjon med andre etater, lagre informasjon og benytte observasjon, postspærre og ny teknologi som droner i sin virksomhet. Dette flertallet vil videre fremheve at egenretting av tollavgift bør meldes til Tolletaten.

Dette flertallet er kjent med at det etter dagens praksis kan oppstå spørsmål om ansvarsforholdet mellom speditorer og importører når det gjøres feil med tolldeklarering. Dette flertallet påpeker at det er ønskelig at regelverket utformes på en måte som legger til rette for minst mulig konflikt rundt slike forhold og reduserer omfanget av tvister. En avveining som her må gjøres, er om ansvarsfordelingen i større grad kan gå frem av regelverket og i mindre grad være gjenstand for privatrettslige avtaler.

Dette flertallet merker seg videre at departementet foreslår å endre definisjonen av begrepet deklariant. Dette flertallet opplever at det er stor enighet blant dem som håndterer fortolling i praksis, om at en slik definisjonsendring er uheldig og kan føre til misforståelser.

Dette flertallet er av den oppfatning at det er språkbrukerne som eier språket, og at diktering av begreper innhold fra myndighetenes side i så stor grad som mulig bør unngås. Dette flertallet er derfor fornøyd med å ha funnet en løsning som gjør at språkbrukerne kan fortsette å bruke ordet deklariant som i dag. Denne løsningen innebærer at det nye begrepsinnholdet departementet foreslår i proposisjonen, omtales med det helt nye begrepet «deklarasjonspliktig» og ikke med det eksisterende begrepet «deklariant», slik det foreslås i proposisjonen. «Deklariant» fortsetter dermed

å ha den betydningen det har i dag, mens «deklarasjonspliktig» brukes om det nye begrepsinnholdet som defineres i proposisjonen og i lovene, og erstatter som sådan begrepet «deklariant» der.

Dette flertallet slutter seg til regjeringens forslag til lov om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven), med unntak av bestemmelsene som i det følgende foreslås endret.

Dette flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag til endringer i lovteksten til lov om inn- og utførsel av varer:

«§ 1-3 bokstav a skal lyde:

- a. deklarasjonspliktig: den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den som deklarasjonen leveres på vegne av

§ 3-7 første ledd skal lyde:

(1) Dersom den deklarasjonspliktige ikke vil motta en vare eller ønsker å disponere over en vare på en annen måte enn prosedyren den er deklart for, kan vedkommende gjenutføre varen eller avstå varen til tollmyndighetene.

§ 4-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren overgang til fri disponering og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon, herunder om omfang og vilkår for unntak. Departementet kan også gi forskrift om foreløpig deklarasjon, om deklarasjon for flere deklarasjonspliktige og om utsett endelig fastsetting av tollverdi.

Overskriften for § 6-6 skal lyde:

§ 6-6 Den deklarasjonspliktiges valg mellom §§ 6-7 og 6-8

Overskriften for § 7-2 skal lyde:

§ 7-2 Den deklarasjonspliktiges endring av opplysninger i deklarasjonen

§ 7-2 første ledd skal lyde:

(1) Den deklarasjonspliktige kan endre opplysninger i tidligere levert deklarasjon ved levering av endringsmelding. Dette gjelder likevel ikke på områder hvor tollmyndighetene har varslet om at de mottatte opplysningene er under kontroll.

§ 11-3 annet ledd skal lyde:

(2) Den deklarasjonspliktige skal underrettes om at varen er tilbakeholdt, og varsles om at varen kan bli destruert etter § 11-7 annet ledd.

§ 11-7 tredje ledd skal lyde:

(3) Ved destruksjon av varer plikter den deklarasjonspliktige eller mottakeren av varen å dekke omkostningene ved destruksjonen og de omkostninger som tidligere er påløpt.

§ 12-4 skal lyde:

§ 12-4 *Bortfall av adgangen til å representere deklarasjonspliktige*

Tollmyndighetene kan forby den som har opptrådt i strid med loven eller meddelt tillatelse, adgang til å representere deklarasjonspliktige av varer ved tollbehandlingen. Handlingen må ha vært av en slik karakter at vedkommende ikke anses egnet til å opptre som representant ved tollbehandlingen. Vedtaket skal gjelde for en bestemt periode.

I § 14-3 *Forslag til endringer i andre lover* gjøres det i nr. 4 om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav følgende endring:

§ 14-10 andre og femte ledd skal lyde:

(2) Skattekontoret kan begjære varen solgt 14 dager etter at skriftlig varsel er sendt *den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren av varen*. Ved salg etter *vareførselsloven § 11-6, jf. § 11-2 annet ledd og § 11-5 annet og tredje ledd, skal den deklarasjonspliktige om mulig varsles. Hvis varen ikke er deklarerert, skal den antatte mottakeren eller eieren om mulig varsles. Har den antatte mottakeren eller eieren ukjent adresse, kan salget skje 14 dager etter at varene er hentet inn eller tilbakeholdt etter vareførselsloven § 11-2, eller når fristen tollmyndighetene har satt for tollbehandling av varene er utløpt.*

(5) Etter at samtlige krav er dekket, skal *den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren av varen* ha et eventuelt overskytende beløp dersom vedkommende melder seg innen tre måneder etter at salget fant sted. Etter utløpet av denne fristen tilfaller beløpet statskassen.»

Dette flertallet slutter seg til regjeringens forslag til lov om tollavgift (tollavgiftsloven) med unntak av § 1-2 bokstav a.

Dette flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag til endring i lovteksten til lov om tollavgift:

«§ 1-2 bokstav a skal lyde:

- a. deklarasjonspliktig: den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den som deklarasjonen leveres på vegne av»

Dette flertallet påpeker at det er ønskelig og viktig at det nye begrepet deklarasjonspliktig får et klart og presist innhold, og viser til at begrepet nå gis en tydelig definisjon i lovverket, dvs. at deklarasjonspliktig er den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den deklarasjonen leveres på vegne av. Den som er deklarasjonspliktig, blir tollavgiftspliktig etter hovedregelen i tollavgiftsloven § 2-3.

Dette flertallet understreker at deklarasjonspliktig vanligvis vil være den som skal motta varen, men ikke alltid. Det kan for eksempel være at en person i Norge kjøper en vare av en norsk leverandør, og at varen sendes kjøperen direkte fra utlandet. Kjøperen står da som mottaker på fraktseddel/faktura, mens det er den som importerer varen (den norske leverandøren), som leverer deklarasjon for varen og er ansvarlig for å betale toll og avgifter ved innførsel. Sistnevnte vil være deklarasjonspliktig og tollavgiftspliktig, men ikke varemottaker. Dette flertallet legger til grunn at det nye begrepet vil bidra til tydelighet og til å redusere usikkerhet rundt ansvarsforhold.

Dette flertallet påpeker at en speditør som jobber på oppdrag for en importør, som regel vil opptre som «fullmektig» eller «representant» for denne, men at speditøren i noen særskilte tilfeller kan påta seg å være deklarasjonspliktig. Flertallet merker seg at det nye begrepet vil bidra til å klargjøre ansvarsforhold i slike tilfeller og som sådan kan redusere potensialet for tvister.

Dette flertallet påpeker videre at begrepene «fullmektig» og «representant» i proposisjonen brukes om den som deklarerer på vegne av en deklarasjonspliktig når denne ikke deklarerer selv.

Dette flertallet ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte, slik at dette begrepet kan defineres og få et presist innhold i lovverket fra samme dato som de aktuelle lovene skal tre i kraft. Dette flertallet henstiller om at fagmiljøet blir lyttet til i dette arbeidet, både med tanke på begrepets innhold, hvilket begrep som skal knyttes til begrepsinnholdet, og tilstøtende avklaringer i lov og forskrift. Dette flertallet ber også om at man i så stor grad som mulig søker å avklare ansvarsforhold, slik at risikoen for privatrettslige tvister mellom parter som for eksempel importører og speditører elimineres eller reduseres sammenlignet med dagens situasjon.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at proposisjonen omtaler kritiske spørsmål som har blitt stilt rundt handel med kanadiske isbjørnskinskinn på Svalbard og i den forbindelse om kontrollen med CITES-regelverket her er god nok, eller om den bør styrkes. Disse medlemmer viser til at Vitenskapskomiteen for mat og miljø hadde følgende konklusjon i sin rapport i juni 2020:

«Vi kan ikke utelukke at internasjonal handel med isbjørn fra Canada kan true artens overlevelsessevne.»

Norsk Polarinstitutt har også pekt på en svært profittabel internasjonal handel med isbjørnskinskinn som et problem for bestanden.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for stans i import av isbjørnskinn fra kanadiske bestander inntil det er gjort en grundig gjennomgang og vurdering opp mot CITES-avtalen og norsk regelverk.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det i forbindelse med lovarbeidet i 2007 ble fremhevet som mest brukervennlig at bestemmelser om toll og vareførsel var samlet i én lov. Basert på de mange innspill fra høringsinstanser mener disse medlemmer at dette synspunktet er like gyldig i dag, og støtter dette. Disse medlemmer mener at forslaget om å dele tollregelverket vil kunne skape uklarheter for mange brukere av regelverket og mye byråkratisk etterarbeid for å gjøre det nye lovverket tilgjengelig og forståelig nok.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Prop. 237 L (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en samlet lov om toll og vareførsel.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for stans i import av isbjørnskinn fra kanadiske bestander inntil det er gjort en grundig gjennomgang og vurdering opp mot CITES-avtalen og norsk regelverk.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Prop. 237 L (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en samlet lov om toll og vareførsel.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

V e d t a k t i l l o v

om inn- og utførsel av varer (vareførselsloven)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1 Lovens formål

Loven skal

- sikre riktige og fullstendige opplysninger om varer som inn- og utføres, som grunnlag for fastsetting av avgifter og til bruk for kartlegging og statistikk
- bidra til å beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer ved å sikre at restriksjoner gitt av hensyn til blant annet samfunnsikkerhet, beskyttelse av menneskers liv og helse, dyrevelferd, planter og miljøvern overholdes
- sikre at Norge overholder sine forpliktelser etter internasjonale avtaler om grensekryssende vareførsel.

§ 1-2 Lovens virkeområde

(1) Loven gjelder innhenting av opplysninger om og kontroll med varer som føres inn i og ut av tollområdet. Loven gjelder også tilbakehold av varer som gjør inn- og utveksling i immaterialrettigheter, og iverksetting av handels- og sikkerhetstiltak.

(2) Tollområdet er det norske fastlandet og territorialfarvannet, men ikke Svalbard, Jan Mayen og Norges biland.

(3) For håndheving av loven på annen stats territorium gjelder kapittel 9.

(4) Lovens bestemmelser om kontroll gjelder også i den tilstøtende sonen utenfor territorialfarvannet.

(5) Departementet kan gi forskrift om lovens virkeområde, herunder i hvilken utstrekning de enkelte bestemmelsene skal gjelde for trafikk til og fra boreplattformer, utvinningsanlegg og lignende på havet, i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster.

(6) Departementet kan gi forskrift om at loven eller deler av denne skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen, og om disse områdene hver for seg eller sammen skal være eget tollområde. Departementet kan også fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

§ 1-3 Definisjoner

I denne loven menes med

- deklarasjonspliktig: den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den som deklarasjonen leveres på vegne av
- deklarasjon: en melding om at en vare skal underlegges en bestemt tollprosedyre

- c. fartøy: ethvert transportmiddel til vanns
- d. fører: den som har kommandoen på et transportmiddel
- e. innførsel: at en vare føres inn i tollområdet
- f. luftfartøy: ethvert transportmiddel i luften
- g. utførsel: at en vare føres ut av tollområdet
- h. vare: alt som omfattes av forskrift om klassifisering av varer.

§ 1-4 *Politiattest*

(1) Tollmyndighetene kan kreve fremleggelse av ordinær politiattest i forbindelse med tilsettinger. Ved tilsetting i særskilte stillinger kan det kreves utvidet og uttømmende politiattest.

(2) I vurderingen av om politiattest skal kreves, og i tilfelle hvilken type attest, skal det blant annet tas hensyn til stillingens art, omfang og varighet, hvilke rettigheter og plikter som ligger til stillingen, og hvilke oppgaver som skal utføres.

§ 1-5 *Forholdet til forvaltningsloven*

Forvaltningsloven gjelder for tollmyndighetenes virksomhet, hvis ikke annet er bestemt i denne loven.

Kapittel 2 Plikter ved ankomst til tollområdet

§ 2-1 *Forhåndsvarsel om varer*

(1) Den som bringer en vare til tollområdet, skal gi forhåndsvarsel til tollmyndighetene om varen.

(2) Forhåndsvarsel skal ikke gis om varer som kommer direkte fra tollområdet i Den europeiske union eller tollområdet i Sveits og dens tollenklaaver. Tilsvarende gjelder varer fra Fyrstedømmet Liechtenstein så lenge Fyrstedømmet er tilknyttet Sveits gjennom Tolluniontraktaten av 29. mars 1923.

(3) Departementet kan gi forskrift om plikten til å forhåndsvarsle og om unntak fra plikten. Departementet kan også gi forskrift om lettelse i varslingsplikten for autoriserte foretak.

§ 2-2 *Bestemmelsessted ved ankomst til tollområdet*

(1) Føreren av transportmiddel som kommer til tollområdet på vei til et innenriks sted, skal sørge for at transportmiddelet går direkte til et sted hvor tollmyndighetene er stasjonert, med mindre tollmyndighetenes tillatelse til å gå til et annet sted er innhentet på forhånd.

(2) Tollmyndighetene kan pålegge føreren av fartøy og luftfartøy å følge bestemte fly- eller seilingsleder, og kan pålegge føreren av motorvogn som er på vei til tollområdet, å følge bestemte veier.

(3) Departementet kan gi forskrift om plikter for føreren av transportmiddel, herunder om fremgangsmåten for innhenting av tillatelse, om fly- og seilingsleder og om unntak fra pliktene.

§ 2-3 *Melde- og opplysningsplikt om ankomst til bestemmelsessted i tollområdet*

(1) Føreren av fartøy og luftfartøy skal melde fra til tollmyndighetene om ankomst til bestemmelsessted i tollområdet. I meldingen skal det gis opplysninger om transportmiddelet, besetningen og varer som bringes med som last. Melding kan gis av andre på førerens vegne.

(2) Departementet kan gi forskrift om hvilke opplysninger som skal gis, når opplysningene skal gis, leveringsmåten og om unntak fra pliktene. Departementet kan gi forskrift om at melde- og opplysningsplikten også skal gjelde for fører av motorvogn og tog.

§ 2-4 *Fremleggelse av varer for kontroll*

(1) Den som innfører en vare til tollområdet, skal legge varen frem for tollmyndighetene for kontroll.

(2) Departementet kan gi forskrift om fremleggelse, herunder om hvor og hvordan fremleggelsen skal skje, og om unntak fra fremleggelsesplikten.

§ 2-5 *Tillatelse til videre transport i tollområdet*

(1) Dersom det i et fartøy er varer, herunder proviant, som ikke er tollbehandlet ved innførselen, må føreren ikke la fartøyet gå videre til et annet sted i tollområdet før tollmyndighetene har gitt tillatelse til det. §§ 2-2 til 2-4 og 2-6 gjelder ved ankomst til nytt bestemmelsessted i tollområdet.

(2) Departementet kan gi forskrift om tillatelse til videre transport i tollområdet av varer som ikke er tollbehandlet, og fastsette at slik tillatelse kan gis føreren av andre transportmidler.

§ 2-6 *Lossing*

(1) Varer som ikke er tollbehandlet, må ikke losses eller på annen måte fjernes fra et transportmiddel før tollmyndighetene har gitt tillatelse til det. Ved lossing i nødstilfelle skal føreren snarest mulig melde fra til tollmyndighetene om lossingen.

(2) Departementet kan gi forskrift om lossing, herunder at lossing bare kan finne sted ved bestemte steder, til bestemte tider eller i bestemte områder, og om unntak fra plikten til å innhente tillatelse før lossing.

Kapittel 3 Tollbehandling ved innførsel

§ 3-1 *Tollbehandling av varer som innføres til tollområdet*

(1) Varer som innføres til tollområdet, skal enten underlegges en tollprosedyre etter kapittel 4 eller gjenutføres eller avstås etter § 3-7.

(2) Med tollmyndighetenes godkjenning og mot eventuell sikkerhetsstillelse kan varer likevel ligge midlertidig på losseplassen eller lagres på annen måte.

(3) Departementet kan gi forskrift om unntak fra kravet om tollbehandling ved innførsel og om omkostninger og sikkerhetsstillelse ved midlertidig lagring av varer.

§ 3-2 Deklarering av varer

(1) For alle varer som skal underlegges en tollprosedyre, skal det leveres en deklarasjon tilpasset den aktuelle prosedyren.

(2) En deklarasjon skal inneholde alle opplysninger som er nødvendige for den prosedyren varen skal underlegges.

(3) Departementet kan gi forskrift om leveringsmåten for deklarasjoner.

§ 3-3 Levering av deklarasjon

(1) Enhver som kan gi de opplysningene som er nødvendige for den valgte prosedyren, kan levere deklarasjonen. Dersom deklarasjonen leveres på vegne av en annen, må den som leverer deklarasjonen kunne godtgjøre at deklarasjonen leveres på vegne av denne. Den som leverer deklarasjonen, må kunne legge frem den aktuelle varen eller få den fremlagt for tollmyndighetene.

(2) Dersom en prosedyre medfører særlige forpliktelser for en bestemt person, skal deklarasjonen leveres av denne personen eller dennes fullmektig.

(3) Deklarasjonen kan leveres før varen legges frem for tollmyndighetene. Hvis varen ikke legges frem senest 30 dager etter at deklarasjonen er levert, anses deklarasjonen som ikke levert.

§ 3-4 Aksept av deklarasjon

(1) En deklarasjon aksepteres når den oppfyller vilkårene i §§ 3-2 og 3-3 og varen som deklarasjonen gjelder, er fremlagt for tollmyndighetene.

(2) Tidspunktet for aksept skal legges til grunn ved anvendelse av bestemmelsene som gjelder for prosedyren varen deklarerer for.

§ 3-5 Frigjøring av vare

(1) Når vilkårene for å underlegge varen den valgte prosedyren er oppfylt, og de nødvendige tillatelser for å innføre varen foreligger, frigjøres varen for disponering i tråd med den valgte prosedyren.

(2) Dersom det oppstår plikt til å betale tollavgift eller andre avgifter, frigjøres varen først når avgiften er betalt eller det er stilt sikkerhet for betaling.

§ 3-6 Annen disponering av vare enn etter den deklarerete prosedyren

Den som vil disponere over en vare på annen måte enn prosedyren den er deklarerert for, må deklarerer varen på nytt etter § 3-2.

§ 3-7 Adgang til å gjenutføre eller avstå vare til tollmyndighetene

(1) Dersom den deklarasjonspliktige ikke vil motta en vare eller ønsker å disponere over en vare på en annen måte enn prosedyren den er deklarerert for, kan vedkommende gjenutføre varen eller avstå varen til tollmyndighetene.

(2) En vare kan ikke gjenutføres eller avstås etter første ledd dersom den er innført eller disponert over i strid med bestemmelsene i denne loven. Tollmyndighetene kan likevel i særlige tilfeller tillate at en vare gjenutføres eller avstås i slike tilfeller.

(3) Departementet kan gi forskrift om fremgangsmåten ved gjenutførsel og avståelse og om tollmyndighetenes adgang til å kreve dekning av kostnader når en vare avstås.

Kapittel 4 Tollprosedyrer ved innførsel

§ 4-1 Prosedyren overgang til fri disponering

(1) Varer som innføres for fri omsetning, bruk eller forbruk, samt kontanter og andre likestilte betalingsmidler, skal underlegges prosedyren overgang til fri disponering.

(2) Ved overgang til fri disponering skal tollavgift og andre innførselsavgifter beregnes.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren overgang til fri disponering og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon, herunder om omfang og vilkår for unntak. Departementet kan også gi forskrift om foreløpig deklarasjon, om deklarasjon for flere deklarasjonspliktige og om utsettelse av fastsetting av tollverdi.

§ 4-2 Prosedyren forpassing

(1) Under prosedyren forpassing kan en vare sendes fra et sted til et annet sted innenfor tollområdet på vilkår som følger av den forpassingsordningen som benyttes. Ved forpassing beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Den ansvarlige for prosedyren skal sørge for at varen bringes til bestemmelsesstedet uten unødig opphold. Ved ankomsten skal varen umiddelbart legges frem for tollmyndighetene i samme mengde og i uendret tilstand.

(3) Føreren av transportmiddelet som varen sendes med, er, sammen med den ansvarlige for prosedyren, ansvarlig for å oppfylle pliktene etter annet ledd.

(4) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren forpassing og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om sikkerhetsstillelse, låsing og forsegling, bruk av og omkostninger ved tollvakt og om følger av brudd på vilkår i forpassingstillatelsen.

§ 4-3 *Prosedyren transittering*

(1) Under prosedyren transittering kan en vare sendes gjennom eller til et sted i tollområdet etter bestemmelsene i Transitteringskonvensjonen og TIR-konvensjonen. Ved transittering beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren transittering. Departementet kan også gi forskrift om transitteringsordninger, herunder om gjennomføring av prosedyren, elektroniske transitteringssystemer, autorisasjonsordninger og vilkår for disse og om følger av brudd på vilkår i en transitteringstillatelse.

§ 4-4 *Prosedyren tollager*

(1) Under prosedyren tollager kan en vare lagres i bygning eller på sted som er godkjent av tollmyndighetene. Ved bruk av tollager beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren tollager og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om adgang til å opprette og drifte tollager, om lagringstid og tvangssalg og om tillatelse til å ta varen midlertidig ut av lageret.

§ 4-5 *Prosedyren frisone*

(1) Dersom handels- og næringshensyn tilsier det, kan Kongen med Stortingets samtykke gi tillatelse til å opprette frisoner eller frihavner hvor varer kan oppbevares, deles, ompakkes eller bearbeides. Ved bruk av frisone beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(2) Det kan stilles betingelser for opprettelse og drift av frisone og frihavn, blant annet om loven eller deler av loven skal gjelde for slike områder, godkjenning av driftsansvarlig for området og den driftsansvarliges ansvar for inngjerding eller annen avgrensning av området, overvåkning av området og av trafikken til og fra området, og av personer, transportmidler og varer, og om godkjenning av foretak som ønsker å etablere seg i området.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren frisone og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om opprettelse og drift av frisone og frihavn, herunder i hvilken utstrekning det skal tillates industriell virksomhet og handel.

§ 4-6 *Prosedyren midlertidig innførsel*

(1) Under prosedyren midlertidig innførsel kan en vare innføres for midlertidig bruk i tollområdet dersom varen innføres for et bestemt formål og

- a. varen ikke er bestemt til å skulle endres på annen måte enn verdiforringelse som følger av normal bruk
- b. varen kan identifiseres
- c. varen gjenutføres innen ett år etter innførselen.

(2) Ved midlertidig innførsel beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren midlertidig innførsel og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om nærmere vilkår for innførsel av varer for bestemte formål etter første ledd, om forlengelse av fristen for gjenutførsel, om unntak fra kravet om gjenutførsel dersom varen destrueres, og om sikkerhetsstillelse.

§ 4-7 *Prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer*

(1) Under prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer kan en vare som skal gjenutføres, innføres for bearbeiding eller reparasjon i tollområdet dersom

- a. den opprinnelige varen kan identifiseres i det bearbeidede produktet
- b. varen gjenutføres innen ett år etter innførselen
- c. eieren av varen er bosatt eller hjemmehørende i utlandet.

(2) Ved bruk av prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter. Det gjelder også for deler eller lignende som enten blir forbrukt i forbindelse med at varen bearbeides eller repareres, eller som gjenutføres sammen med varen.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om unntak fra vilkårene i første ledd, om unntak fra krav om gjenutførsel dersom varen destrueres, og om sikkerhetsstillelse.

§ 4-8 *Prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer*

(1) Under prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer kan en virksomhet innføre en landbruksvare for bearbeiding dersom varen gjenutføres innen seks måneder etter innførselen.

(2) Ved bruk av prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer beregnes ikke tollavgift eller andre innførselsavgifter.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen for prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer, om unntak fra plikten til å levere deklarasjon, om unntak fra fristen for gjenutførsel, om krav til tollbehandling av restprodukter, om unntak fra krav om gjenutførsel ved destruksjon og om sikkerhetsstillelse. Departementet kan også gi forskrift om at det på forhånd må søkes om tillatelse til bearbeidingen, om at det kan stilles krav til virksomhetens produksjonsforhold, lagerhold og organisering, og om hva som skal regnes som vare av samme kvalitet og samme slag.

Kapittel 5 Plikter ved utførsel og utstedelse av opprinnelsesbevis

§ 5-1 Forhåndsvarsel om varer

(1) Den som skal utføre en vare fra tollområdet, skal gi forhåndsvarsel til tollmyndighetene om varen.

(2) Forhåndsvarsel skal ikke gis for varer som skal direkte til tollområdet i Den europeiske union eller tollområdet i Sveits og dens tollenkaver. Tilsvarende gjelder også for varer til Liechtenstein så lenge Liechtenstein er tilknyttet Sveits gjennom Tolluniontraktaten av 29. mars 1923.

(3) Departementet kan gi forskrift om plikten til å forhåndsvarse og om unntak fra plikten. Departementet kan også gi forskrift om lettelser i varslingsplikten for autoriserte foretak.

§ 5-2 Lasting

(1) Ingen må laste varer i fartøy som har bestemmelsessted utenfor tollområdet, uten tillatelse fra tollmyndighetene. Lastetillatelse kreves ikke for produkter av fiske og fangst som er tatt ombord i et fartøy på fiske- og fangstfeltene.

(2) Er varer likevel lastet uten tillatelse fra tollmyndighetene, plikter fartøyets fører å losse varene hvis tollmyndighetene finner dette nødvendig for å undersøke varene.

(3) Departementet kan gi forskrift om lasting, herunder at lasting bare kan finne sted ved bestemte steder, til bestemte tider eller i bestemte områder, og om unntak fra plikten til å innhente tillatelse før lasting. Departementet kan også gi forskrift om at plikten til å innhente tillatelse før lasting skal gjelde for fører av andre nærmere bestemte transportmidler, og om plikt til lossing der transportmiddelet er lastet uten tillatelse fra tollmyndighetene.

§ 5-3 Meldeplikt ved avreise fra tollområdet

(1) Før et fartøy eller luftfartøy forlater tollområdet, skal føreren melde fra til tollmyndighetene om avreisen.

(2) Dersom transportmiddelet medbringer varer som er omfattet av lovgivningen om eksportkontroll, plikter føreren å forsikre seg om at nødvendig eksporttillatelse er gitt før transportmiddelet forlater tollområdet.

(3) Departementet kan gi forskrift om meldeplikt, herunder om når og hvordan melding skal gis, hva meldingen skal inneholde, og om unntak fra meldeplikten. Departementet kan også gi forskrift om at meldeplikten skal gjelde for førere av andre transportmidler.

§ 5-4 Fremleggelse av varer for kontroll

(1) Den som utfører en vare fra tollområdet, skal legge varen frem for tollmyndighetene for kontroll.

(2) Departementet kan gi forskrift om fremleggelse, herunder om hvor og hvordan fremleggelse skal skje, og om unntak fra fremleggelsesplikten.

§ 5-5 Tollbehandling av varer som utføres fra tollområdet

(1) Varer som utføres fra tollområdet, skal underlegges en prosedyre.

(2) Departementet kan gi forskrift om unntak fra kravet om tollbehandling ved utførsel.

§ 5-6 Deklarering av varer

(1) For varer som skal underlegges en prosedyre, skal det leveres en deklarasjon som inneholder alle opplysninger som er nødvendige for prosedyren.

(2) Departementet kan gi forskrift om leveringsmåten for deklarasjoner.

§ 5-7 Levering av deklarasjon

(1) Enhver som kan gi de opplysninger som er nødvendige for prosedyren, kan levere deklarasjonen. Dersom deklarasjonen leveres på vegne av en annen, må den som leverer deklarasjonen kunne godtgjøre at deklarasjonen leveres på vegne av denne. Den som leverer deklarasjonen, må kunne legge frem den aktuelle varen eller få den fremlagt for tollmyndighetene.

(2) Deklarasjonen skal leveres i så god tid at tollmyndighetene kan undersøke varen før den lastes inn i transportmiddelet.

(3) Deklarasjonen kan leveres før varene legges frem for tollmyndighetene. Hvis varen ikke legges frem senest 150 dager etter at deklarasjonen er levert, anses deklarasjonen som ikke levert.

§ 5-8 Aksept av deklarasjon

(1) En deklarasjon aksepteres når den oppfyller vilkårene i §§ 5-6 og 5-7 og varen som deklarasjonen gjelder, er fremlagt for tollmyndighetene.

(2) Tidspunktet for aksept skal legges til grunn ved anvendelse av bestemmelsene som gjelder for prosedyren utførsel.

§ 5-9 Prosedyren utførsel

(1) Varer, herunder kontanter og andre likestilte betalingsmidler, som utføres fra tollområdet, skal underlegges prosedyren utførsel.

(2) Departementet kan gi forskrift om innholdet i deklarasjonen og om unntak fra plikten til å levere deklarasjon. Departementet kan også gi forskrift om at tollmyndighetene kan tillate at varer som er innført uten at de er gått over til fri disponering, kan leveres til salg eller bruk om bord i fartøy eller luftfartøy som skal forlate tollområdet.

§ 5-10 *Frigjøring av vare for utførsel*

(1) Når vilkårene for prosedyren utførsel er oppfylt og de nødvendige tillatelser for å utføre varen foreligger, frigjøres varen for utførsel.

(2) Dersom det oppstår plikt til å svare avgifter som følge av prosedyren, frigjøres varen først når avgiften er betalt eller det er stilt sikkerhet for betaling.

§ 5-11 *Preferensiell opprinnelse*

(1) For varer som skal utføres, kan det utstedes preferensielle opprinnelsesbevis i samsvar med frihandelsavtale eller det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP).

(2) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av opprinnelsesreglene som følger av gjeldende frihandelsavtaler, det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP) og andre preferanseordninger som skal gjelde ved utførsel, krav til og vilkår for utstedelse av preferensielle opprinnelsesbevis, dokumentasjon og hvem som kan utstede opprinnelsesbevis.

§ 5-12 *Ikke-preferensiell opprinnelse*

(1) For varer som skal utføres, kan det utstedes ikke-preferensielle opprinnelsesbevis.

(2) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av ikke-preferensiell opprinnelse og om krav til opprinnelsesbevis. Departementet kan også gi forskrift om utvidet anvendelsesområde for reglene om ikke-preferensiell opprinnelse til bruk for opprinnelsesmerking, offentlige innkjøp og handelsstatistikk.

Kapittel 6 *Klassifisering og tollverdi*

§ 6-1 *Klassifisering av varer*

Departementet gir forskrift om klassifisering av varer i samsvar med Konvensjonen om det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer (HS-konvensjonen) og HS-nomenklaturen, og kan bestemme ytterligere nasjonale oppdelinger med formål å innhente opplysninger om varer til bruk for avgifts-, statistikk- og kontrollformål.

§ 6-2 *Tollverdi*

En vares tollverdi skal fastsettes etter reglene i §§ 6-3 flg. og i samsvar med WTO-avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994.

§ 6-3 *Varens transaksjonsverdi*

(1) Tollverdien av en vare er transaksjonsverdien, det vil si den prisen som faktisk er betalt eller skal betales for varen ved salg for eksport til Norge, justert i samsvar med §§ 6-10 og 6-11, forutsatt at

- a. det ikke er noen andre begrensninger med hensyn til kjøperens råderett over, eller bruk av, varen enn slike som
 1. er pålagt eller foreskrevet ved lov eller av norske myndigheter
 2. begrenser det geografiske området hvor varen kan videreselges eller
 3. ikke virker vesentlig inn på varens verdi.
- b. salget eller prisen ikke er gjenstand for vilkår eller vederlag som det ikke kan fastsettes en verdi for
- c. ingen del av utbyttet ved kjøperens senere videre salg, rådighet over eller bruk av varen direkte eller indirekte tilfaller selgeren, med mindre det kan foretas tilsvarende justering i samsvar med bestemmelsene i § 6-10 og
- d. kjøperen og selgeren ikke er avhengige av hverandre, eller hvis de er avhengige av hverandre, at transaksjonsverdien kan godtas som tollverdi etter bestemmelser i forskrift. Avhengighet foreligger dersom en person direkte eller indirekte eier, kontrollerer eller innehar fem prosent eller mer av de stemmeberettigede aksjene hos begge. Avhengighet foreligger også dersom kjøper og selger
 1. er funksjonærer eller ledere i hverandres forretninger
 2. juridisk behandles som forretningspartnere
 3. er arbeidsgiver og arbeidstaker
 4. tilhører samme familie
 5. direkte eller indirekte kontrollerer den andre
 6. direkte eller indirekte kontrolleres av samme tredje person
 7. sammen, direkte eller indirekte, kontrollerer en tredje person.

Kjøper og selger som har et økonomisk interessedelskap, ved at den ene er eneagent, eneforhandler eller eneimportør for den andre, skal anses å være avhengig av hverandre.

(2) Prisen skal omfatte alle betalinger som er en betingelse for salget av varen.

(3) Prisen må være den som gjelder i et eksportsalg hvor varen sendes til en kjøper i Norge.

(4) Departementet kan gi forskrift om i hvilke tilfeller transaksjonsverdien kan godtas som tollverdi, selv om det foreligger avhengighet etter første ledd bokstav d.

§ 6-4 *Transaksjonsverdien av identisk vare*

(1) Hvis tollverdien av en innført vare ikke kan fastsettes etter § 6-3, skal tollverdien være transaksjonsverdien av identiske varer solgt for eksport til Norge i samme omsetningsledd, og i vesentlig samme mengde og på samme eller omtrent samme tidspunkt som den varen som skal verdifastsettes.

(2) Med identisk vare menes vare som på alle måter er lik, både når det gjelder fysiske egenskaper, kvalitet og omdømme, og som er produsert i samme land som

varen som skal verdifastsettes. Mindre ytre forskjeller skal ikke utelukke at varene kan betraktes som identiske.

(3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av transaksjonsverdien av identisk vare, herunder om adgangen til å fravike kravene til samme omsetningsledd og samme mengde som nevnt i første ledd.

§ 6-5 Transaksjonsverdien av lignende vare

(1) Hvis tollverdien av en innført vare ikke kan fastsettes etter §§ 6-3 eller 6-4, skal tollverdien være transaksjonsverdien av lignende varer solgt for eksport til Norge i samme omsetningsledd, i vesentlig samme mengde og på samme eller omtrent samme tidspunkt som varen som skal verdifastsettes.

(2) Med lignende varer menes varer som, selv om de ikke på alle måter er like, har lik beskaffenhet og lik materialsammensetning, slik at de kan utføre samme funksjoner og erstatte hverandre handelsmessig.

(3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av transaksjonsverdien av lignende vare, herunder om adgangen til å fravike kravene til samme omsetningsledd og samme mengde som nevnt i første ledd.

§ 6-6 Den deklarasjonspliktiges valg mellom §§ 6-7 og 6-8

(1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter §§ 6-3, 6-4 eller 6-5, skal tollverdien fastsettes etter § 6-7, eller når tollverdien ikke kan fastsettes etter § 6-7, etter § 6-8.

(2) Den som deklarerer varen, kan velge å fastsette tollverdien etter § 6-8 i stedet for etter § 6-7.

§ 6-7 Tollverdi fastsatt med utgangspunkt i salgspris i Norge

(1) Hvis innførte varer eller identiske eller lignende varer blir solgt i Norge i den stand de ble innført, skal tollverdien fastsettes med utgangspunkt i enhetsprisen som de innførte, identiske eller lignende varer er solgt for i størst samlet mengde i første omsetningsledd, på eller omkring innførselstidspunktet for varen som skal verdifastsettes, til personer som ikke er avhengige av selgeren.

(2) Enhetsprisen etter første ledd skal reduseres med

- a. provisjoner som vanligvis betales eller er avtalt skal betales, eller de tillegg som vanligvis gjøres for fortjeneste og alminnelige kostnader i forbindelse med salg i Norge av varer av samme kategori eller slag
- b. vanlige kostnader for transport og assurance i Norge og
- c. tollavgift og andre avgifter som skal svares i Norge.

(3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av tollverdi med utgangspunkt i salgspris i Norge, herunder om de fradrag som kan gjøres i enhetsprisen etter annet ledd.

§ 6-8 Utregnet tollverdi

- (1) Utregnet tollverdi av innført vare er summen av
- a. kostnaden eller verdien av materialer, produksjon eller annen bearbeiding ved fremstilling av den innførte varen
 - b. fortjeneste og alminnelige kostnader som tilsvarer det som vanligvis beregnes av produsenter i eksportlandet ved salg for eksport til Norge av varer av samme kategori eller slag og
 - c. transport- og forsikringskostnaden for den innførte varen frem til innførselsstedet, og kostnader for lasting og håndtering som er forbundet med forannevnte transport av varen, slik som bestemt i § 6-10 første ledd bokstav e og f.
- (2) Departementet kan gi forskrift om utregning av tollverdien.

§ 6-9 Alternativ tollverdi

(1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter §§ 6-3 til 6-8, skal tollverdien fastsettes på grunnlag av tilgjengelige opplysninger, og i samsvar med prinsippene i §§ 6-3 til 6-8.

(2) Tollverdien etter første ledd skal ikke fastsettes på grunnlag av

- a. salgsprisen i Norge for varer som er produsert her
- b. et system som foreskriver at den høyeste av to alternative verdier godtas for tollformål
- c. prisen på varer på hjemmemarkedet i eksportlandet
- d. produksjonskostnaden, unntatt beregnede verdier som er fastsatt for identiske eller lignende varer i samsvar med bestemmelsene i § 6-8
- e. prisen på varer for eksport til et annet land enn Norge
- f. minimumstollverdier eller
- g. vilkårlige eller fiktive verdier.

(3) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av alternativ tollverdi.

§ 6-10 Poster som inngår i tollverdien fastsatt etter § 6-3

(1) Ved fastsetting av tollverdien etter § 6-3 skal det til prisen som faktisk er betalt eller skal betales for den innførte varen, legges

- a. følgende kostnader, i den utstrekning de er pålagt kjøperen, men ikke er tatt med i prisen som faktisk er betalt eller skal betales for varen
 1. provisjoner og meglersalær, unntatt innkjøpsprovisjoner
 2. kostnader for emballasje, i den utstrekning emballasjen tollmessig anses som del av varen og
 3. innpakkingskostnader, både for arbeid og materialer
- b. verdien av følgende varer og tjenester, når kjøperen har levert dem direkte eller indirekte, gratis eller til

reduisert kostnad, til bruk i forbindelse med produksjonen og salget for eksport av varen

1. materialer, komponenter, deler og lignende artikler som inngår i den innførte varen
 2. verktøy, matriser, former og lignende artikler som er brukt i produksjonen av varen
 3. materialer som er medgått i produksjonen av varen
 4. konstruksjonsarbeid, utviklingsarbeid, kunstnerisk arbeid, formgivning, tegninger og skisser utført annensteds enn i Norge, og som er nødvendige for produksjonen av varen
- c. vederlag for immaterialrettigheter som er knyttet til varen som skal verdifastsettes og som kjøperen må yte, direkte eller indirekte, som en betingelse for salget. Ytes vederlaget for immaterialrettigheten til en annen enn selger, skal vederlaget også legges til dersom det ytes til en person som står i et avhengighetsforhold til selgeren
- d. verdien av utbyttet ved et videresalg, rådighet over eller bruk av den innførte varen, som direkte eller indirekte tilfaller selgeren
- e. transport- og forsikringskostnaden for varen til innførselsstedet
- f. kostnader for lasting og håndtering som er forbundet med transporten av varen.
- (2) Tillegg etter første ledd skal bare gjøres når dette kan baseres på grunnlag av objektive og kvantifiserbare opplysninger. Det skal ikke gjøres andre tillegg til prisen som faktisk er betalt eller skal betales, enn de som er nevnt i første ledd.
- (3) Departementet kan gi forskrift om kostnader som inngår i tollverdien etter denne paragrafen.

§ 6-11 Poster som ikke skal inngå i tollverdien fastsatt etter § 6-3

(1) Tollverdien fastsatt etter § 6-3, jf. § 6-10, skal ikke omfatte følgende poster, såfremt de er adskilt eller kan adskilles fra prisen som faktisk er betalt eller skal betales for den innførte varen:

- a. vederlag for konstruksjon, oppføring, montering, vedlikehold eller teknisk bistand som er utført i Norge på de innførte varene
- b. vederlag for transport eller forsikring av varene i Norge
- c. tollavgift og andre avgifter i Norge
- d. renter som kjøperen betaler etter skriftlig finansieringsordning for kjøpet av den innførte varen, uansett om finansieringen ytes av selgeren eller andre, dersom kjøperen på anmodning kan påvise at slike varer faktisk selges til den prisen som kjøperen faktisk har betalt eller skal betale, og at den angitte rentesatsen ikke overstiger det rentenivået som er vanlig for slike finansieringsordninger i det landet og på det tidspunktet finansieringen ytes

- e. innkjøpsprovisjon
- f. vederlag for retten til å reproducere de innførte varer i Norge
- g. avgifter pålagt varen i eksportlandet, såfremt det godtgjøres at varen er blitt eller vil bli fritatt fra disse til kjøperens fordel.

(2) Departementet kan gi forskrift om kostnader som ikke skal inngå i tollverdien etter denne paragrafen.

§ 6-12 Omregningskurs

(1) Dersom omregning av valuta er nødvendig for å fastsette tollverdien, skal den omregningskursen som til enhver tid er fastsatt av tollmyndighetene, brukes.

(2) Departementet kan gi forskrift om fastsetting av omregningskurs.

Kapittel 7 Særlige forvaltningsregler

§ 7-1 Alminnelig opplysningsplikt

Den som har plikt til å gi opplysninger etter denne loven, skal gi riktige og fullstendige opplysninger. Vedkommende skal opptre aktsomt og lojalt og gjøre tollmyndighetene oppmerksom på eventuelle feil i de opplysningene som er gitt.

§ 7-2 Den deklarasjonspliktiges endring av opplysninger i deklarasjonen

(1) Den deklarasjonspliktige kan endre opplysninger i tidligere levert deklarasjon ved levering av endringsmelding. Dette gjelder likevel ikke på områder hvor tollmyndighetene har varslet om at de mottatte opplysningene er under kontroll.

(2) Endringsmelding som nevnt i første ledd, må være kommet frem til tollmyndighetene senest tre år etter at deklarasjonen ble levert.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i endringsmelding og om leveringsmåten.

§ 7-3 Tollmyndighetenes endring av opplysninger mottatt i deklarasjon mv.

(1) Tollmyndighetene kan endre opplysninger i deklarasjonen når de finner at opplysningene er uriktige. Det samme gjelder dersom det ikke foreligger noen deklarasjon.

(2) Tollmyndighetenes avgjørelse om endring av opplysninger kan påklages etter reglene i forvaltningsloven. § 7-4 om klagefrist gjelder tilsvarende.

§ 7-4 Klagefrist

Fristen for å klage over tollmyndighetenes vedtak etter denne loven er seks uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Forvaltningsloven § 29 første ledd første punktum gjelder ikke for tollmyndighetenes vedtak etter denne loven.

§ 7-5 Oppbevaring av meldinger, deklarasjoner, dokumenter mv.

(1) Den som gir pliktig melding til tollmyndighetene, herunder deklarasjon, skal oppbevare meldingen eller en kopi av denne. Dette gjelder enten meldingen er gitt på papir, ved bruk av elektronisk datautveksling eller på annen måte. Tilsvarende gjelder for dokumenter, erklæringer mv. som skal fremlegges etter kapittel 2 og 5.

(2) Departementet kan gi forskrift om hvilke dokumenter som skal oppbevares, på hvilken måte og hvor lenge de skal oppbevares, om pålegg om forlenget oppbevaringstid ved kontroll, og om fritak fra oppbevaringsplikten.

§ 7-6 Bindende forhåndsuttalelser

(1) Tollmyndighetene kan etter søknad gi bindende forhåndsuttalelser om

- klassifisering i henhold til gjeldende tolltariff
- opprinnelse
- tollavgift og gebyrer som vil påløpe ved inn- eller utførsel av en vare, eller beregningsmåten for disse.

(2) Tollmyndighetenes avgjørelse om ikke å gi forhåndsuttalelse kan ikke påklages. En forhåndsuttalelse kan påklages, men ikke prøves i egen sak for domstol. Avgjørelse hvor bindende forhåndsuttalelse er lagt til grunn, kan påklages eller bringes inn for domstolen.

(3) Departementet kan gi forskrift om hvem som kan søke om en bindende forhåndsuttalelse, om søknadens innhold, om bortfall av uttalelsens bindende virkning og om gebyr for forhåndsuttalelse. Departementet kan også gi forskrift om at bindende forhåndsuttalelse bare gis dersom det følger av gjensidig avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon at partene er forpliktet til å gi uttalelse om slike forhold.

§ 7-7 Autorisering av foretak

(1) Tollmyndighetene kan autorisere foretak. Autoriserte foretak kan få mindre omfattende plikter etter §§ 2-1 og 5-1 om forhåndsvarsel, og gis lettelser ved kontroll.

(2) Departementet kan gi forskrift om autorisering av foretak, herunder om vilkår for å bli autorisert og om tilbakekall av autorisasjon, og om lettelser ved kontroll for autoriserte foretak.

§ 7-8 Regelmessige konsultasjoner

Departementet kan gi forskrift om regelmessige konsultasjoner mellom myndigheter med ansvar og oppgaver ved inn- og utførsel av varer og næringslivet mv.

§ 7-9 Åpningstid og vederlag for tolltjenester utenfor åpningstid mv.

(1) Tollmyndighetene skal holde ekspedisjonsstedene åpne når trafikkmengden tilsier det. Tolltjenester

kan utføres utenfor åpningstiden og utenfor ekspedisjonsstedet. For tolltjenester som utføres utenfor åpningstiden eller ekspedisjonsstedet, kan det kreves vederlag.

(2) Departementet kan gi forskrift om de enkelte ekspedisjonsstedenes åpningstid og om vederlag for tolltjenester som utføres utenfor åpningstiden og utenfor ekspedisjonsstedet.

§ 7-10 Taushetsplikt

(1) Enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til tollmyndighetene, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det vedkommende i sitt arbeid har fått vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene i en sak gjøres kjent for sakens parter eller deres representanter. Den som tiltrer verv, stilling eller oppdrag skal gi skriftlig erklæring om at vedkommende kjenner og vil overholde taushetsplikten.

(2) Informasjonsutveksling med fremmed stat eller til organisasjon på mandat fra De forente nasjoner (FN) som Norge har akseptert som offentlig myndighet, er ikke omfattet av denne bestemmelsen.

(3) Departementet kan uten hinder av taushetsplikt etter første ledd godkjenne at opplysninger gis til forskningsformål i samsvar med forvaltningsloven § 13 d.

(4) Forvaltningsloven §§ 13, 13 b, 13 c og 13 e gjelder ikke som utfyllende bestemmelser for taushetsplikten etter denne paragrafen.

§ 7-11 Utlevering av opplysninger til offentlige myndigheter

(1) Taushetsplikten etter § 7-10 første ledd første punktum er ikke til hinder for at opplysninger utleveres til andre offentlige myndigheter dersom det er nødvendig for å utføre mottakerorganets oppgaver etter lov eller for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforsvarlig måte.

(2) Utleveringen må ikke være uforholdsmessig ut fra de ulempene den medfører i form av inngrep i personvernet og fare for at opplysninger av konkurransemessig betydning kommer på avveie.

(3) Departementet kan gi forskrift om utlevering av opplysninger til andre offentlige myndigheter i deres interesse, blant annet om hvem det skal utleveres opplysninger til, hvilke opplysninger som kan utleveres, hvilke kriterier som skal vektlegges ved vurderingen av om utleveringen er forholdsmessig og om at opplysninger i enkelte tilfeller alltid skal kunne utleveres.

§ 7-12 Taushetsplikt av hensyn til tollmyndighetenes kontrollvirksomhet mv.

(1) Den som har taushetsplikt etter § 7-10 første ledd første punktum, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysninger som det ut fra

hensynet til tollmyndighetenes etterretnings- og analysevirksomhet, operative kontrollvirksomhet og organiseringen av denne er nødvendig å holde hemmelig. Begrensningene i taushetsplikten etter §§ 7-10 og 7-11 gjelder så langt de passer.

(2) Forvaltningsloven § 13 til 13 e gjelder ikke som utfyllende bestemmelser for taushetsplikten etter denne paragrafen.

§ 7-13 Overført taushetsplikt

Hvis opplysninger gis i tilfeller som nevnt i § 7-10 første ledd annet punktum eller tredje ledd eller § 7-11 til noen som ikke selv har taushetsplikt etter annen lov, gjelder taushetsplikten tilsvarende for den som får opplysningene. Den som gir opplysningene skal samtidig gjøre oppmerksom på dette. Opplysningene kan likevel brukes til det formålet som begrunnet at de ble gitt.

§ 7-14 Ubekreftede personopplysninger i tips mv.

Tollmyndighetene må innen fire måneder avklare om personopplysninger som kommer inn ved tips mv., er korrekte og relevante. Kildene for personopplysningene kan være anonyme.

§ 7-15 Sammenstilling av personopplysninger og automatiserte avgjørelser

(1) Når det er nødvendig for kontroll med inn- og utførsel av varer, kan tollmyndighetene sammenstille innhentede personopplysninger, også helseopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 nr. 1 og personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 10. Adgangen til sammenstilling omfatter profilering som nevnt i personvernforordningen artikkel 4 nr. 4. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.

(2) Tollmyndighetene kan treffe avgjørelser hvor personopplysninger inngår og som utelukkende er basert på automatisert behandling, dersom partens krav om forsvarlig saksbehandling ivaretas. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkårene for profilering etter personvernforordningen artikkel 4 nr. 4 og om bruk av automatiserte avgjørelser,

§ 7-16 Lagring av personopplysninger

(1) Personopplysninger skal ikke lagres lenger enn det som er nødvendig ut fra formålet med behandlingen.

(2) Personopplysninger innhentet ved skiltgjenkjenningssystem etter § 8-9 kan lagres i inntil seks måneder etter at opplysningene er innhentet.

§ 7-17 Bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer

Tollmyndighetene kan behandle innhentede personopplysninger for å utvikle og teste IT-systemer der-

som det vil være umulig eller uforholdsmessig vanskelig å oppnå formålet ved å bruke anonyme eller fiktive opplysninger.

§ 7-18 Opplysninger fra myndigheter som gir tillatelse til inn- eller utførsel av varer

Uten hinder av taushetsplikt skal myndigheter som gir tillatelse til inn- eller utførsel av varer, gi tollmyndighetene opplysninger som er av betydning for å kontrollere at varer inn- eller utføres i samsvar med tillatelse.

§ 7-19 Bistands- og opplysningsplikt overfor tollmyndighetene

(1) Politiet og militære myndigheter skal yte tollmyndighetene nødvendig hjelp og beskyttelse under utførelsen av oppgaver etter denne loven.

(2) Ansatte i kommunal havnevirksomhet og statslosere som under sin tjeneste eller i stillings medfør får kjennskap til overtredelser av vareførselslovgivningen eller forhold som viser at slike overtredelser tilsiktes, skal søke å hindre overtredelsen, og uten ugrunnet opphold underrette tollmyndighetene eller politiet. Opplysningene skal gis uten hinder av taushetsplikt.

§ 7-20 Tollmyndighetenes adgang til områder

(1) Tollmyndighetene skal ha uhindret adgang langs kysten, i havneområder, til jernbanelinjer med tilhørende stasjonsområder, til stasjoner for busstrafikk med utlandet, til landingsplasser for luftfartøyer og til områder som støter til riksgrensen. Adgangen omfatter også bygninger som har sammenheng med driften av områdene.

(2) Sikkerhets- og adgangsprosedyrene til slike områder skal tilpasses tollmyndighetenes behov, og eier av området belastes kostnadene ved å gi tollmyndighetene adgang.

Kapittel 8 Kontroll

§ 8-1 Gjennomføring av kontroll med vareførselen

(1) Tollmyndighetene kan stanse transportmidler, varesendinger og personer, og treffe de tiltak som er nødvendig for å gjennomføre kontroll med varer som føres inn i eller ut av tollområdet. Tollmyndighetene kan gjennomføre tilfeldige og målrettede kontroller. Kontrolltiltakene må stå i forhold til det antatte omfanget av brudd på regler om inn- og utførsel av varer og omstendighetene for øvrig.

(2) Dersom kontrollformål tilsier det, kan tollmyndighetene

- a. ta vareprøver uten vederlag
- b. åpne og undersøke brev, pakker og annen korrespondanse dersom det er nødvendig for å avklare om forsendelsen inneholder en vare
- c. bruke hund
- d. bruke tollsegl og tollvakt.

(3) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av kontroll, herunder om stansing, tiltak, vareprøver, kontroll av brev, pakker og annen korrespondanse, bruk av hund, bruk av hjelpemidler ved kontroll, tollsegl og tollvakt og om dekning av omkostninger ved bruk av tollvakt.

§ 8-2 Undersøkelse av gjenstander, transportmidler og steder

Før å kontrollere varer som føres inn i eller ut av tollområdet, kan tollmyndighetene undersøke

- a. bagasje og andre gjenstander som kan frakte varer
- b. tog, luftfartøy, fartøy og andre transportmidler
- c. i bygninger og på steder der varer som er ført inn i tollområdet eller skal føres ut av tollområdet, er losset eller lastet.

§ 8-3 Vilkår for undersøkelse av personer

Før å kontrollere varer som føres inn i eller ut av tollområdet, kan tollmyndighetene undersøke personer som

- a. er på vei til eller fra grensen
- b. mistenkes for å unndra varer fra kontroll, og som er
 1. i bygninger eller på steder som nevnt i § 8-2 bokstav c eller
 2. ved ankomst- eller avreisested for luftfartøy, fartøy, buss eller tog med utenlandstrafikk, eller i transportmiddelet.

§ 8-4 Gjennomføring av undersøkelser av personer

(1) Undersøkelser av personer skal foretas så skånstomt og hensynsfullt som mulig og på en minst mulig krenkende måte.

(2) Tollmyndighetene kan visitere den som undersøkes, og undersøke vedkommendes hode med hår og hulrom.

(3) Dersom den som undersøkes, mistenkes for å unndra varer fra kontroll og handlingen etter loven kan medføre frihetsstraff, kan tollmyndighetene foreta inngripende undersøkelse. Ved inngripende undersøkelse kan tollmyndighetene besiktige den undersøktes kropp. Etter samtykke fra den som undersøkes, kan tollmyndighetene blant annet gjennomlyse vedkommendes kropp ved bruk av godkjent apparat.

(4) Inngripende undersøkelse av barn under 15 år kan ikke gjennomføres uten samtykke fra den som har foreldreansvaret. Innhenting av samtykke kan unnlates dersom det ikke er forsvarlig å utsette undersøkelsen, eller dersom tollmyndighetene har mistanke om at den som har foreldreansvaret, utnytter barnet til å unndra varer fra kontroll.

(5) Dersom den som undersøkes, krever det, skal tollmyndighetene gi en skriftlig begrunnelse for grunnlaget for å foreta inngripende undersøkelse.

(6) Departementet kan gi forskrift om omfanget av og fremgangsmåten ved visitasjon og undersøkelse etter

annet ledd, om inngripende undersøkelse og gjennomlysning av den undersøktes kropp etter tredje ledd og om saksbehandling ved begrunnelse etter femte ledd.

§ 8-5 Plikt til å medvirke ved kontroll

Enhver som befinner seg på sted og under forhold som nevnt i §§ 8-2 og 8-3, skal stanse når tollmyndighetene ved tegn eller på annen måte krever det, og yte den hjelpen og rette seg etter anvisninger som tollmyndighetene finner nødvendig for at de kan gjennomføre kontrollen. Den som stanses, skal på forespørsel gi opplysninger og legge frem identifikasjonsdokument.

§ 8-6 Adgang til å bruke makt

(1) Tollmyndighetene kan skaffe seg adgang med makt hvis de nektes adgang til transportmiddel, sted eller område hvor de har rett til å foreta undersøkelser for å kontrollere varer.

(2) Tollmyndighetene kan bruke makt for å holde tilbake personer som forsøker å hindre eller unndra seg kontroll, eller som pågripes i medhold av § 8-7.

(3) Maktbruken må være nødvendig og stå i forhold til situasjonens alvor, tjenestehandlingens formål og omstendighetene for øvrig.

§ 8-7 Adgang til å pågripe person

Når vilkårene for å pågripe en person etter straffeprosessloven §§ 171 til 173 er oppfylt, kan en tolltjenesteperson pågripe personen hvis det er fare ved opphold. Det samme gjelder dersom den mistenkte treffes eller forfølges på fersk gjerning eller ferske spor. Den pågrepne skal snarest mulig overleveres til politiet.

§ 8-8 Opplysninger fra transportselskap om passasjerer og besetning

(1) Transportselskap skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger om passasjerer og besetning for kontroll med varer som passasjerer og besetning om bord i selskapets transportmidler bringer med seg.

(2) Det skal bare gis opplysninger om passasjerer og besetning som er på reise til eller fra tollområdet, eller som er registrert for en nært forestående reise til eller fra tollområdet.

(3) Departementet kan gi forskrift om omfanget av opplysningsplikten, om at opplysningene skal gis i elektronisk format, og om plikt til å gi opplysninger uten krav fra tollmyndighetene. Departementet kan også gi forskrift om adgangen til å utlevere opplysninger til offentlige myndigheter.

§ 8-9 Innhenting av opplysninger ved bruk av skiltgjenkjenningssystem

(1) Tollmyndighetene kan bruke skiltgjenkjenningssystem for å overvåke og innhente opplysninger

om grensekryssende trafikk på landeveien og fergeterminaler med utenlands trafikk.

(2) Departementet kan gi forskrift om adgangen til å utlevere opplysninger til offentlige myndigheter.

§ 8-10 Kontrollopplysninger fra opplysningspliktige

(1) Den som skal gi opplysninger etter kapittel 2, 3, 4 og 5, skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av vareførselen. Tollmyndighetene kan kreve at den opplysningspliktige dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge frem, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, fraktdokumenter, kvitteringer, kontoutskrift, dokumentasjon av forsikringsverdi, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, produksjonskalkyler, resepter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer, programsystemer mv.

(2) Den som kan pålegges å gi opplysninger etter første ledd, har plikt til å gi opplysningene uten hensyn til den taushetsplikten vedkommende er pålagt ved lov eller på annen måte. Opplysninger som angår rikets sikkerhet, kan likevel bare kreves fremlagt etter samtykke fra Kongen.

§ 8-11 Kontrollopplysninger fra tredjeparter

(1) Med unntak av fysiske personer som ikke driver næringsvirksomhet, skal enhver etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av noens vareførsel.

(2) Innhenting av opplysninger for målretting av kontroller kan bare foretas når det foreligger særlig grunn.

(3) Tollmyndighetene kan kreve at den opplysningspliktige dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge frem, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, fraktdokumenter, kvitteringer, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer, programsystemer mv.

§ 8-12 Kontrollopplysninger for tollbehandling i et annet land

(1) Den som har utstedt opprinnelsesbevis, faktura eller annet særlig legitimasjonsdokument som er bestemt til å tjene som bevis ved tollbehandling av en vare i et annet land, skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av grunnlaget for tollbehandlingen. Opplysningsplikten gjelder også for importører og leverandører som har utstedt dokumenter som har tjent som grunnlag for opprinnelsesbevis, faktura eller annet særlig legitimasjonsdokument.

(2) Tollmyndighetene kan kreve at vedkommende dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge frem, sammenstille, utlevere eller sende inn dokumentasjon etter første ledd.

§ 8-13 Kontroll hos den opplysningspliktige

(1) Tollmyndighetene kan foreta kontroll hos den som skal gi opplysninger etter §§ 8-10, 8-11 og 8-12. Den opplysningspliktige plikter ikke å gi adgang til kontroll i sitt private hjem, med mindre vedkommende utøver næringsvirksomhet fra hjemmet.

(2) Ved kontroll som nevnt i første ledd skal den opplysningspliktige gi opplysninger som vedkommende plikter å gi etter §§ 8-10, 8-11 og 8-12. Den opplysningspliktige skal også gi tollmyndighetene adgang til å undersøke lokaler og varer og gjennomgå fysisk og digital informasjon mv. Tollmyndighetene kan kreve vareprøver uten vederlag. Ved gjennomsyn av virksomhetens fysiske og digitale informasjon kan tollmyndighetene kopiere informasjon til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos tollmyndighetene.

(3) Om nødvendig kan det kreves hjelp av politiet til å få utlevert regnskapsmateriale, bøker, dokumenter, varer mv.

(4) Ved kontroll som nevnt i første ledd skal den opplysningspliktige eller en fullmektig være til stede og yte nødvendig veiledning og bistand når tollmyndighetene krever det.

(5) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes fremgangsmåte ved kontroll etter denne paragrafen.

§ 8-14 Kontrollopplysninger fra offentlige myndigheter

(1) Offentlige myndigheter, innretninger og tjenestepersonell plikter etter krav fra tollmyndighetene å gi opplysninger som kan ha betydning for vareførselkontrollen.

(2) Uten hinder av taushetsplikt som de ellers har, skal

- a. skattemyndighetene og folkeregistermyndigheten gi opplysninger av betydning for tollmyndighetenes kontroll med vareførselen
- b. veimyndighetene gi opplysninger om motorvogn og førerkort av betydning for tollmyndighetenes kontroll med vareførselen.

§ 8-15 Kontrollopplysninger fra tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste

Når særlige hensyn gjør det nødvendig og det er mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan Tolldirektoratet eller den direktoratet gir fullmakt, pålegge tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste å gi opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnum-

mer eller andre abonnementsopplysninger, med unntak av IP-adresser.

§ 8-16 Pålegg om bokføring

Tollmyndighetene kan pålegge bokføringspliktige som omfattes av § 8-13, å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av bokføringsloven. Saksbehandlingsreglene i tollavgiftsloven § 10-4 annet ledd og § 10-5 om klage over pålegg gjelder tilsvarende.

Kapittel 9 Samarbeid med annen stat

§ 9-1 Håndheving av annen stats bestemmelser om vareførsel i særskilt kontrollområde

(1) Etter avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan den andre statens regler om inn- og utførsel av varer anvendes og håndheves under utøvelse av myndighet for denne staten. Også andre bestemmelser kan håndheves dersom avtalen gir grunnlag for det. Adgangen etter første og annet punktum gjelder innenfor særskilt kontrollområde opprettet etter § 9-2.

(2) Håndheving etter første ledd kan foretas av begge staters tjenestepersonell.

(3) Tvangsmidler etter annen stats lovgivning kan bare brukes i kontrollområdet ved undersøkelser i umiddelbar sammenheng med en overtredelse av § 12-6 om straff for ulovlig vareførsel, eller forsøk på slik overtredelse.

(4) Er en vare gjenstand for inndragning etter begge staters lovgivning, skal inndragningen skje til fordel for den staten der beslaget fant sted, hvis ikke annet er avtalt i det enkelte tilfellet mellom de to statenes myndigheter.

(5) Departementet kan gi forskrift om håndheving av annen stats bestemmelser om vareførsel.

§ 9-2 Særskilt kontrollområde

(1) Til gjennomføring av avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan det opprettes et særskilt kontrollområde

- a. langs grensen mot annen stat, som tilsvarer et lignende område på denne statens område. Kontrollområdets bredde på norsk område må ikke overstige 15 kilometer.
- b. andre steder på norsk område, som omfatter veistreknings-, jernbanestrekninger med ett eller flere stasjonsområder, landingsplasser for luftfartøyer, skipsleder eller havneområder, når samarbeidet om kontroll med vei-, jernbane-, luft- eller sjøtrafikken gjør dette nødvendig.

(2) § 9-1, § 9-3 annet ledd, § 9-4 første ledd og § 9-5 gjelder også utenfor kontrollområdene dersom formå-

let er å undersøke om det er forsøk på ulovlig vareførsel, og forfølgelsen av den mistenkte ut over kontrollområdet skjer i umiddelbar sammenheng med handlingen.

(3) Departementet kan gi forskrift om opprettelse av særskilte kontrollområder.

§ 9-3 Håndheving av norske bestemmelser om vareførsel på annen stats territorium

(1) Norske bestemmelser om inn- og utførsel av varer og andre bestemmelser om trafikken som tollmyndighetene håndhever, kan etter avtale med annen stat anvendes på denne statens område.

(2) Den andre statens tjenestepersonell kan gis myndighet til, helt eller delvis, å håndheve bestemmelser som nevnt i første ledd på den andre statens område eller i særskilt kontrollområde etter § 9-2.

(3) Departementet kan gi forskrift om anvendelse og håndheving av norske bestemmelser etter første og annet ledd, herunder om i hvilken utstrekning myndighet etter denne loven skal overføres til annen stats tjenestepersonell.

§ 9-4 Tjenestepersonell som utøver annen stats myndighet

(1) Tjenestepersonell som etter avtale med annen stat utøver denne statens myndighet i kontrollområde etter § 9-2, skal anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162. Straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162 gjelder også for handlinger foretatt på annen stats territorium overfor tjenestepersonell som utfører norsk myndighet etter avtale med annen stat.

(2) Norsk tjenestepersonell som utøver annen stats myndighet etter avtale om samarbeid med annen stat, skal under slik tjeneste anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 171 til 174 og etter statsansatteloven.

(3) Annen stats tjenestepersonell som utøver norsk myndighet etter avtale om samarbeid med vedkommende annen stat, er ikke underlagt norsk straffe- eller disiplinærmyndighet for handlinger foretatt under slik tjeneste. Deres fullmakt til å utføre norsk myndighet kan tas tilbake av vedkommende norske myndighet.

§ 9-5 Overlevering av person til annen stats kontrollmyndighet mv.

(1) Den som i forbindelse med iverksatt eller tilsiktet iverksatt handling pågripes i kontrollområde etter § 9-2 fordi vedkommende med skjellig grunn mistenkes for brudd på en annen stats bestemmelser, jf. § 9-1 første ledd, kan umiddelbart overleveres til den andre statens toll- eller politimyndighet dersom det ikke er spesielle grunner mot det og

- a. den mistenkte er ukjent og nekter å oppgi navn og hjemsted, eller det er skjellig grunn til mistanke om at den mistenktes opplysninger er uriktige

- b. den mistenkte ikke har hjemsted i Norge eller i den andre staten, og det er skjellig grunn til å frykte at den mistenkte ved å begi seg til en tredje stat vil unndra seg rettergang og straff, eller
- c. det ellers med skjellig grunn kan antas at den mistenkte vil unndra seg rettergang og straff eller ved unndragelse av bevis eller på annen måte vil vanskeliggjøre sakens utredning.

(2) Dersom lovbruddet er begått før overlevering som nevnt i første ledd fra annen stat til norsk toll- eller politimyndighet, kan den overleverte ikke straffefølges eller straffes for annet lovbrudd enn overtredelse av de bestemmelser som er nevnt i § 9-1 første ledd. Dette gjelder likevel ikke dersom

- a. særskilt tillatelse er gitt av den staten der den overleverte er pågrepet
- b. den overleverte selv i rettsmøte har samtykket i det
- c. den overleverte har unnlatt å forlate landet innen én måned etter rettergang og gjennomført straff eller annen reaksjon som er ilagt vedkommende for lovbrudd som har vært årsak til overleveringen
- d. den overleverte har vendt tilbake til landet etter å ha forlatt det.

(3) Den overleverte kan bare utleveres til en tredje stat dersom den staten hvor den overleverte er pågrepet, har gitt tillatelse til det.

(4) Annet og tredje ledd gjelder ikke norsk statsborger med hjemsted i Norge.

§ 9-6 *Bruk av annen stats tollsegl*

Utøves norsk myndighet etter avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand, kan den andre statens tollsegl benyttes som norsk tollsegl.

§ 9-7 *Bistand fra andre norske myndigheter*

§ 7-19 første ledd gjelder tilsvarende når annen stats tjenestepersonell etter avtale om tollsamarbeid utøver norsk eller fremmed stats myndighet i kontrollområde etter § 9-2.

§ 9-8 *Utvexling av opplysninger med annen stat*

(1) Til gjennomføring av avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan tollmyndighetene, uten hinder av taushetsplikt, utveksle opplysninger til bruk for vedkommende stats myndigheter for å sikre overholdelse og forfølge overtredelser av bestemmelser om vareførsel.

(2) Bestemmelser i lov om plikt til å gi opplysninger til bruk for myndighetene ved utskrivning av skatt eller offentlig avgift gjelder tilsvarende når det med hjemmel i avtale med fremmed stat innhentes opplysninger til bruk for utenlandsk tollmyndighet.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes utveksling av opplysninger med annen stat,

herunder bestemme at tollmyndighetene under forbehold om gjensidighet kan utveksle slike opplysninger med tollmyndighet i annen stat uten at formell avtale med vedkommende stat er inngått.

§ 9-9 *Innkrevning av krav utskrevet av myndighet i annen stat*

Til gjennomføring av avtale med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand kan tvangskraftige krav på tollavgift og andre avgifter som er utskrevet av myndighet i en annen stat, innkreves av norske myndigheter etter de regler som gjelder for tilsvarende eller lignende norske krav.

Kapittel 10 Tilbakehold av varer som gjør inngrep i immaterialrettigheter

§ 10-1 *Søknad om bistand fra tollmyndighetene*

(1) Rettighetshaveren kan søke om at tollmyndighetene skal holde tilbake varer som er under tollmyndighetenes kontroll, dersom det foreligger begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varene vil utgjøre et inngrep i en immaterialrettighet som nevnt i tvisteloven § 28A-1 tredje ledd første punktum eller krenkelse av markedsføringsloven § 30 eller av markedsføringsloven §§ 25 og 26, når krenkelsen består i etterligning av en annens produkt, kjennetegn, reklameidler eller andre frembringelser.

(2) Søknaden skal inneholde

- a. søkerens navn og adresse
- b. navn og adresse for eventuell fullmektig
- c. en liste over og dokumentasjon for immaterialrettighetene søknaden gjelder
- d. opplysninger som gjør det mulig å identifisere autentiske varer
- e. i den utstrekning det er kjent for søkeren, opplysninger som gjør det mulig å identifisere varer som utgjør inngrep
- f. en erklæring om at søkeren påtar seg ansvaret for kostnader tollmyndighetene påføres i forbindelse med lagring, undersøkelse og ødeleggelse mv. av tilbakeholdte varer
- g. opplysning om søkeren ber om bruk av fremgangsmåten for ødeleggelse av småforsendelser etter § 10-8.

(3) Hvis søknaden ikke oppfyller vilkårene fastsatt i eller i medhold av annet ledd, skal tollmyndighetene gi søkeren melding om dette og informere om virkningene manglene kan få. Søkeren skal gis en rimelig frist for uttalelse og om mulig retting av manglene. Hvis manglene ikke blir rettet, skal søknaden avslås, med mindre tollmyndighetene finner at søkeren bør gis en ny frist for retting.

(4) Departementet kan gi forskrift om behandlingen av søknader, herunder om klagebehandling. Depar-

tementet kan også gi forskrift om ytterligere krav til søknaden, herunder om leveringsmåte og mer detaljerte krav til søknadens innhold.

§ 10-2 Vedtak om bistand, forlengelse

(1) Vedtak fra tollmyndighetene om å innvilge søknad om bistand etter § 10-1 skal angi

- a. hvilke immaterialrettigheter vedtaket gjelder
- b. hvilke varer tollmyndighetene skal holde tilbake
- c. hvor lenge tollmyndighetene skal søke å avdekke slike varer.

Tidsperioden etter bokstav c kan ikke overstige ett år. Når vedtaket er fattet, skal tollmyndighetene søke å avdekke varer omfattet av vedtaket som mottas til tollbehandling.

(2) Vedtaket kan inneholde pålegg til rettighetshaveren om å stille sikkerhet for mulig erstatning til varens eier eller mottaker. I så fall skal tollmyndighetene ikke søke å avdekke varer i henhold til vedtaket før slik sikkerhet er stilt.

(3) Rettighetshaveren kan søke tollmyndighetene om å utvide listen av immaterialrettigheter som er omfattet av vedtaket. Søknaden må inneholde opplysningene nevnt i § 10-1 annet ledd bokstav c til e for de tilføyde rettighetene. Hvis disse kravene er oppfylt, skal tollmyndighetene endre vedtaket ved å føye til de nye immaterialrettighetene.

(4) Rettighetshaveren kan innen 30 virkedager før utløpet av den inneværende bistandsperioden søke om forlengelse av vedtak etter første ledd med inntil ett år av gangen. Søknaden skal innvilges hvis søkeren godtgjør at immaterialrettigheten fortsatt består, og at eventuell gjeld til tollmyndighetene for kostnader påført i forbindelse med tidligere tilbakehold er innfridd.

(5) Departementet kan gi forskrift om krav til søknad om endring og forlengelse av vedtak og om søknadsbehandlingen, herunder om klagebehandling.

§ 10-3 Midlertidig forføyning

(1) I midlertidige forføyninger til sikring av immaterialrettigheter etter tvisteloven § 34-7 skal det angis hvilke varer tollmyndighetene skal holde tilbake og i hvor lang tid tollmyndighetene skal søke å avdekke slike varer. Retten underretter tollmyndighetene om forføyningen. Er saksøkeren pålagt å stille sikkerhet for mulig erstatning til varens eier eller mottaker, underrettes tollmyndighetene først når saksøkeren har stilt sikkerhet. I underretningen skal retten ta med de tilleggsopplysninger om varene som den har kjennskap til og som kan hjelpe tollmyndighetene til å avdekke varer som skal holdes tilbake.

(2) Når tollmyndighetene har mottatt underretning fra tingretten om å holde angitte varer tilbake fra frigjøring, skal tollmyndighetene søke å avdekke slike varer som mottas til tollbehandling.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes kontroll av varer som skal holdes tilbake til sikring av immaterialrettigheter.

§ 10-4 Varsel mv. ved tilbakehold av varer etter vedtak om bistand eller midlertidig forføyning

(1) Når tollmyndighetene har avdekket varer som skal holdes tilbake på grunnlag av en midlertidig forføyning eller vedtak fra tollmyndighetene etter § 10-2, skal de straks varsle rettighetshaveren og mottakeren av varene eller dennes representant. Gjelder det en småforsendelse som nevnt i § 10-8 fjerde ledd, er det ikke nødvendig å varsle rettighetshaveren. Er grunnlaget for tilbakeholdet en midlertidig forføyning, skal også tingretten varsles.

(2) I varselet skal det, i den utstrekning opplysningene er kjent for tollmyndighetene, opplyses om

- a. avsenderens og mottakerens navn og adresse
- b. varenes art og antallet varer
- c. tollprosedyren, varenes opprinnelse og bestemmelsessted
- d. at varene holdes tilbake i samsvar med vedtak etter § 10-2 eller midlertidig forføyning inntil vedtaket eller forføyningen oppheves eller faller bort, eller rettighetshaveren bestemmer noe annet.

Er grunnlaget for tilbakeholdet et vedtak etter § 10-2, skal varselet også opplyse om muligheten for ødeleggelse av varer etter §§ 10-7 eller 10-8, herunder om vilkårene for ødeleggelse og mottakerens rettigheter. Rettighetshaveren kan ikke benytte de mottatte opplysningene for andre formål enn håndheving av immaterialrettigheter eller andre forhold nevnt i § 10-1 første ledd.

(3) Når retten mottar varsel fra tollmyndighetene om tilbakehold på grunnlag av en midlertidig forføyning etter første og annet ledd, skal den straks sette en kort frist for saksøkeren til å reise søksmål mot mottakeren av varen om det krav forføyningen skal sikre, med mindre retten allerede har fastsatt en slik frist. Er forføyningen besluttet uten innkalling til muntlig forhandling, kan mottakeren av varen og enhver annen som er rammet av forføyningen kreve etterfølgende muntlig forhandling etter tvisteloven § 32-8.

§ 10-5 Varsel og tilbakehold av varer før vedtak eller midlertidig forføyning

(1) Tollmyndighetene kan uten hinder av taushetsplikt varsle rettighetshaveren dersom det er begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varer som er under tollmyndighetenes kontroll, vil utgjøre et inngrep i en immaterialrettighet som nevnt i tvisteloven § 28A-1 tredje ledd første punktum eller ellers er omfattet av § 10-1 første ledd. Tollmyndighetene kan holde varene tilbake i inntil fem virkedager regnet fra da varselet ble gitt.

(2) Foruten grunnlaget for mistanken, skal det i varselet, i den utstrekning opplysningene er kjent for tollmyndighetene, opplyses om

- a. avsenderens og mottakerens navn og adresse
- b. varenes art og antallet varer
- c. varenes opprinnelse og bestemmelsessted
- d. adgangen til å søke om bistand fra tollmyndighetene etter fjerde ledd
- e. fremgangsmåten for ødeleggelse av varer etter § 10-7, herunder om vilkårene for ødeleggelse og mottakerens rettigheter.

Rettighetshaveren kan ikke benytte de mottatte opplysningene for andre formål enn håndheving av immaterialrettigheter eller andre forhold omfattet av § 10-1 første ledd.

(3) Mottakeren eller dennes representant skal varsles når tollmyndighetene varsler rettighetshaver eller holder varer tilbake etter første ledd. Varselet skal opplyse om rettighetshaverens adgang til å søke om bistand fra tollmyndighetene og om fremgangsmåten for ødeleggelse av varer etter § 10-7, herunder om vilkårene for ødeleggelse og mottakerens rettigheter.

(4) Innen fire virkedager fra varselet etter første ledd ble gitt, kan rettighetshaveren levere en forenklet søknad om bistand fra tollmyndighetene. Søknaden skal inneholde opplysningene nevnt i § 10-1 annet ledd bokstav a, b, c og f. § 10-1 tredje ledd og § 10-2 gjelder tilsvarende.

(5) Tollmyndighetene skal avslutte tilbakeholdet og frigi varene så snart tollbehandlingen er avsluttet hvis rettighetshaveren ikke lar seg identifisere innen én virkedag eller ikke søker om bistand etter fjerde ledd innen fire virkedager fra varselet om tilbakehold ble gitt, eller hvis søknaden avslås.

(6) Departementet kan gi forskrift om ytterligere krav til forenklet søknad etter fjerde ledd.

§ 10-6 Undersøkelse av varer mv.

(1) Tollmyndighetene kan etter begjæring beslutte at rettighetshaveren, mottakeren eller dennes representant skal gis adgang til å undersøke varer som holdes tilbake etter §§ 10-4 eller 10-5.

(2) Tollmyndighetene kan også beslutte at eksemplarer av slike varer skal overlates til rettighetshaveren for undersøkelser. Varer som er overlatt til rettighetshaveren, skal returneres så snart undersøkelsene er fullført eller tilbakeholdet har falt bort. Rettighetshaveren er ansvarlig for skade på varer som oppstår i forbindelse med undersøkelser etter leddet her.

(3) Før varer besørger ødelagt etter §§ 10-7 eller 10-8, skal det tas vareprøver eller sikres andre bevis for varens art. Tollmyndighetene skal oppbevare vareprøvene på en måte som legger til rette for at prøvene kan fremlegges i en eventuell senere rettslig tvist.

§ 10-7 Forenklet fremgangsmåte for ødeleggelse av varer

(1) Tollmyndighetene kan besørge ødeleggelse av varer som holdes tilbake på grunnlag av et vedtak om bistand, uten at det må innledes rettssak for å få avgjort om det foreligger inngrep i en immaterialrettighet eller andre forhold omfattet av § 10-1 første ledd, hvis

- a. rettighetshaveren er varslet etter §§ 10-4 eller 10-5, og innen ti virkedager fra varselet ble gitt, bekreftet at det foreligger inngrep og samtykket til ødeleggelse av varene, og
- b. mottakeren er varslet etter §§ 10-4 eller 10-5, og innen ti virkedager fra varselet ble gitt skriftlig samtykket til ødeleggelse av varene.

Hvis mottakeren innen ti virkedager ikke har motsatt seg ødeleggelse av varene, anses samtykke etter bokstav b som gitt, og varene kan ødelegges. Forvaltningsloven §§ 23, 24, 25 og 27 gjelder ikke i slike tilfeller.

(2) Fristen etter første ledd bokstav a og b er tre virkedager for lett bedervelige varer. For andre varer kan tollmyndighetene på begjæring forlenge fristen for rettighetshaveren etter første ledd bokstav a med inntil ti virkedager.

(3) Hvis vilkårene etter første ledd bokstav a ikke er oppfylt, skal tollmyndighetene avslutte tilbakeholdet og frigi varene så snart tollbehandlingen er avsluttet, med mindre rettighetshaveren godtgjør at det er innledet rettssak for å få avgjort om det foreligger inngrep i en immaterialrettighet eller andre forhold nevnt i § 10-1 første ledd. Hvis vilkårene etter første ledd bokstav b ikke er oppfylt, skal tollmyndighetene varsle rettighetshaveren om dette. Rettighetshaveren må reise rettssak om inngrep innen ti virkedager fra varselet ble gitt, men innen tre virkedager for lett bedervelige varer.

(4) Hvis vilkårene etter første ledd ikke er oppfylt og rettighetshaveren ikke har godtgjort at det er innledet rettssak i samsvar med tredje ledd, skal tollmyndighetene avslutte tilbakeholdet av varene og frigi varene så snart tollbehandlingen er avsluttet.

(5) Departementet kan gi forskrift om ødeleggelse av varer mv. etter denne paragrafen, tidlig frigivelse av visse typer av varer og behandlingen av varer som skal besørgeres ødelagt.

§ 10-8 Småforsendelser

(1) Tollmyndighetene kan besørge ødeleggelse av varer i småforsendelser som holdes tilbake på grunnlag av et vedtak om bistand, hvis

- a. søknaden om bistand omfattet anvendelse av fremgangsmåten etter paragrafen her,
- b. det er begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varene utgjør inngrep i rett til et varemerke eller en design, inngrep i rett til en geografisk betegnelse beskyttet i forskrift etter matloven, eller inngrep i opphavsrett eller nærstående rettigheter etter åndsverkloven,

- c. varene ikke er lett bederverlige, og
- d. mottakeren er varslet etter §§ 10-4 eller 10-5, og innen ti virkedager fra varselet ble gitt, skriftlig har samtykket til ødeleggelse av varene.

Hvis mottakeren innen ti virkedager ikke har motsatt seg ødeleggelse av varene, anses samtykke etter bokstav d som gitt.

(2) På forespørsel kan tollmyndighetene gi rettighetshaveren opplysninger om de ødelagte varenes art og antallet varer.

(3) Hvis vilkårene for ødeleggelse etter første ledd ikke er oppfylt, skal rettighetshaveren varsles om dette og gis opplysninger som nevnt i § 10-5 andre ledd, i den utstrekning opplysningene er kjent for tollmyndighetene. Tilbakeholdet skal oppheves og varene frigis så snart tollbehandlingen er avsluttet, med mindre rettighetshaveren innen ti virkedager regnet fra da varselet ble gitt, godtgjør at det er innledet rettssak for å få avgjort om det foreligger inngrep i en immaterialrettighet eller annet forhold omfattet av § 10-1 første ledd.

(4) Departementet kan gi forskrift om hva som anses som småforsendelser og om ødeleggelse av varer.

§ 10-9 Tollbehandling, ansvar for lagerleie mv.

(1) Tollmyndighetenes tilbakehold av varer etter §§ 10-4 eller 10-5 endrer ikke plikten til å tollbehandle varene. Rettighetshaveren er ansvarlig for kostnadene til lagerleie i tidsrommet varer holdes tilbake etter §§ 10-4 eller 10-5, og skal varsles etter skattebetalingsloven § 14-10 annet ledd, på samme måte som mottakeren av varen, før varen kan tvangsselges på grunn av manglende betaling av lagerleie.

(2) Varer kan ikke selges etter § 11-6 så lenge de holdes tilbake etter §§ 10-4 eller 10-5. Det samme gjelder hvis det er fastslått ved dom eller følger av en bindende avtale mellom rettighetshaveren og mottakeren eller dennes representant at varene utgjør inngrep i en immaterialrettighet.

(3) Hvis vilkårene etter § 10-7 eller § 10-8 ikke er oppfylt, kan tollmyndighetene besørge ødeleggelse av varer som holdes tilbake, eller andre tiltak som gjelder varene, når dette følger av dom, eller når mottakeren eller dennes representant har gitt samtykke til det. Rettighetshaveren er ansvarlig overfor tollmyndighetene for kostnader tollmyndighetene påføres i forbindelse med ødeleggelse av varer eller andre tiltak som gjelder varene.

§ 10-10 Opphevelse og bortfall av midlertidig forføyning eller vedtak om bistand

(1) Når retten opphever en midlertidig forføyning etter tvisteloven § 34-7, jf. § 10-3 i loven her, eller treffer avgjørelse om at en slik midlertidig forføyning er falt bort, skal tollmyndighetene underrettes når avgjørelsen er rettskraftig. I tilfeller som nevnt i tvisteloven § 34-6

kan tollmyndighetene anmode retten om å treffe avgjørelse om at den midlertidige forføyningen er falt bort.

(2) Rettighetshaveren skal umiddelbart melde fra til tollmyndighetene om

- a. at en immaterialrettighet omfattet av vedtak om bistand er opphørt
- b. at rettighetshaveren av andre grunner ikke lenger er berettiget til å søke om bistand
- c. endringer i opplysningene nevnt i § 10-1 annet ledd.

(3) Hvis immaterialrettigheten er opphørt eller rettighetshaveren av andre grunner ikke lenger er berettiget til bistand fra tollmyndighetene, skal tollmyndighetene oppheve vedtaket om bistand. Hvis rettighetshaveren ikke oppfyller sine plikter etter kapitlet her, kan tollmyndighetene oppheve vedtaket. Hvis vedtaket oppheves, skal pågående tilbakehold avsluttes og tilbakeholdte varer frigis så snart tollbehandlingen er avsluttet. Rettighetshaveren skal underrettes.

(4) Hvis rettighetshaveren ikke oppfyller sine plikter etter kapitlet her, kan tollmyndighetene unnlate å holde tilbake varer eller frigi tilbakeholdte varer så snart tollbehandlingen er avsluttet, inntil rettighetshaveren oppfyller pliktene.

(5) Departementet kan gi forskrift om opphevelse og bortfall av midlertidig forføyning og om opphevelse og suspensjon av vedtak om tilbakehold.

Kapittel 11 Tilbakehold og beslag av varer mv.

§ 11-1 Tilbakehold av betalingsmidler

(1) Tollmyndighetene kan holde tilbake kontanter og andre likestilte betalingsmidler til sikring av overtredelsesgebyr som kan ilegges etter § 12-3 for brudd på deklareringsplikten.

(2) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av tilbakeholdet.

§ 11-2 Tilbakehold av varer ved brudd på regler om tollbehandling mv.

(1) Tollmyndighetene kan holde tilbake eller innhente varer som ikke er tollbehandlet i samsvar med § 3-1, og varer som er disponert over i strid med vilkår som følger av tollbehandlingen.

(2) Dersom varer som er tilbakeholdt eller innhentet etter første ledd, ikke tollbehandles eller avstås til tollmyndighetene, kan de selges etter § 11-6 eller destrueres etter § 11-7.

(3) Departementet kan gi forskrift om behandling av varer som er holdt tilbake eller innhentet, og om dekning av kostnader som påløper.

§ 11-3 *Tilbakehold av varer som inn- eller utføres uten nødvendig tillatelse*

(1) Tollmyndighetene kan holde tilbake eller innhente varer som inn- eller utføres uten nødvendig tillatelse etter annen lov.

(2) Den deklarasjonspliktige skal underrettes om at varen er tilbakeholdt, og varsles om at varen kan bli destruert etter § 11-7 annet ledd.

(3) Departementet kan gi forskrift om behandling av varer som er holdt tilbake eller innhentet, og om dekning av kostnader som påløper.

§ 11-4 *Beslag av varer og transportmidler mv.*

(1) Er det skjellig grunn til mistanke om overtredelse av straffebestemmelsene i denne loven, eller i andre lover fordi varer inn- eller utføres uten nødvendig tillatelse etter vedkommende lov, kan tollmyndighetene ta beslag i varer som antas å kunne inndras etter straffeloven kapittel 13. Det samme gjelder transportmidler og andre gjenstander som har vært brukt ved overtredelsen. For at beslaget skal kunne gjennomføres, skal fører av transportmiddel føre transportmiddelet til sted som tollmyndighetene bestemmer.

(2) Beslaglagte varer, transportmidler mv. skal oppregnes nøyaktig og merkes på en slik måte at forveksling unngås. Det skal så vidt mulig gis kvittering til den som hadde gjenstanden i sin besittelse.

(3) Departementet kan gi forskrift om klage på beslag.

§ 11-5 *Behandling av beslaglagte varer og transportmidler mv.*

(1) Tollmyndighetene kan ta varer og transportmidler mv. som er beslaglagt etter § 11-4, i forvaring frem til det foreligger endelig avgjørelse om inndragning, med mindre gjenstanden overleveres politi eller påtalemyndigheten.

(2) Varer som er utsatt for hurtig bedervelse, og levende dyr kan tillates deklarerert for prosedyren overgang til fri disponering. Tollbehandles varen, skal det samtidig deponeres et beløp som svarer til varens verdi, eller stilles annen sikkerhet for beløpet. Dersom eieren ikke vil overta varen eller eieren er ukjent, kan varen selges etter § 11-6 eller destrueres etter § 11-7 første ledd.

(3) Dersom inndragning ikke finner sted, skal varer og transportmidler mv. som er beslaglagt, leveres tilbake til eieren eller den som hadde varen eller transportmidlet mv. med seg ved inn- eller utførselen. Dersom vedkommende ikke er kjent eller har ukjent adresse i Norge, kan det som er beslaglagt selges etter § 11-6.

(4) Departementet kan gi forskrift om behandling av varer som er beslaglagt, herunder at også andre varer kan utleveres på vilkår som nevnt i annet ledd, om deponering av lavere beløp enn varens verdi og om dekning av kostnader som påløper ved beslaget.

§ 11-6 *Salg av varer mv.*

Varer som kan selges etter § 11-2 annet ledd og § 11-5 annet og tredje ledd, skal selges etter reglene om tvangssalg i skattebetalingsloven § 14-10. Tollmyndighetene kan bestemme at varen skal tas hånd om på annen måte.

§ 11-7 *Destruksjon av varer*

(1) Varer som er holdt tilbake eller innhentet etter § 11-2 eller beslaglagt etter § 11-4, jf. § 11-5 annet ledd, kan destrueres når det anses nødvendig fordi varen er lite holdbar eller holder på å bli ødelagt.

(2) Varer som er holdt tilbake etter § 11-3, kan destrueres dersom mottakeren av varen er varslet og har gitt sitt samtykke til destruksjon innen én måned regnet fra da varslet ble gitt. Samtykke anses å være gitt når mottakeren av varen innen fristen ikke skriftlig har motsatt seg at varen destrueres. Forvaltningsloven §§ 23, 24, 25 og 27 gjelder ikke der mottaker ikke har gitt tilbakemelding innen fristen.

(3) Ved destruksjon av varer plikter den deklarasjonspliktige eller mottakeren av varen å dekke omkostningene ved destruksjonen og de omkostninger som tidligere er påløpt.

(4) Departementet kan gi forskrift om destruksjon av varer og om unntak fra klagerett over vedtak om destruksjon etter annet ledd.

Kapittel 12 *Administrative reaksjoner og straff*

§ 12-1 *Tvangsmulkt*

(1) For å fremtvinge levering av pliktige opplysninger kan tollmyndighetene ilegge den som har plikt til å gi opplysninger etter §§ 8-10 til 8-12, en daglig løpende tvangsmulkt når opplysningene ikke gis innen de fastsatte frister. Det samme gjelder når det er åpenbare mangler ved de opplysningene som er gitt. Tvangsmulkt kan også ilegges den som ikke retter seg etter et pålegg om bokføring etter § 8-16 innen den fastsatte fristen.

(2) Samlet tvangsmulkt etter første ledd første og annet punktum kan ikke overstige 50 ganger rettsgebyret.

(3) Tvangsmulkt etter første ledd tredje punktum skal utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men ikke høyere enn ti rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige én million kroner.

(4) Ved et vedtak om tvangsmulkt kan forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 unnlates. I melding om vedtak om tvangsmulkt, skal tollmyndighetene opplyse om hvilke plikter som ikke anses å være oppfylt, frist for når tvangsmulkten begynner å løpe og størrelsen på tvangsmulkten.

§ 12-2 Overtredelsesgebyr

(1) Tollmyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr overfor den som

- a. innfører en vare uten å oppfylle plikter ved ankomst til tollområdet etter kapittel 2
- b. innfører en vare uten å oppfylle plikter etter kapittel 3
- c. disponerer over en vare i strid med vilkår som følger av den deklarererte prosedyren etter kapittel 4
- d. utfører en vare uten å oppfylle plikter ved avreise og tollbehandling etter kapittel 5
- e. utsteder eller foranlediger utstedt uriktig eller ufullstendig opprinnelsesbevis, faktura eller annet legitimasjonsdokument i Norge, som er bestemt til å tjene som bevis ved tollbehandling av en vare i et annet land
- f. ikke oppfylder oppbevaringsplikten etter § 7-5
- g. ikke medvirker til kontroll etter 8-13.

(2) Overtredelsesgebyr etter første ledd bokstav g kan utgjøre inntil 50 rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.

(3) Overtredelsesgebyr ilegges ikke dersom oppfyllelse var umulig på grunn av forhold som ikke skyldtes den ansvarlige.

(4) Vedtak om overtredelsesgebyr skal ikke iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

(5) Dersom den som er ilagt overtredelsesgebyr, vil prøve vedtakets gyldighet for domstolene, skal vedtaket, dersom parten ber om det, ikke iverksettes før søksmålsfristen løper ut eller en endelig rettsavgjørelse foreligger.

(6) Departementet kan gi forskrift om utmåling av gebyret.

§ 12-3 Overtredelsesgebyr ved manglende deklareringspliktige betalingsmidler

(1) Ved brudd på plikten til å deklare kontanter og andre likestilte betalingsmidler etter §§ 3-2 og 5-6 kan tollmyndighetene ilegge et overtredelsesgebyr på inntil 30 prosent av betalingsmiddelets pålydende.

(2) Departementet kan gi forskrift om utmåling av gebyret.

§ 12-4 Bortfall av adgangen til å representere deklarasjonspliktige

Tollmyndighetene kan forby den som har opptrådt i strid med loven eller meddelt tillatelse, adgang til å representere deklarasjonspliktige av varer ved tollbehandlingen. Handlingen må ha vært av en slik karakter at vedkommende ikke anses egnet til å opptre som representant ved tollbehandlingen. Vedtaket skal gjelde for en bestemt periode.

§ 12-5 Straff for ulovlig vareførsel

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som

- a. inn- eller utfører en vare uten å fremlegge varen for tollmyndighetene etter § 2-4 eller § 5-4
- b. inn- eller utfører en vare uten å tollbehandle varen etter § 3-1 eller § 5-5
- c. disponerer over en vare i strid med vilkår som følger av den deklarererte prosedyren, jf. kapittel 4 eller § 5-9
- d. i Norge utsteder eller foranlediger utstedt uriktig eller ufullstendig opprinnelsesbevis, faktura eller annet uriktig legitimasjonsdokument som er bestemt til å tjene som bevis ved tollbehandling av en vare i et annet land.

§ 12-6 Straff for brudd på lås eller segl mv.

(1) Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som rettsstridig bryter

- a. tollmyndighetenes lås eller segl
- b. en lås eller et segl påsatt eller godkjent av utenlandsk tollmyndighet som Norge etter en konvensjon er forpliktet til å godta, eller
- c. en annen stats tollsegl som er benyttet etter § 9-6.

(2) Er en lås eller et segl som nevnt i første ledd rettsstridig brutt, straffes den som er ansvarlig for låsen eller seglet med bøter, hvis bruddet skyldes forsømmelse fra vedkommendes side, eller hvis vedkommende ikke etter bruddet har truffet forsvarlige tiltak for å hindre at varer kunne fjernes eller forandres.

(3) Første og annet ledd gjelder tilsvarende når noen rettsstridig skaffer seg adgang til en vare som er under lås eller segl, selv om låsen eller seglet ikke er blitt brutt.

§ 12-7 Straff for unnlatt medvirkning ved kontroll mv.

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som unnlater å medvirke ved kontroll eller yte bistand etter §§ 8-5 og 8-13.

§ 12-8 Forsøk

Forsøk på overtredelser som nevnt i §§ 12-5 til 12-7 er straffbart og straffes på samme måte som fullbyrdet overtredelse.

§ 12-9 Grov overtredelse

Grov overtredelse som nevnt i §§ 12-6 og 12-7 straffes med bot eller fengsel inntil seks år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på om den

- a. har stort omfang
- b. kunne ha ledet til unndragelse av et betydelig beløp i skatter eller avgifter
- c. er utført på en måte som i særlig grad har gjort den vanskelig å oppdage
- d. gjelder varer som er underlagt særlige vilkår for inn- og utførsel
- e. er begått ved flere anledninger eller over lengre tid
- f. er begått av flere i fellesskap eller har et planmessig eller organisert preg

- g. er utført ved å misbruke stilling eller tillitsforhold
- h. er utført under utøvelse av næring eller gjelder en vare som var bestemt til omsetning.

§ 12-10 Grovt uaktsom overtredelse

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes grovt uaktsom overtredelse som nevnt i §§ 12-6 til 12-8.

§ 12-11 Forenklet forelegg

(1) Tollmyndighetene kan ilegge straff ved forenklet forelegg for mindre alvorlige overtredelser. Forenklet forelegg ilegges etter faste satser, på stedet eller i ettertid. I forenklet forelegg kan straffebudet og det straffbare forholdet betegnes ved stikkord eller på lignende måte.

(2) Forelegget skal omfatte inndragning av varene som har vært gjenstand for overtredelsen, eller et beløp som svarer til varenes verdi.

(3) Forelegg som er skrevet ut på stedet, faller bort dersom det ikke straks vedtas. Er siktede under 18 år, kan det gis en kort frist for vedtagelse av forelegget. For forelegg som er skrevet ut i ettertid, gjelder straffeprosessloven § 256 første ledd nr. 5 tilsvarende. Slikt forelegg faller bort dersom det ikke vedtas innen fristen.

(4) Påtalemyndigheten kan til gunst for siktede oppheve et vedtatt forelegg.

(5) Departementet kan gi forskrift om bruk av forenklet forelegg, herunder om hvilke overtredelser som omfattes, bøtesatser, subsidiær fengselsstraff, inndragning og fremgangsmåten når forelegget skrives ut i ettertid.

Kapittel 13 Handelstiltak

§ 13-1 Opplysningsplikt i handelstiltakssaker

(1) Dersom det vurderes å iverksette handelstiltak mot visse vareslag etter dette kapitlet eller å forlenge allerede iverksatte tiltak, kan departementet eller den myndighet departementet bestemmer innhente eller la innhente nærmere opplysninger om priser, produksjon, omsetning, fortjeneste og andre forhold om slike eller lignende vareslag, utenlandske så vel som innenlandske.

(2) Plikt til å legge frem opplysninger som nevnt i første ledd påhviler enhver som innfører, produserer, bearbeider eller omsetter slike varer. Opplysningsplikt har også

- a. myndigheter som har til oppgave å føre kontroll med at bestemmelsene i konkurranselovgivningen overholdes
- b. myndigheter som har til oppgave å gjennomføre regulering og kontroll av vareførselen.

(3) Opplysningspliktige etter første og annet ledd kan gi opplysninger uten hinder av taushetsplikt. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at regnskapsma-

teriale, bøker og dokumenter som er hos slike myndigheter, blir kontrollert etter § 8-13.

(4) Departementet kan gi forskrift om undersøkelsesmyndighet og opplysningsplikt.

§ 13-2 Handelstiltak mot dumping (antidumpingtiltak)

(1) Finner departementet at det foreligger dumping, og at dumpingten volder eller truer med å volde vesentlig skade for næringsvirksomhet i tollområdet, eller vesentlig forsinker opprettelse av slik virksomhet, kan Kongen, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten for øvrig, iverksette antidumpingtiltak. Antidumpingtiltak kan også iverksettes etter anmodning fra et tredjeland, der dumpingten volder eller truer med å volde vesentlig skade for en næringsvirksomhet i vedkommende land.

(2) Antidumpingtiltak i form av en særskilt antidumpingtollavgift må ikke pålegges utover hva som antas å motsvare dumpingmarginen, slik denne beregnes etter § 13-3. Antidumpingtollavgift pålegges innførsel av dumpet vare som har forårsaket skade, unntatt varer fra leverandører som har gitt pristilsagn. Dersom det er praktisk mulig, skal det fremgå av pålegget hvilke leverandører tiltaket retter seg mot.

(3) Antidumpingtiltaket skal bare gjelde så lenge det er nødvendig for å motvirke skade som følge av dumping, og tiltaket skal reduseres dersom en nærmere vurdering tilsier det. Når det er grunn til det, skal myndighetene av eget tiltak eller på anmodning vurdere om det etter en viss tid er nødvendig å opprettholde tiltaket.

(4) Antidumpingtiltak kan iverksettes som midlertidig tiltak. Tiltaket kan tidligst iverksettes 60 dager etter at formelle undersøkelser ble innledet og kunngjort. Et midlertidig tiltak skal vare så kort som mulig og ikke lenger enn fire måneder. Dersom eksportører som representerer en betydelig andel av den aktuelle handelen, ber om det, kan tiltaket vare i inntil seks måneder. Varigheten kan utvides til henholdsvis seks og ni måneder dersom undersøkelsene viser at en tollavgift som er lavere enn dumpingsmarginen, vil være tilstrekkelig til at det ikke påføres noen skade.

(5) Antidumpingtiltak skal oppheves senest fem år etter den dagen det ble iverksatt, med mindre det på grunnlag av en ny gjennomgang er sannsynliggjort at dumpingten og skaden fortsetter eller vil oppstå på ny.

(6) Søksmål om gyldigheten av vedtak om å iverksette antidumpingtiltak behandles i Oslo tingrett som førsteinstans. Retten skal påse at saksbehandlingen påskyndes.

(7) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksetting av antidumpingtiltak. Dersom det er mulig, skal kunngjøringen opplyse om hvilke leverandører som er omfattet.

(8) Departementet kan gi forskrift om antidumpingtiltak.

§ 13-3 Definisjon av dumping

- (1) Med dumping menes innførsel av vare
- til en pris som er lavere enn den under vanlige handelsforhold sammenlignbare prisen ved salg av tilsvarende vare bestemt til forbruk i vedkommende eksportland eller
 - hvis slik hjemmemarkedspris i eksportlandet ikke foreligger, til en pris som enten
 - er lavere enn den under vanlige handelsforhold høyeste sammenlignbare eksportpris for tilsvarende vare som utføres til et annet land, eller
 - er lavere enn hva det koster å fremstille varen i opprinnelseslandet, med et rimelig tillegg for administrasjons- og salgskostnader og generelle kostnader samt fortjeneste.
- (2) Ved sammenligning av prisene skal det tas hensyn til ulikheter i salgs- og leveringsvilkår, transportkostnader, skattlegging og andre forhold av betydning for sammenligningen.
- (3) Definisjonen i første ledd kan fravikes dersom antidumpingtiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for det.

§ 13-4 Undersøkelser mv. i antidumpingsaker

(1) Klage over dumpingimport skal rettes til departementet og vedlegges nødvendig bevismateriale. Vedtak om ileggelse av antidumpingtiltak og midlertidige tiltak skal bare treffes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser, og berørte parter skal orienteres. Departementet kan som ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(2) Undersøkelsene skal umiddelbart innstilles dersom det ikke foreligger tilstrekkelige bevis, dumpingmarginen er minimal eller volumet er ubetydelig. De berørte parter skal gjøres kjent med de opplysninger som er fremlagt, og gis anledning til å legge frem ytterligere bevismateriale som måtte ha relevans. Undersøkelsene skal normalt være avsluttet innen ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de ble igangsatt.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling i antidumpingsaker etter denne paragrafen, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om antidumpingtiltak, og betaling og tilbakebetaling.

§ 13-5 Handelstiltak mot subsidier (utjevningstiltak)

(1) Finner departementet at det foreligger direkte eller indirekte subsidiering av varer som eksporteres til Norge, og at subsidieringen volder eller truer med å volder vesentlig skade, kan Kongen, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten for øvrig, iverksette utjevningstiltak.

(2) Utjevningstiltak i form av en særskilt utjevningstollavgift må ikke overstige hva som antas å motsvare den subsidie som er fastslått, beregnet per enhet av den subsidierte og eksporterte varen. Vedtak etter første ledd skal uttrykkelig gjøre rede for utregningsmåten i det enkelte tilfelle, som skal være i samsvar med de avtaleforpliktelsener som gjelder. Utjevningstollavgift skal pålegges alle subsidierte varer som har forårsaket skade, unntatt varer fra leverandører som har gitt avkall på de aktuelle subsidiene, eller som har gitt pristilsagn.

(3) Utjevningstiltaket skal bare gjelde så lenge det er nødvendig for å motvirke den skaden som subsidiene forårsaker. Tiltaket skal reduseres dersom en nærmere vurdering tilsier det.

(4) Utjevningstiltak kan iverksettes som midlertidig tiltak. Tiltaket kan tidligst iverksettes 60 dager etter at formelle undersøkelser ble innledet og kunngjort. Slikt midlertidig tiltak kan ikke vare lenger enn 120 dager.

(5) Søksmål om gyldigheten av vedtak om å iverksette utjevningstiltak behandles i Oslo tingrett som førsteinstans. Retten skal påse at saksbehandlingen påskyndes.

(6) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksettelse av utjevningstiltak. Dersom det er mulig, skal kunngjøringen opplyse om hvilke leverandører som er omfattet av tiltaket.

(7) Departementet kan gi forskrift om utjevningstiltak.

§ 13-6 Definisjon av subsidier

(1) Med subsidier menes økonomisk bidrag fra offentlig myndighet når det gis en fordel ved at

- det offentlige praksis innebærer direkte pengeoverføringer (gave, lån, kapitaltilførsel mv.) eller potensielle direkte overføringer av penger eller forpliktelsener (lånegarantier mv.)
- offentlige krav som ellers er forfalt, frafalles eller ikke innkreves
- det offentlige leverer varer eller yter tjenester ut over generell infrastruktur, eller kjøper varer
- det offentlige foretar innbetalinger til en finansieringsordning eller overlater til, eller pålegger, en privat aktør en eller flere oppgaver som vanligvis hører under det offentlige, og som er beskrevet i bokstav a til c, og dette uten reell grunn avviker fra den praksis det offentlige vanligvis følger

e. det gis en eller annen form for inntekts- eller pristøtte som direkte eller indirekte fører til økning i eksporten av en vare.

(2) Definisjonen i første ledd kan fravikes såfremt utjevningstiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for dette.

§ 13-7 *Undersøkelser mv. i subsidiesaker*

(1) Klage over subsidiert import skal rettes til departementet og vedlegges nødvendig bevismateriale. Vedtak om illeggelse av utjevningstiltak og midlertidige tiltak skal bare treffes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser, og berørte parter skal orienteres. Departementet kan som ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(2) Undersøkelsene skal umiddelbart innstilles dersom det ikke foreligger tilstrekkelige bevis, dersom subsidieandelen er minimal, eller volumet er ubetydelig. De berørte parter skal gjøres kjent med de opplysninger som er fremlagt, og gis anledning til å legge frem ytterligere bevismateriale som måtte ha betydning. Undersøkelsene skal normalt være avsluttet innen ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de er igangsatt.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling i subsidiesaker, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om utjevningstiltak, og om betaling og tilbakebetaling.

§ 13-8 *Beskyttelsestiltak og mottiltak*

(1) Finner departementet at en vare som følge av en uforutsett utvikling blir importert i slik økende mengde og under slike forhold at dette volder eller truer med å volde alvorlig skade for norske produsenter av lignende eller konkurrerende varer, kan Kongen innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten for øvrig, iverksette beskyttelsestiltak.

(2) Undersøkelser av om det er grunn til å iverksette beskyttelsestiltak eller mottiltak, skal gjennomføres etter § 13-9. Undersøkelsesmyndighetene kan innhente opplysninger etter § 13-1.

(3) Beskyttelsestiltak skal bare brukes så langt det er nødvendig for å hindre eller rette opp alvorlig skade og å lette nødvendige tilpasninger. Tiltaket skal iverksettes i form av en særskilt tollavgift på angjeldende varer uten hensyn til deres opprinnelse eller i form av kvantitative reguleringer som kan fordeles slik at berørte land gis en forholdsmessig andel. Beskyttelsestiltak skal ikke vare utover en periode på fire år, hvis ikke det på nytt fastslås

at tiltak fortsatt er nødvendig. Midlertidig beskyttelsestiltak kan iverksettes med inntil 200 dagers varighet.

(4) Kongen kan iverksette avtale med annen stat om handelskompensasjon for negative virkninger av beskyttelsestiltak som nevnt i første ledd.

(5) Dersom norske produsenter rammes av andre lands beskyttelsestiltak, kan Kongen iverksette mottiltak i form av rebalanserende tiltak, herunder opphevelse av tollavgiftsmessige innrømmelser.

(6) Vilkårene i første og annet ledd kan fravikes såfremt beskyttelsestiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for dette.

(7) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksetting av beskyttelsestiltak og mottiltak.

(8) Departementet kan gi forskrift om beskyttelsestiltak og mottiltak.

§ 13-9 *Undersøkelser mv. i beskyttelsestiltakssaker*

(1) Beskyttelsestiltak kan bare iverksettes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser og iverksetting av beskyttelsestiltak, sammen med opplysninger om omfang og periode vedtaket gjelder for. Fra kunngjøring til iverksetting skal det gå minst to dager.

(2) Departementet kan som ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om undersøkelse og saksbehandling i saker om beskyttelsestiltak, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om tiltak og om betaling og tilbakebetaling.

§ 13-10 *Spesielle beskyttelsestiltak for landbruksvarer*

(1) Dersom den importerte mengden av en landbruksvare overstiger et nærmere bestemt referansenivå eller importprisen for en vare faller under en nærmere bestemt referansepris, kan Kongen innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, iverksette spesielle beskyttelsestiltak, herunder pålegge en særskilt tollavgift på vedkommende vare i tillegg til ordinær tollavgift.

(2) Undersøkelser av om det er grunn til å iverksette beskyttelsestiltak eller mottiltak etter første ledd, skal gjennomføres slik som bestemt i § 13-11. Undersøkelsesmyndighetene kan innhente opplysninger etter § 13-1.

(3) Volumbasert beskyttelsestollavgift etter denne paragrafen kan ikke overstige en tredjedel av den ordinære tollavgiftsatsen som gjelder for det året tiltaket ble truffet for.

(4) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksetting av beskyttelsestiltak sammen med opplysninger om omfang og periode vedtaket gjelder for.

(5) Departementet kan gi forskrift om økning av tollavgift etter denne paragrafen.

§ 13-11 *Undersøkelser mv. i beskyttelsestiltakssaker for landbruksvarer*

(1) Spesielle beskyttelsestiltak for landbruksvarer kan bare iverksettes etter forutgående formelle undersøkelser. Departementet skal kunngjøre innledning og avslutning av slike undersøkelser. Fra kunngjøring til iverksetting skal det gå minst to dager.

(2) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(3) Departementet kan gi forskrift om undersøkelse og saksbehandling i saker om spesielle beskyttelsestiltak, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om tiltak og om betaling og tilbakebetaling.

§ 13-12 *Opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser*

(1) Kongen kan, i tilfeller hvor Tvisteløsningsorganet i Verdens Handelsorganisasjon gir Norge rett til å oppheve innrømmelser eller andre forpliktelser etter WTO-avtalen, iverksette de tiltak som Tvisteløsningsorganet har gitt sin tilslutning til, herunder endre gjeldende tollavgiftsater.

(2) Departementet skal i forskrift kunngjøre vedtak om tiltak etter første ledd.

(3) Departementet kan gi forskrift om opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser etter WTO-avtalen etter denne paragrafen. Det samme gjelder opphevelse av innrømmelser eller vedtak i tvisteorgan under andre handelsavtaler enn WTO.

Kapittel 14 Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover

§ 14-1 *Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel.

§ 14-2 *Overgangsbestemmelser*

Departementet kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

§ 14-3 *Forslag til endringer i andre lover*

Fra det tidspunktet loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endring:

§ 67 annet ledd bokstav c skal lyde:

c. overtredelse av militær straffelov § 34 annet ledd annet straffalternativ, jf. tredje ledd, *vareførselsloven* § 12-9, skatteforvaltningsloven §§ 14-12 og 14-13, utlendingsloven § 108 tredje ledd, jf. sjette ledd, regnskapsloven § 8-5 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum, bokføringsloven § 15 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum, alkoholloven § 10-1 annet ledd, arbeidsmiljøloven § 19-1 annet ledd, allmenngjøringsloven § 15, kystvaktloven § 36 annet ledd, viltloven § 56 første ledd annet punktum, forureningsloven § 78 første ledd og § 79 tredje ledd, produktkontrollloven § 12 første ledd, svalbardmiljøloven § 99 første ledd første punktum og transplantasjonslova § 23a.

2. I lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten gjøres følgende endring:

§ 10 skal lyde:

§ 10 *Tolloppsyn*

Kystvakten kan føre kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av *vareførselsloven* blir overholdt.

3. I lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd skal lyde:

I den tilstøtende sone kan det føres kontroll med lovgivning om *vareførsel* og *tollavgift*, skatt, innvandring og helse. Den tilstøtende sone støter opp mot sjøterritoriet og har en yttergrense som ligger i en avstand av 24 nautiske mil (44 448 meter) fra nærmeste punkt på grunnlinjen.

4. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 14-10 skal lyde:

§ 14-10 *Tvangssalg av varer mv. etter vareførselsloven*

(1) Salg av varer mv. etter *vareførselsloven* § 4-4 tredje ledd og § 11-6 skal skje gjennom namsmyndighetene etter reglene om tvangssalg i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8 så langt de passer.

(2) Skattekontoret kan begjære varen solgt 14 dager etter at skriftlig varsel er sendt *den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren av varen*. Ved salg etter *vareførselsloven* § 11-6, jf. § 11-2 annet ledd og § 11-5 annet og tredje ledd, skal *den deklarasjonspliktige om mulig varsles*. Hvis varen ikke er deklarerert, skal *den antatte mottakeren eller eieren om mulig varsles*. Har den antatte mottakeren eller eieren ukjent adresse, kan salget

skje 14 dager etter at varene er hentet inn eller tilbakeholdt etter *vareførselsloven § 11-2*, eller når fristen tollmyndighetene har satt for *tollbehandling* av varene er utløpt.

(3) Skattekontoret kan angi om varene skal selges for *fri disponering* eller *uten at varen er gått over til fri disponering*, jf. *vareførselsloven § 4-1*.

(4) Salget avsluttes ved at salgssummen utbetales til de berettigede. Kostnadene ved tvangssalget dekkes forlods av salgssummen. Deretter dekkes kravet på *tollavgift*, særavgifter og merverdiavgift før omkostningene ved lagerholdet. Panthavere og andre innehavere av begrensede rettigheter skal deretter ha dekning etter *prioritet*.

(5) Etter at samtlige krav er dekket, skal *den deklarasjonspliktige* eller *den antatte mottakeren eller eieren av varen* ha et eventuelt overskytende beløp dersom vedkommende melder seg innen tre måneder etter at salget fant sted. Etter utløpet av denne fristen tilfaller beløpet statskassen.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder om skattekontorets adgang til å kreve dekket omkostninger.

5. I lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister gjøres følgende endring:

§ 34-7 annet ledd skal lyde:

(2) For midlertidige forføyninger etter paragrafen her gjelder i tillegg til loven her reglene i *vareførselsloven §§ 10-3 til 10-6 og §§ 10-9 og 10-10*. § 34-4 gjelder ikke.

6. I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd skal lyde:

Dersom ikke annet er bestemt, skal inn- og utreise skje over grenseoverganger fastsatt av departementet. Indre Schengengrense kan passeres hvor som helst såfremt det ikke er innført midlertidig grensekontroll. Slik grensekontroll kan bare innføres hvis det foreligger en alvorlig trussel mot offentlig orden eller indre sikkerhet. *Vareførselsloven* gjelder ved passering av indre Schengengrense. Kongen kan fastsette nærmere regler i forskrift.

B.

V e d t a k t i l l o v

om tollavgift (tollavgiftsloven)

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1 Lovens virkeområde

(1) Loven gjelder plikt til å beregne tollavgift for varer som innføres til tollområdet, og fastsetting av tollavgift.

(2) Loven gjelder i tollområdet. Tollområdet er det norske fastland og territorialfarvann, men ikke Svalbard, Jan Mayen og Norges biland.

§ 1-2 Definisjoner

I denne loven menes med

- deklarasjonspliktig: den som leverer en deklarasjon i eget navn, eller den som deklarasjonen leveres på vegne av
- deklarasjon: en melding om at en vare skal underlegges en bestemt tollprosedyre
- innførsel: at en vare føres inn i tollområdet
- utførsel: at en vare føres ut av tollområdet
- vare: alt som er omfattet av forskrift om klassifisering av varer.

§ 1-3 Samarbeid med annen stat

Vareførselsloven kapittel 9 om samarbeid med annen stat gjelder tilsvarende for samarbeid om håndhevelse av bestemmelser om fastsetting og kontroll av tollavgift.

§ 1-4 Forholdet til forvaltningsloven

Forvaltningsloven gjelder for tollmyndighetenes virksomhet, hvis ikke annet er bestemt i denne loven.

Kapittel 2 Plikt til å beregne tollavgift

§ 2-1 Når tollavgift skal beregnes

(1) Tollavgift skal beregnes når en vare går over til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1. Dersom en vare ved overgang til fri disponering er helt eller delvis fritatt for tollavgift på vilkår om at varen skal brukes på en bestemt måte, skal tollavgift beregnes dersom vilkåret om bruk ikke oppfylles.

(2) For vare som er innført under en prosedyre etter vareførselsloven §§ 4-2 til 4-8, skal tollavgift beregnes dersom vilkårene for bruk av prosedyren ikke oppfylles.

(3) Tollavgift skal beregnes ved brudd på plikter etter vareførselsloven kapittel 2 som fører til at en vare ikke blir tollbehandlet.

§ 2-2 Tidfesting

(1) Tollavgift etter § 2-1 første ledd første punktum skal beregnes etter de reglene og satsene som gjelder på det tidspunktet tollmyndighetene aksepterer deklarasjonen etter vareførselsloven § 3-4. For tollavgift som skal beregnes etter § 2-1 første ledd annet punktum, skal tidspunktet for brudd på vilkåret om bruk legges til grunn.

(2) Tollavgift etter § 2-1 annet ledd skal ved brudd på vilkår for prosedyrer etter vareførselsloven §§ 4-2 til 4-5, beregnes etter de reglene og satsene som gjaldt da brudd på vilkårene tok til. For brudd på vilkår for prosedyrer etter vareførselsloven §§ 4-6 til 4-8, skal tollavgift beregnes etter de reglene og satsene som gjaldt da tollmyndighetene aksepterte deklarasjonen. Tollavgiften skal likevel ikke være lavere enn den hadde vært om varen hadde blitt disponert over på lovlig måte.

(3) Tollavgift etter § 2-1 tredje ledd skal beregnes etter de reglene og satsene som gjaldt på innførselstidspunktet.

(4) Dersom en vare er underlagt prosedyren midlertidig innførsel etter vareførselsloven § 4-6, og varen senere deklarerer for prosedyren overgang til fri disponering, skal tollavgift beregnes etter de reglene og satsene som gjaldt da deklarasjonen for midlertidig innførsel ble akseptert. Første punktum gjelder tilsvarende ved overgang til fri disponering for en vare eller en del av en vare som er underlagt prosedyren innenlands bearbeiding av industrivarer etter vareførselsloven § 4-7, og for restprodukter som fremkommer mens en vare er underlagt prosedyren innenlands bearbeiding av landbruksvarer etter vareførselsloven § 4-8.

§ 2-3 Hvem som er tollavgiftspliktig

(1) Den som leverer melding for tollavgift etter § 9-2, er tollavgiftspliktig.

(2) Den som er ansvarlig for å oppfylle vilkårene for å innføre en vare under en prosedyre etter vareførselsloven §§ 4-2 til 4-8, er tollavgiftspliktig ved brudd på vilkårene for prosedyren.

(3) For tollavgift etter § 2-1 tredje ledd er den som er ansvarlig for å oppfylle pliktene, tollavgiftspliktig.

§ 2-4 Medansvar for tollavgift

(1) Den som ved levering av melding for tollavgift etter § 9-2, har medvirket til å gi opplysninger som fører til at tollavgift ikke blir riktig fastsatt, er medansvarlig for tollavgift dersom vedkommende visste eller burde ha visst at opplysningene var uriktige eller ufullstendige.

(2) Den som har medvirket til manglende overholdelse av vilkår som nevnt i § 2-1 annet ledd, og plikter som nevnt i § 2-1 tredje ledd, er medansvarlig for tollavgift dersom vedkommende visste eller burde ha visst at vilkår eller plikter ikke er oppfylt. Det samme gjelder den som har ervervet eller oppbevart varen. For den som har ervervet eller oppbevart varen, vurderes kunnskapen på tidspunktet for mottak av varen.

(3) Representerer den som leverer melding for tollavgift etter § 9-2 en annen juridisk eller fysisk person, er også den som er representert, medansvarlig for tollavgift.

(4) Departementet kan gi forskrift om at rederiet er medansvarlig ved mislighold av vilkår knyttet til prose-

dyren utførsel i vareførselsloven § 5-10 annet ledd annet punktum.

§ 2-5 Solidaransvar for tollavgift

Dersom flere plikter å beregne tollavgift for den samme varen, er de solidarisk ansvarlige for tollavgiften.

§ 2-6 Tollavgiftspliktig ved erverv av vare med nedsatt tollavgift på vilkår om sluttbruk

Den som erverver en vare som er innført med nedsatt tollavgift etter § 5-3 på vilkår om at varen brukes på en bestemt måte, blir tollavgiftspliktig ved brudd på vilkåret.

§ 2-7 Tollavgift for vare som sendes i henhold til internasjonal avtale om forenklinger ved grensekryssende vareførsel

(1) For vare som i henhold til internasjonal avtale om forenklinger ved grensekryssende vareførsel som Norge har tiltrådt, tillates innført uten å anvende prosedyren overgang til fri disponering, plikter garantisten å svare tollavgift dersom det disponeres over varen i strid med tillatelsen.

(2) Garantistens ansvar etter første ledd gjelder uten hensyn til de øvrige bestemmelsene om tollavgiftsplikt i dette kapitlet.

(3) Departementet kan gi forskrift om hvilke avtaler som omfattes av denne paragrafen.

Kapittel 3 Satser og beregningsgrunnlag for tollavgift

§ 3-1 Satser for tollavgift – tolltariffen

(1) Følgende satser fastsettes i Stortingets vedtak om tollavgift:

- a. ordinær tollavgiftssats for varer
- b. preferansetollavgiftssats for varer med opprinnelse i land Norge har frihandelsavtale med
- c. preferansetollavgiftssats for varer med opprinnelse i utviklingsland som Norge ensidig gir tollbegunstigelse (GSP).

(2) Kongen kan fastsette særskilt sats for tollavgift etter vareførselsloven kapittel 13 om handelstiltak.

(3) Departementet kan gi forskrift om kunngjøring av satsene i forskrift om klassifisering av varer (tolltariffen), fastsatt i medhold av vareførselsloven § 6-1. Departementet kan gi forskrift om vilkår for å benytte preferansetollavgiftssatsene etter første ledd bokstav b og c, herunder om sikkerhetsmekanisme for tilfeller der preferansesystemet utløser vesentlige markedsforstyrrelser etter første ledd bokstav c.

§ 3-2 Nedsettelse av tollavgiftssatser i budsjettåret

For å legge til rette for innførsel av landbruksvarer som supplement til norsk produksjon, og for å møte forbrukernes og næringsmiddelindustriens behov, kan de-

partementet sette ned de ordinære tollavgiftssatsene såfremt avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon ikke er til hinder for det. Nedsettelse av tollavgiftssatser skal ivareta hensynet til avsetningsgrunnlaget for norsk produksjon av landbruksvarer og hindre uønskede markedsforstyrrelser. Nedsettelse skjer etter kapittel 5.

§ 3-3 Beregningsgrunnlag for tollavgift

(1) Når tollavgift skal beregnes på grunnlag av vekt, skal varens faktiske nettovekt benyttes, med mindre det følger av tolltariffen at varens innpakning skal inngå i grunnlaget.

(2) Når tollavgift skal beregnes på grunnlag av volum, skal varens faktiske volum benyttes.

(3) Når tollavgift skal beregnes på grunnlag av antall, skal det faktiske antall enheter benyttes.

(4) Når tollavgift skal beregnes på grunnlag av verdi, skal verdien fastsettes etter vareførselsloven §§ 6-2 flg. om tollverdi.

(5) Departementet kan gi forskrift om beregningsgrunnlaget for tollavgift.

§ 3-4 Beregningsgrunnlag for vare som gjeninnføres etter bearbeiding eller reparasjon mv. (utenlands bearbeiding)

(1) Dersom en vare som tidligere er gått over til fri disponering eller har norsk opprinnelse, blir gjeninnført etter at den er bearbeidet, reparert eller brukt til fremstilling av annen vare utenfor landet, skal beregningsgrunnlaget fastsettes slik:

- a. Dersom tollavgift skal beregnes på grunnlag av verdi, svares tollavgift av kostnaden ved at varen ble reparert eller bearbeidet, tillagt transportkostnaden.
- b. Dersom tollavgift skal beregnes på grunnlag av vekt, volum eller stykk, beregnes tollavgift med åtte prosent av beregningsgrunnlaget som nevnt i bokstav a.
- c. Dersom reparasjon eller bearbeiding er utført uten vederlag, settes beregningsgrunnlaget til null.
 - (2) Vilkår for beregning etter første ledd er at
 - a. varen gjeninnføres innen ett år etter utførselen
 - b. gjeninnførselen foretas av den samme fysiske eller juridiske person som utførte varen
 - c. det ikke er refundert tollavgift ved utførselen og
 - d. eventuelt krav om refusjon av tollavgift frafalles.

(3) For landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet, beregnes tollavgift i samsvar med bestemmelser fastsatt av departementet i forskrift.

(4) Departementet kan gi forskrift om beregningsgrunnlaget for vare som gjeninnføres etter bestemmelsene her, herunder om adgangen til å dispensere fra vilkårene, og om at slike varer på visse vilkår kan innføres uten tollavgift.

§ 3-5 Nedsettelse av beregningsgrunnlaget når varen er skadet eller bedervet

Dersom varen er forringet som følge av skade eller bederelse før varen er frigjort for prosedyren overgang til fri disponering, settes beregningsgrunnlaget ned forholdsmessig etter verdiforringelsen som skaden eller bederelsen har medført.

Kapittel 4 Opprinnelse

§ 4-1 Preferensiell opprinnelse

(1) En vares opprinnelse fastsettes i samsvar med den frihandelsavtalen som påberopes, eller i samsvar med det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP).

(2) Varens opprinnelse skal dokumenteres med opprinnelsesbevis i samsvar med den aktuelle frihandelsavtalen, eller i samsvar med det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP).

(3) Departementet kan gi forskrift om krav til og vilkår for preferensiell opprinnelse.

§ 4-2 Ikke-preferensiell opprinnelse

(1) Med ikke-preferensiell opprinnelse menes fastsetting av opprinnelsesland på annet grunnlag enn frihandelsavtale eller ensidig preferanseordning.

(2) Regler om ikke-preferensiell opprinnelse får anvendelse ved bestevilkårsbehandling etter Generalavtalen om tolltariffer og handel artikkel I og ved iverksettelse av handelstiltak etter vareførselsloven kapittel 13.

(3) Departementet kan gi forskrift om krav til og vilkår for ikke-preferensiell opprinnelse.

Kapittel 5 Nedsettelse av tollavgiftssats for landbruksvarer

§ 5-1 Nedsettelse av tollavgiftssats for landbruksvarer

(1) Departementet kan sette ned tollavgiftssatsene for landbruksvarer etter § 3-1 første ledd bokstav b og c og § 3-2 ved generell nedsettelse etter § 5-2, individuell nedsettelse etter § 5-3 eller fastsetting av tollkvoter der kvoteandeler tildeles ved auksjon eller på annen måte etter § 5-4.

(2) Departementet skal på egnet måte kunngjøre forvaltningsvedtak i budsjettåret om generelle endringer i de tollavgiftssatsene som Stortinget har fastsatt. Tilsvarende gjelder ved tildeling av tollkvoteandeler ved auksjon etter § 5-4. Kunngjøring i Norsk Lovtidend etter forvaltningsloven § 38 kan unnlates for slike kunngjøring.

§ 5-2 Generell nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer

(1) Departementet kan treffe vedtak om generell nedsettelse av tollavgiftssatsen for en bestemt land-

bruksvare, uten kvantitative begrensninger og for en nærmere angitt periode begrenset til utgangen av vedkommende budsjettår. Departementet kan treffe vedtak med virkning utover budsjettåret med forbehold om at tolltariffen ikke endres.

(2) Departementet kan på forhånd kunngjøre vedtak om endring av tollavgiftssats etter denne paragrafen. Kunngjøringen skal angi tidspunktet for iverksettelsen av vedtaket.

(3) Departementet kan gi forskrift om generell nedsettelse av tollavgiftssats, herunder om saksbehandling, opplysningsplikt, kontroll, administrative sanksjoner, gyldighetsperiode og kunngjøring av vedtak.

§ 5-3 Individuell nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer og bearbeidede landbruksvarer etter søknad

(1) Departementet kan treffe enkeltvedtak om å sette ned tollavgiftssatsen på en angitt mengde av en bestemt landbruksvare eller bearbeidet landbruksvare, innenfor et angitt tidsrom. Vedtaket skal være rettet mot én eller flere bestemte fysiske eller juridiske personer som har søkt om dette.

(2) Departementet kan treffe enkeltvedtak uten mengdebegrensning når det anses hensiktsmessig. Departementet kan også treffe enkeltvedtak med virkning utover budsjettåret med forbehold om at tolltariffen ikke endres.

(3) Departementet kan gi forskrift om nedsettelse av tollavgiftssats, herunder om saksbehandling, opplysningsplikt, kontroll, administrative sanksjoner og gyldighetsperiode. Departementet kan også gi forskrift om leveringsmåten for søknader.

§ 5-4 Tildeling av tollkvoteandeler for landbruksvarer ved auksjon eller på annen måte

(1) Departementet kan på grunnlag av avtale med fremmed stat eller organisasjon eller av eget tiltak fastsette tollkvoter. Med tollkvote menes en fastsatt mengde av en vare som tillates innført med nedsatt tollavgiftssats, innenfor et angitt tidsrom. Med tollkvoteandel menes en rettighet til å innføre en viss mengde av en vare innenfor en tollkvote.

(2) Tollkvoteandeler skal tildeles ved auksjon dersom departementet anser at markedsforholdene ligger til rette for det, og avtale med fremmed stat eller organisasjon ikke er til hinder for det.

(3) Auksjon over tollkvoteandeler skal utlyses i god tid før auksjonen holdes. I utlysningen skal det opplyses om fristen for å melde seg på auksjonen, tidspunktet for auksjonsåpning og auksjonsavslutning og om hvordan tollkvoteandelene skal fordeles blant dem som får tilslag. Det skal ikke opplyses om hvem som deltar i budrundene. Umiddelbart etter auksjonsavslutning skal det opplyses om antall budgivere, høyeste bud og hvem som fikk tilslag.

(4) Tollkvoteandel kjøpt på auksjon kan overdras.

(5) Departementet kan gi forskrift om tildeling av tollkvoteandeler, herunder om saksbehandling, opplysningsplikt, kontroll, administrative sanksjoner, gyldighetsperiode og forhåndsgodkjenning av budgivere og om overdragelse av kvoteandel. Departementet kan også gi forskrift om tildeling av tollkvoter på annen måte enn ved auksjon.

Kapittel 6 Fritak for tollavgift

§ 6-1 Tollavgiftsfritak som følge av unntak fra plikten til å levere deklarasjon etter vareførselsloven § 4-1

Det skal ikke beregnes tollavgift ved innførsel av varer som omfattes av unntak fra plikten til å levere deklarasjon for prosedyren overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1 tredje ledd.

§ 6-2 Tollavgiftsfritak for varer som det er fritak fra å beregne merverdiavgift av

Departementet kan i forskrift bestemme at det ikke skal beregnes tollavgift ved innførsel av varer omfattende av fritak for beregning av merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven §§ 7-3 til 7-5.

§ 6-3 Tollavgiftsfritak for kjøtt fra egen jakt

(1) Det skal ikke beregnes tollavgift for kjøtt fra egen jakt til bruk i egen husholdning.

(2) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av fritaket.

§ 6-4 Andre tollavgiftsfritak

- (1) Det skal ikke beregnes tollavgift ved innførsel av
- vare som er fremstilt her i landet eller tidligere er innført under prosedyren overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1 og som gjeninnføres i uforandret stand, dersom tollavgift ikke er refundert ved utførselen
 - landbruksvarer til teknisk bruk
 - vare til undervisning og vitenskapelig bruk ved universiteter, høyskoler og Meteorologisk institutt og dets stasjoner
 - vare av utdannende, vitenskapelig og kulturell art
 - bakkeutstyr, undervisningsmaterieell, flysimulatorer og deler til disse
 - luftfartøyer og utstyr og deler til disse.

(2) Varer som er omfattende av fritak etter første ledd bokstav b til d kan bare benyttes av berettiget bruker og kan ikke overdras til andre.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av fritak.

Kapittel 7 Refusjon av tollavgift ved gjenutførsel

§ 7-1 Refusjon av tollavgift ved gjenutførsel av vare benyttet ved reparasjon eller bearbeiding

(1) Tollavgift kan refunderes for vare som næringsdrivende tidligere har innført under prosedyren overgang til fri disponering, dersom varen benyttes som råvare, hjelpestoff eller halvfabrikata i næringsvirksomhet i forbindelse med virksomhetens fremstilling, reparasjon eller bearbeiding av ferdigvare, og ferdigvaren

- a. utføres under prosedyren utførsel etter vareførselsloven § 5-9
- b. deklarerer for prosedyren tollager etter vareførselsloven § 4-4, når varen er bestemt for slik utførsel som nevnt i denne paragrafen eller
- c. utføres til bruk utenfor tollområdet som angitt i § 7-2 første ledd bokstav b og c.

(2) Refusjonen skal svare til den tollavgiften som er betalt for de anvendte varene som nevnt i første ledd. Tollavgift kan også refunderes for svinn dersom svinnet ikke kan utnyttes for andre formål. Tollavgift kan refunderes også der det er benyttet andre varer enn de som er dokumentert innført, dersom varene er av samme slag som de innførte.

(3) Departementet kan gi forskrift om refusjon av tollavgift ved gjenutførsel av vare, herunder om nærmere vilkår for refusjon.

§ 7-2 Refusjon av tollavgift ved gjenutførsel av vare i uendret tilstand mv.

(1) Tollavgift kan refunderes for vare som er innført under prosedyren overgang til fri disponering, dersom varen i uendret og ubrukt tilstand gjenutføres etter tollprosedyren utførsel

- a. i forbindelse med salg til kjøper utenfor tollområdet
- b. til bruk eller salg om bord i fartøy eller luftfartøy dersom slike varer og mengder kunne vært levert uten plikt til å svare tollavgift eller
- c. til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet dersom slike varer og mengder kunne vært levert uten plikt til å svare tollavgift.

(2) Tollavgift kan også refunderes når varen deklarerer for prosedyren tollager etter vareførselsloven § 4-4, og varen er bestemt for utførsel som nevnt i denne paragrafen.

(3) Departementet kan gi forskrift om refusjon av tollavgift ved gjenutførsel, herunder om nærmere vilkår for refusjon.

§ 7-3 Delvis refusjon av tollavgift

(1) Tollavgift kan delvis refunderes ved gjenutførsel av rullende jernbanemateriell og reservedeler til slikt materiell som har vært innført til midlertidig bruk, og

som ikke kan deklarerer for prosedyren midlertidig innførsel etter vareførselsloven § 4-6. Tollavgift skal refunderes med fradrag av to prosent for hver måned eller del av måned regnet fra tidspunktet da varen ble innført.

(2) Tollavgift kan delvis refunderes ved gjenutførsel av vare som har vært innført midlertidig til leie eller lån, eller som utenlandske foretak, institusjoner eller personer har innført og benyttet i forbindelse med et oppdrag i tollområdet, og varen ikke kunne deklarerer for prosedyren midlertidig innførsel etter vareførselsloven § 4-6. Tollavgift skal refunderes med fradrag av fem prosent for hver måned eller del av måned regnet fra tidspunktet da varen ble innført.

(3) Departementet kan gi forskrift om delvis refusjon av tollavgift, herunder om nærmere vilkår for refusjon.

§ 7-4 Refusjon ved feil eller særlige grunner

(1) Tollavgift kan refunderes for vare som gjenutføres fordi den er feilsendt, feilbestilt, levert for sent eller ikke er i samsvar med bestillingen. Tollavgift kan også refunderes dersom det foreligger særlige grunner.

(2) Departementet kan gi forskrift om refusjon, herunder om nærmere vilkår for refusjon.

§ 7-5 Generelle bestemmelser om refusjon av tollavgift

(1) Refusjon av tollavgift er betinget av at den innførte varen utføres under prosedyren utførsel etter vareførselsloven § 5-9 eller deklarerer for prosedyren tollager etter vareførselsloven § 4-4 innen to år etter innførselen. Tollmyndighetene kan i særlige tilfeller forlenge fristene.

(2) Tollmyndighetene kan tillate at varen blir destruert under kontroll av eller etter avtale med tollmyndighetene i stedet for at den blir gjenutført. Den som ber om destruksjon, må bære kostnadene ved destruksjonen.

(3) Departementet kan gi forskrift om adgangen til refusjon, herunder om adgangen til å forlenge fristen, fastsette minstebeløp for refusjon og frafalle vilkåret om at varen må utføres etter vareførselsloven kapittel 5 eller deklarerer for prosedyren tollager etter vareførselsloven § 4-4.

Kapittel 8 Særlige forvaltningsregler

§ 8-1 Taushetsplikt

(1) Enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til tollmyndighetene, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det vedkommende i sitt arbeid har fått vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene i en sak gjøres kjent for sakens parter eller deres representanter. Den som til-

trer verv, stilling eller oppdrag skal gi skriftlig erklæring om at denne kjenner og vil overholde taushetsplikten.

(2) Taushetsplikten omfatter ikke registreringspliktig statsstøtte etter lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte § 2 a.

(3) Informasjonsutveksling med fremmed stat eller til organisasjon på mandat fra De forente nasjoner (FN) som Norge har akseptert som offentlig myndighet, er ikke omfattet av denne bestemmelsen.

(4) Departementet kan uten hinder av taushetsplikten etter første ledd godkjenne at opplysninger gis til forskningsformål i samsvar med forvaltningsloven § 13 d.

(5) Forvaltningsloven §§ 13, 13 b, 13 c og 13 e gjelder ikke som utfyllende bestemmelser for taushetsplikten etter denne paragrafen.

§ 8-2 Utlevering av opplysninger til offentlige myndigheter

(1) Taushetsplikten etter § 8-1 første ledd første punktum er ikke til hinder for at opplysninger utleveres til andre offentlige myndigheter dersom dette er nødvendig for å utføre mottakerorganets oppgaver etter lov, eller for å hindre at virksomhet blir utøvd på en uforvarlig måte.

(2) Utleveringen må ikke være uforholdsmessig ut fra de ulempene den medfører i form av inngrep i personvernet og fare for at opplysninger av konkurransemessig betydning kommer på avveie.

(3) Departementet kan gi forskrift om utlevering av opplysninger til andre offentlige myndigheter i deres interesse, blant annet om hvem det skal utleveres opplysninger til, hvilke opplysninger som kan utleveres, hvilke kriterier som skal vektlegges ved vurderingen av om utleveringen er forholdsmessig og om at opplysninger i enkelte tilfeller alltid skal kunne utleveres.

§ 8-3 Overført taushetsplikt

Hvis opplysninger gis i tilfeller som nevnt i § 8-1 første ledd annet punktum eller fjerde ledd eller § 8-2, til noen som ikke selv har taushetsplikt etter annen lov, gjelder taushetsplikten etter § 8-1 tilsvarende for den som får opplysningene. Den som gir opplysningene, skal samtidig gjøre oppmerksom på dette. Opplysningene kan likevel brukes til det formålet som begrunnet at de ble gitt.

§ 8-4 Ubekreftede personopplysninger i tips mv.

Tollmyndighetene må innen fire måneder avklare om personopplysninger som kommer inn ved tips mv., er korrekte og relevante. Kildene for personopplysningene kan være anonyme.

§ 8-5 Sammenstilling av personopplysninger og automatiserte avgjørelser

(1) Når det er nødvendig for kontroll med tollavgift, kan tollmyndighetene sammenstille innhentede personopplysninger, også helseopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 nr. 1 og personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 10. Adgangen til sammenstilling omfatter profilering som nevnt i personvernforordningen artikkel 4 nr. 4. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.

(2) Tollmyndighetene kan treffe avgjørelser hvor personopplysninger inngår, som utelukkende er basert på automatisert behandling, dersom partens krav om forsvarlig saksbehandling ivaretas. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkårene for profilering etter personvernforordningen artikkel 4 nr. 4 og om bruk av automatiserte avgjørelser.

§ 8-6 Bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer

Tollmyndighetene kan behandle innhentede personopplysninger for å utvikle og teste IT-systemer dersom det vil være umulig eller uforholdsmessig vanskelig å oppnå formålet ved å bruke anonyme eller fiktive opplysninger.

§ 8-7 Klagefrist

Fristen for å klage over tollmyndighetenes vedtak etter denne loven er seks uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Forvaltningsloven § 29 første ledd første punktum gjelder ikke for tollmyndighetenes vedtak etter denne loven.

§ 8-8 Riksrevisjonens innhenting av dokumentasjon

Riksrevisjonen kan kreve at den opplysningspliktige legger frem dokumenter og erklæringer som dokumenterer opplysninger som er overført elektronisk til tollmyndighetene.

Kapittel 9 Opplysningsplikt, fastsetting og beregning av tollavgift

§ 9-1 Alminnelig opplysningsplikt

Den som leverer melding for tollavgift etter § 9-2, skal gi riktige og fullstendige opplysninger. Vedkommende skal opptre aktsomt og lojalt slik at tollavgiftsplikten i rett tid blir klarlagt og oppfylt, og varsle tollmyndighetene om eventuelle feil.

§ 9-2 Melding for tollavgift

(1) Melding for tollavgift skal leveres av den som deklarerer en vare for prosedyren overgang til fri dispo-

ring etter vareførselsloven § 4-1. Meldingen skal gis som del av deklarasjonen og inneholde alle opplysninger som har betydning for fastsetting av tollavgift.

(2) Departementet kan gi forskrift om innholdet i melding for tollavgift.

§ 9-3 Fastsetting og beregning av tollavgift

Den som leverer en melding for tollavgift etter § 9-2, fastsetter grunnlaget for tollavgift ved levering av meldingen, og beregner tollavgift av det fastsatte grunnlaget.

§ 9-4 Endring av egen fastsetting

(1) Den som har levert melding for tollavgift etter § 9-2, og den som kan bli tollavgiftspliktig etter § 2-6, kan endre opplysninger i tidligere leverte meldinger ved levering av endringsmelding. Dette gjelder likevel ikke grunnlag som er fastsatt av tollmyndighetene, eller på områder hvor myndighetene har varslet om at fastsettingen er under kontroll.

(2) Endringsmelding som nevnt i første ledd, må være kommet frem til tollmyndighetene senest tre år etter at melding etter § 9-2 ble levert.

(3) Departementet kan gi forskrift om innholdet i og leveringsmåten for endringsmelding.

Kapittel 10 Kontroll

§ 10-1 Kontrollopplysninger fra tollavgiftspliktige mv. og tredjeparter

(1) Den som er eller kan bli tollavgiftspliktig etter §§ 2-3, 2-4 og 2-6, skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for vedkommendes plikt til å beregne tollavgift og for kontrollen av denne. Opplysningsplikt etter første punktum går foran taushetsplikt som vedkommende er pålagt ved lov eller på annen måte. Opplysninger som angår rikets sikkerhet, kan likevel bare kreves fremlagt etter samtykke fra Kongen.

(2) Med unntak av fysiske personer som ikke driver næringsvirksomhet, skal enhver etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av noens plikt til å beregne tollavgift. Innhentning av opplysninger for målretting av kontroller kan bare foretas når det foreligger særlige grunner.

(3) Bestemmelsene i vareførselsloven §§ 8-10 og 8-11 om hvordan opplysningene kan dokumenteres, gjelder tilsvarende ved utlevering av opplysninger etter denne paragrafen.

§ 10-2 Kontroll hos den opplysningspliktige

(1) Tollmyndighetene kan foreta kontroll hos den som skal gi opplysninger etter § 10-1 første og annet ledd. Den opplysningspliktige plikter ikke å gi adgang til

kontroll i sitt private hjem, med mindre vedkommende driver næringsvirksomhet fra hjemmet.

(2) Bestemmelsene i vareførselsloven § 8-13 om gjennomføring av kontroll gjelder tilsvarende for kontroll etter denne paragrafen.

§ 10-3 Kontrollopplysninger fra offentlige myndigheter

(1) Offentlige myndigheter, innretninger og tjenestepersonell plikter etter krav fra tollmyndighetene å gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll med tollavgift. I nødvendig utstrekning skal opplysningene gis i form av utskrift av protokoll, kopi av dokumenter mv.

(2) Uten hinder av taushetsplikt skal skattemyndighetene, folkeregistermyndigheten og landbruksmyndighetene gi opplysninger av betydning for tollmyndighetenes kontroll med tollavgift.

§ 10-4 Pålegg om bokføring

(1) Tollmyndighetene kan pålegge bokføringspliktige som omfattes av § 10-2 å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av bokføringsloven.

(2) Pålegg om bokføring rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Det skal settes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lengre enn ett år.

§ 10-5 Klage over pålegg om bokføring

(1) Den som får pålegg om bokføring etter § 10-4 kan klage over pålegget.

(2) Klage, som kan være muntlig, må fremsettes straks når den pålegget angår er til stede, og ellers innen tre dager.

(3) Den som har gitt pålegget skal enten omgjøre det eller snarest mulig legge klagen frem for nærmeste overordnet forvaltningsorgan til avgjørelse.

(4) Pålegget skal etterkommes selv om klagen ikke er avgjort, hvis ikke den som ga pålegget gir utsetting. Utsetting bør gis, hvis den som ga pålegget finner at klagen reiser rimelig tvil om lovligheten av pålegget.

Kapittel 11 Endring uten klage og endringsfrister

§ 11-1 Tollmyndighetenes endring av tollavgiftsfastsetting mv.

(1) Tollmyndighetene kan endre enhver tollavgiftsfastsetting når fastsettingen er uriktig. Reglene gjelder tilsvarende dersom det ikke foreligger noen tollavgiftsfastsetting etter § 9-3.

(2) Før fastsettingen tas opp til endring, skal tollmyndighetene vurdere om det er grunn til det under hensyn til blant annet forhold knyttet til den som skal

beregne tollavgift, den tid som er gått, spørsmålets betydning og sakens opplysning.

(3) Tollmyndighetene skal ta opp fastsettingen til endring når endringen følger av eller forutsettes i utfallet av et søksmål.

§ 11-2 *Frister for endring av tollavgiftsfastsetting mv.*

(1) Fristen for å ta opp saker til endring etter § 11-1 er fem år fra utgangen av det kalenderåret da den ordinære fristen for å gjennomføre fastsettingen etter § 9-3 løp ut.

(2) Fristen er ti år dersom den tollavgiftspliktige ilegges skjerpet tilleggsavgift eller anmeldes for brudd på straffeloven §§ 378 til 380. Vedtak om endring som er truffet i medhold av tiårsfristen, bortfaller dersom vedtaket om skjerpet tilleggsavgift oppheves eller anmeldelsen ikke leder til straffereaksjon for brudd på de nevnte bestemmelsene. Fristen er ti år også i saker hvor det ikke ilegges tilleggsavgift fordi vilkårene i § 12-4 bokstav b er oppfylt.

(3) Med mindre det foreligger nye opplysninger i saken, må sak om endring av tollavgiftsgrunnlaget i vedtak etter § 11-1 tas opp senest fire måneder etter vedtakstidspunktet dersom endringen er til ugunst for den tollavgiftspliktige eller medansvarlige. Saken må uansett tas opp innenfor fristene i første og annet ledd.

§ 11-3 *Unntak fra fristene for å ta opp tollavgiftsfastsetting mv. til endring*

Fristene i § 11-2 er ikke til hinder for at fastsettingen tas opp til endring

- når endringen følger av, eller forutsettes i, utfallet av et søksmål
- som følge av uttalelse fra Stortingets ombud for forvaltningen, i en sak der tollavgiftspliktig eller medansvarlig er part.

§ 11-4 *Nedsettelse av tollavgift*

Tollmyndighetene kan treffe enkeltvedtak om nedsettelse av tollavgift dersom det oppstår tilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da Stortingets vedtak om toll ble truffet, og tollavgiften i det enkelte tilfellet får en utilsiktet og klart urimelig virkning.

Kapittel 12 Administrative reaksjoner, straff og søksmål

§ 12-1 *Tvangsmulkt*

(1) For å fremtvinge levering av pliktige opplysninger, kan tollmyndighetene ilegge den som har plikt til å gi opplysninger etter § 10-1, en daglig løpende tvangsmulkt når opplysningene ikke gis innen de fastsatte frister. Det samme gjelder når det er åpenbare mangler ved de opplysningene som er gitt. Tvangsmulkt kan også

ilegges den som ikke retter seg etter et pålegg om bokføring etter § 10-4 innen den fastsatte fristen.

(2) Samlet tvangsmulkt etter første ledd første og annet punktum kan ikke overstige 50 ganger rettsgebyret, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.

(3) Tvangsmulkt etter første ledd tredje punktum skal utgjøre ett rettsgebyr per dag. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men ikke høyere enn ti rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige én million kroner.

(4) For vedtak om tvangsmulkt kan forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 unnlates. I melding om vedtak om tvangsmulkt skal tollmyndighetene opplyse om hvilke plikter som ikke anses å være oppfylt, frist for når tvangsmulkten begynner å løpe og størrelsen på tvangsmulkten.

§ 12-2 *Overtredelsesgebyr*

(1) Tollmyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr overfor den som ikke medvirker til kontroll etter § 10-2.

(2) Overtredelsesgebyr kan utgjøre inntil 50 ganger rettsgebyret, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.

(3) Overtredelsesgebyr ilegges ikke dersom oppfyllelse var umulig på grunn av forhold som ikke skyldtes den ansvarlige.

(4) Departementet kan gi forskrift om utmåling av overtredelsesgebyr.

§ 12-3 *Tilleggsavgift*

(1) Tilleggsavgift ilegges tollavgiftspliktig som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til tollmyndighetene eller unnlater å gi pliktige opplysninger, når opplysningssvikten eller pliktbruddet kan føre til avgiftsmessige fordeler.

(2) Tilleggsavgift beregnes med 20 prosent av den avgiftsmessige fordel som er eller kunne ha vært oppnådd.

(3) Tilleggsavgift ilegges ikke når den tollavgiftspliktiges forhold må anses unnskyldelig.

(4) Tilleggsavgift kan fastsettes samtidig med den tollavgiften den skal beregnes av, eller ved en senere særskilt fastsetting. Fristene i §§ 11-2 og 11-3 gjelder tilsvarende.

§ 12-4 *Unntak fra tilleggsavgift*

- Tilleggsavgift fastsettes ikke
 - når de uriktige eller ufullstendige opplysningene skyldes åpenbare regne- eller skrivefeil
 - når den tollavgiftspliktige frivillig retter eller utfyller opplysninger som er gitt eller lagt til grunn tidligere, slik at det kan fastsettes riktig tollavgift. Dette gjelder ikke hvis rettingen kan anses fremkalt ved kontrolltiltak som er eller vil bli satt i verk, eller ved

opplysninger som tollmyndighetene har fått fra andre.

- c. når den tollavgiftspliktige er død
- d. når tilleggsavgiften for det enkelte forhold vil bli under 1 000 kroner.

(2) Tollmyndighetene kan unnlate å ilegge tilleggsavgift når tollavgift er fastsatt med satser som er betydelig høyere enn det som er nødvendig for å ivareta nasjonale beskyttelsesbehov, og tollavgiften er av en slik størrelse at det er urimelig å ilegge tilleggsavgift.

§ 12-5 Skjerpet tilleggsavgift

(1) Skjerpet tilleggsavgift ilegges tollavgiftspliktig som forsettlig eller grovt uaktsomt gir tollmyndighetene uriktige eller ufullstendige opplysninger, eller unnlater å gi pliktige opplysninger, når vedkommende forstår eller bør forstå at det kan føre til avgiftsmessige fordeler. Skjerpet tilleggsavgift kan bare ilegges i tillegg til tilleggsavgift etter § 12-3.

(2) Skjerpet tilleggsavgift kan fastsettes i et eget vedtak samtidig med eller etter fastsetting av tilleggsavgift etter § 12-3. Bestemmelsen i § 12-3 fjerde ledd annet punktum gjelder tilsvarende.

(3) Skjerpet tilleggsavgift beregnes med 20 eller 40 prosent av den avgiftsmessige fordelen som er eller kunne ha vært unndratt.

§ 12-6 Straff for unnlatt medvirkning til kontroll

Med bot eller fengsel inntil seks måneder eller begge deler straffes den som unnlater å medvirke til kontroll etter § 10-2.

§ 12-7 Utsatt iverksetting av vedtak om sanksjon

(1) Vedtak om tilleggsavgift og vedtak om overtredelsesgebyr skal ikke iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

(2) Dersom den som er ilagt tilleggsavgift eller overtredelsesgebyr vil prøve vedtakets gyldighet for domstolene, skal vedtaket, dersom partene ber om det, ikke iverksettes før etter utløpet av søksmålsfristen eller endelig rettsavgjørelse foreligger.

§ 12-8 Frist for søksmål mot tollmyndighetenes vedtak

(1) Søksmål som gjelder enkeltvedtak om fastsetting av tollavgift, må reises innen seks måneder etter at vedtaket ble sendt tollavgiftspliktig eller medansvarlig. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter tvisteloven §§ 16-12 til 16-14. Etter utløpet av søksmålsfristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 femte ledd i sak om tvangsfullbyrdelse, midlertidig sikring eller motregning.

(2) Søksmålsfristen avbrytes dersom det omtvistede spørsmålet klages inn for Stortingets ombud for forvaltningen. Ny søksmålsfrist på seks måneder løper fra ombudets melding om avsluttet behandling er kommet

frem til tollavgiftspliktig eller medansvarlig, eller fra denne blir varslet om myndighetenes svar på ombudets anmodning om fornyet behandling. Søksmålsfristen etter første ledd avbrytes likevel ikke dersom klagen ikke fører til realitetsavgjørelse hos ombudet og dette skyldes forsettlig forhold fra tollavgiftspliktiges eller medansvarliges side.

(3) Søksmålsfristen i første ledd første punktum gjelder ikke når søksmål reises mot førsteinstansens vedtak i medhold av forvaltningsloven § 27 b annet punktum.

Kapittel 13 Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover

§ 13-1 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 13-2 Overgangsbestemmelser

Departementet kan gi forskrift om overgangsbestemmelser.

§ 13-3 Endringer i andre lover

Fra det tidspunktet loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 20. juli 1893 nr. 2 om Stranding og Vrag gjøres følgende endringer:

§ 3 femte ledd skal lyde:

Når ikke annet følger av særlige forskrifter, skal berget eller strandet gods bringes til nærmeste tollsted dersom det er grunn til å tro at det er *tollavgiftspliktig*. Er utenlandsk skip berget eller strandet, skal politiet så vidt mulig underrette vedkommende konsul, som kan overta den videre ledelse av bergingen for så vidt dette er hjemlet ved traktat.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Dersom bergeren eller finneren vet hvem som er eier, eller får brakt dette på det rene, skal han straks levere det bergete eller strandete tilbake til vedkommende eller stille det til hans rådighet, mot å få dekket bergelønn eller finnerlønn og andre påløpte kostnader. Gods som det er grunn til å tro er *tollavgiftspliktig*, skal likevel bringes til nærmeste tollsted, om det ikke allerede er gjort og ikke annet følger av særlige forskrifter.

§ 7 første ledd skal lyde:

Skip eller gods som det er gitt melding om etter § 6 tredje ledd, skal samtidig eller snarest mulig deretter leveres til politiet. Vil levering volde særlig vanske eller kostnad, skal politiet sørge for avhenting. Gods som det er grunn til å tro er *tollavgiftspliktig*, lar politiet bringe til nærmeste tollsted. For øvrig avgjør politiet hvordan tingene skal oppbevares. Finner politiet det etter forholde-

ne praktisk og forsvarlig, kan politiet samtykke i at bergeren eller finneren oppbevarer dem.

§ 9 første og annet ledd skal lyde:

Tollbehandling skjer etter vanlige regler. Skal det svares *tollavgift* av gods som blir solgt etter reglene i hittegodsloven § 7, innbetales *tollavgiften* og påløpte kostnader av namsmyndighetene til tollvesenet innen 14 dager etter den betalingsfrist som er satt for salget.

I tilfelle som nevnt i § 8 tredje ledd kan politiet samtykke i at det ikke betales *tollavgift*.

2. I lov 9. juni 1972 nr. 31 om svensk reinbeiting i Norge og norsk reinbeiting i Sverige gjøres følgende endring:

§ 35 skal lyde:

Det skal ikke beregnes tollavgift og andre avgifter ved innførsel av utstyr, redskap og andre varer som er nevnt i §§ 31 til 34.

3. I lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader gjøres følgende endring:

§ 9 første ledd skal lyde:

Søkeren skal sammen med bevilningssøknaden fremlegge en uttømmende og utvidet politiattest for personer som nevnt i § 11, jf. politiregisterloven § 41. Attesten avgrenses til å omfatte overtredelser av tobakkskadeloven, alkoholloven, varemerkeloven, designloven, *vareførselsloven*, *tollavgiftsloven*, skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen, samt overtredelser av straffeloven 1902 kapittel 24, 25, 26, 27 og 31 og straffeloven 2005 kapittel 27, 30 og 31.

4. I lov 6. juni 1997 nr. 32 om innførsle- og utførslereregulering gjøres følgende endring:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Når departementet har fastsett det, kan offentlege styresmakter som fastset eller krev inn skatt, avgift eller *tollavgift*, få løyve til å gjera seg kjende med dei opplysningar som vert gjevne etter denne lova.

5. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 1-1 annet ledd bokstav j skal lyde:

j. *tollavgift* omfattet av *tollavgiftsloven*

§ 1-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Med mindre annet er særskilt bestemt gjelder reglene om skatte- og avgiftskrav tilsvarende så langt de passer for:

a. renter etter kapittel 11, omkostninger og gebyrer fastsatt i medhold av denne lov, lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver, *tollavgiftsloven*,

vareførselsloven, skatteforvaltningsloven og kassasystemlova § 8,

- b. tilleggsskatt fastsatt i medhold av skatteforvaltningsloven, tilleggsavgift fastsatt i medhold av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver og tilleggsavgift fastsatt i medhold av *tollavgiftsloven*,
- c. tvangsmulkt etter § 5-16, lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 43, *tollavgiftsloven* § 12-1, *vareførselsloven* § 12-1, skatteforvaltningsloven § 14-1 og kassasystemlova § 7.

§ 10-1 første ledd skal lyde:

(1) Skatte- og avgiftskrav skal betales ved forfall og med de beløp som opprinnelig er fastsatt, selv om fastsettingen er under endring, påklaget eller brakt inn for domstolene. Første punktum gjelder ikke når det kan gis utsatt iverksetting av vedtak etter skatteforvaltningsloven § 14-10 annet ledd og *tollavgiftsloven* § 12-7.

Deloverskriften til §§ 10-40 og 10-41 skal lyde:

Innenlands særavgifter, *tollavgift* og merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel

§ 10-41 overskriften og første ledd skal lyde:

§ 10-41 *Tollavgift, merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel*

(1) *Tollavgift og andre avgifter* som oppstår ved innførsel, og som ikke belastes tollkreditten eller dagsoppgjørordningen, jf. § 14-20, forfaller til betaling samtidig med at *plikten til å beregne avgiften oppstår*.

§ 10-51 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Følgende skatte- og avgiftskrav forfaller til betaling tre uker etter at fristen for å klage over vedtaket om fastsetting av kravet er ute, eller ved klage, tre uker etter at klagen er avgjort:

- a. tilleggsskatt etter skatteforvaltningsloven
- b. overtredelsesgebyr etter skatteforvaltningsloven
- c. *tilleggsavgift* etter *tollavgiftsloven*
- d. overtredelsesgebyr etter *tollavgiftsloven* og *vareførselsloven*.

(3) Dersom det innvilges utsatt iverksetting av krav etter skatteforvaltningsloven § 14-10 annet ledd eller *tollavgiftsloven* § 12-7 annet ledd, forfaller kravet til betaling tre uker etter utløpet av søksmålsfristen eller ved søksmål, tre uker etter at endelig rettsavgjørelse foreligger.

§ 14-20 første og annet ledd skal lyde:

(1) Skattekontoret kan innvilge kreditt for *tollavgift* og merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel.

(2) Speditører som *deklarerer varer for prosedyren overgang til fri disponering* på vegne av andre, kan inn-

vilges kreditt for *deklarasjoner* som foretas i løpet av samme dag (dagsoppgjør).

§ 17-1 femte ledd skal lyde:

(5) Etter utløpet av fristen i skatteforvaltningsloven § 15-4 første ledd kan fastsetting etter skatteforvaltningsloven ikke bringes inn til prøving ved tingretten i sak om tvangsfullbyrdelse, midlertidig sikring eller motregning. Slik prøving skal likevel alltid kunne kreves inntil tre måneder etter den forføyning som det klages over. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for søksmålsfristen etter *tollavgiftsloven § 12-8 første ledd*. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i *tvisteloven §§ 16-12 til 16-14*.

6. I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 3-29 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

(1) Det skal beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer til merverdiavgiftsområdet. *Tollavgiftsloven § 2-1 om når tollavgift skal beregnes gjelder tilsvarende for merverdiavgift ved innførsel.*

(2) *Tollavgiftsloven § 2-2 om tidfesting gjelder tilsvarende ved beregning av merverdiavgift ved innførsel.*

§ 4-2 første ledd bokstav a skal lyde:

a. *tollavgift* og andre avgifter fastsatt med hjemmel i lov eller Stortingets plenarvedtak, unntatt engangsavgift på motorvogn mv.

§ 4-11 første ledd skal lyde:

(1) Ved innførsel av varer skal beregningsgrunnlaget fastsettes etter *vareførselsloven §§ 6-2 flg. om tollverdi*. *Tollavgift* og andre avgifter som skal beregnes ved innførsel av varer, skal inngå i beregningsgrunnlaget.

§ 4-11 fjerde ledd og nytt femte ledd skal lyde:

(4) Ved gjeninnførsel av varer etter foredling, bearbeiding eller reparasjon er beregningsgrunnlaget omkostningene ved arbeidet og ved forsendelsen fram og tilbake. *Dersom reparasjon er utført uten vederlag, settes beregningsgrunnlaget til null.*

(5) *Dersom varen er forringet som følge av skade eller bedervelse før varen er underlagt tollprosedyren overgang til fri disponering, settes beregningsgrunnlaget ned forholdsmessig etter verdiforringelsen som skaden eller bedervelsen har medført.*

§ 6-23 skal lyde:

§ 6-23 Varer som legges inn på tollager

Omsetning av varer som etter *vareførselsloven § 4-4* legges inn på kjøpers tollager for utførsel, er fritatt for merverdiavgift.

§ 7-1 skal lyde:

§ 7-1 Varer som er fritatt eller unntatt ved omsetning i

merverdiavgiftsområdet

(1) Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i § 3-6 bokstav d, § 3-7 fjerde ledd, § 3-18, § 6-1, §§ 6-3 og 6-4, § 6-7 første og annet ledd, § 6-10 fjerde ledd, § 6-11 fjerde ledd og § 6-15.

(2) *Det samme gjelder ved innførsel av varer og driftsutstyr som nevnt i § 6-9 første ledd, § 6-10 første ledd, § 6-11 første ledd eller ved gjeninnførsel av slike varer etter ombygging, reparasjon eller vedlikehold utenfor merverdiavgiftsområdet.*

(3) *Bestemmelsene om adgang til å treffe enkeltvedtak om fritak for våpensystemet F-35 i § 6-37 gjelder tilsvarende for beregning av merverdiavgift ved innførsel av varer.*

(4) *Departementet kan gi forskrift om omfanget av og vilkår for fritak fra beregning av merverdiavgift ved innførsel etter denne paragrafen og om fritak for varer til bruk for luftfartøy som nevnt i § 6-10 første ledd dersom luftfartøyet går i utenriks fart eller for den enkelte tur har bestemmelsessted utenfor merverdiavgiftsområdet.*

§ 7-2 skal lyde:

§ 7-2 Varer som er unntatt fra deklarasjonsplikt etter *vareførselsloven § 4-1* og varer det ikke skal beregnes tollavgift av ved innførsel

(1) *Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som det ikke er plikt til å levere deklarasjon for etter vareførselsloven 4-1 tredje ledd.*

(2) *Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved gjeninnførsel av varer som nevnt i tollavgiftsloven § 6-4 første ledd bokstav a dersom den som utfører og innfører varen, er samme person. Vilkåret om at den som innfører og utfører varen må være samme person, gjelder likevel ikke dersom varen tidligere er endelig belastet merverdiavgift.*

(3) *Departementet kan gi forskrift om omfanget av og vilkårene for fritak og at det ikke skal beregnes merverdiavgift ved innførsel av varer som nevnt i tollavgiftsloven § 6-4 første ledd bokstav d.*

§ 7-3 skal lyde:

§ 7-3 Varer til personlig bruk

(1) *Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av*

- brukt utstyr tilhørende personer bosatt i Norge som har avgått ved døden utenfor merverdiavgiftsområdet*
- flyttegods*
- premie og gave*
- arvegods*

(2) *Fritak etter første ledd bokstav a til c er betinget av at varen bare benyttes til personlig formål, og at den ikke utnyttes kommersielt. Fritak etter første ledd bokstav d er betinget av at varen har vært benyttet til personlig formål av arvelater.*

(3) Departementet kan gi forskrift om omfanget av og vilkårene for fritak.

§ 7-4 skal lyde:

§ 7-4 Vareprøver, varer til teknisk og vitenskapelig bruk mv.

(1) Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av

- a. vareprøve, modell og mønster av ubetydelig verdi
- b. reklamemateriell og reklamefilm
- c. opplysningsmaterieell fra andre lands turistmyndigheter
- d. dokumenter og trykksak fra andre lands myndigheter
- e. utstyr til bruk for utenlandske vitenskapelige eksedisjoner

(2) Varer etter første ledd bokstav e kan bare benyttes av berettiget bruker og ikke overdras til andre.

(3) Departementet kan gi forskrift om omfanget av og vilkårene for fritak.

§ 7-5 skal lyde:

§ 7-5 Diverse fritak

(1) Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved innførsel av

- a. proviant som medbringes om bord i fartøy under reise til og fra merverdiavgiftsområdet og under opphold der,
- b. varer til fremmede makters representasjoner og disses representanter, militære styrker og kommandoenheter, andre internasjonale organisasjoner og offentlig finansierte samarbeidsprosjekter med annen stat,
- c. varer som innføres fra Svalbard eller Jan Mayen med tilhørende farvann, og som er fanget, utvunnet eller tilvirket der, og
- d. fyll av hoppe som er drektig ved utførsel fra merverdiavgiftsområdet, dersom føllet innføres sammen med hoppa etter følling.

(2) Varer etter første ledd bokstav b kan ikke overdras til andre.

(3) Departementet kan gi forskrift om omfanget av og vilkårene for fritak.

Nåværende § 7-8 oppheves.

Nåværende § 7-9 blir § 7-8.

§ 7-10 oppheves.

§ 10-7 første ledd skal lyde:

(1) Den som ikke er avgiftssubjekt har rett til refusjon av merverdiavgift betalt ved innførsel dersom

- a. varen gjenutføres i uforandret stand fordi varen er feilsendt, feilbestilt eller ikke levert som avtalt
- b. varen gjenutføres etter tollavgiftsloven § 7-2 første og annet ledd
- c. varen gjenutføres og kunne vært deklarerert for prosedyren midlertidig innførsel etter vareførselsloven § 4-6 ved innførselen
- d. varen gjenutføres i andre tilfeller enn nevnt i bokstav a til c og det foreligger særlige grunner

§ 11-1 første ledd skal lyde:

(1) Avgiftssubjektet skal beregne og betale merverdiavgift av merverdiavgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel av varer, jf. skatteforvaltningsloven §§ 9-1 og 9-2. Når andre enn avgiftssubjektet innfører varer, gjelder tollavgiftsloven § 2-3 tilsvarende for plikten til å beregne og betale merverdiavgift. Tollavgiftsloven §§ 2-4, 2-5 og 2-7 om ansvar gjelder tilsvarende for merverdiavgift ved innførsel.

§ 22-1 første ledd annet punktum oppheves.

7. I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endring:

§ 10-5 annet ledd bokstav a skal lyde:

- a. myndigheter som fastsetter eller innkrever skatt, tollavgift eller andre avgifter, eller som utbetaler erstatninger, tilskudd, bidrag, trygder, stønader mv., etter krav fra skattemyndighetene gi opplysninger om de fastsatte, innkrevde eller utbetalte beløp, om grunnlaget for dem og om gjeld, beløp til gode og renter

8. I lov 1. juni 2018 nr. 23 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering gjøres følgende endring:

§ 34 annet ledd skal lyde:

(2) Økokrim kan gi opplysninger som er oversendt etter § 26, videre til andre offentlige myndigheter som arbeider med forebygging av forhold som rammes av straffeloven §§ 131 til 136 a. Økokrim kan også gi opplysninger som er oversendt etter § 26 videre til Skatteetaten og Tolletaten til bruk i deres arbeid med skatt, avgift og tollavgift.

Oslo, i finanskomiteen, den 17. februar 2022

Eigil Knutsen

leder

Sigbjørn Gjelsvik

ordfører